

odborný časopis

cena: 69 Kč / 2,8 €

sociální služby

Anketa

Jak se využívá
veřejná služba

Nový seriál

Ergoterapie
v geriatrii

Psí asistenti a jejich výcvik

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XIV.
srpen–září 2012

Dopřejte Vaším pacientům více jistoty

Díky patentovanému kroucenému vláknu zůstávají kalhotky MoliCare Mobile suché a udržují pokožku zdravou.

Pohodlí a prodyšnost

Nový tvar spolu s vyšším obsahem vláken lycry zaručují, že kalhotky MoliCare perfektně sedí, přizpůsobí se každému pohybu a neshrnují se.

Spolehlivá absorpce

Třívrstvé savé jádro s unikátní technologií krouceného vlákna je zárukou antibakteriálního povrchu a neutrálního pH 5,5 pro zdravou pokožku. Navíc obsahuje speciální molekuly proti zápachu, čímž přispívá k většímu pocitu jistoty a bezpečí.

Více informací a **VZORKY ZDARMA** pro Vaše pacienty získáte na bezplatné telefonní lince 800 100 333 nebo na www.hartmann.cz

MoliCare Mobile®

 odborný časopis
sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
 Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
 sociálních služeb ČR
 Adresa: Kotnovská 137, 390 01 Tábor
 Tel./fax: +420 381 213 332
 www.socialnisluzby.eu
 www.apsscr.cz
 IČO 604 458 31

Ročník: 14
Číslo: 8-9/2012 SRPEN-ZÁŘÍ
Cena: 69 Kč / 2,8 € (cena letních dvojčísél)
Roční předplatné: 538 Kč / 21,6 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
 Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
 e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
 nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
 resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
 Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek
 sefredaktor@apsscr.cz
 + 420 606 832 551
 Zástupkyně šéfredaktora: Mgr. Magda Dohnalová
 redakce@apsscr.cz
 + 420 606 751 156

Jazyková korekce:
 Mgr. Jana Hanousková
 Jazyková korekce slovenských textů:
 Mgr. Juliana Hanzová

Redakční rada:
 Mgr. Petr Brázda
 JUDr. Vladimír Hort
 Mgr. Petr Hanuš
 Mgr. Irena Lintnerová
 Ing. Jiří Horecký, MBA
 Ing. Renata Kainráthová
 Zdeněk Kašpárek
 Mgr. Miroslav Sklenář
 Mgr. David Šourek
 Ing. Iva Merhautová, MBA

Grafické zpracování a tisk:
 RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
 SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,
 hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
 www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
 fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
 SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
 MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.
 P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
 Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne
 e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
 Není-li uvedeno jinak:
 Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:
 archiv HELPPES (upraveno)

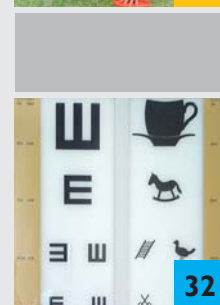
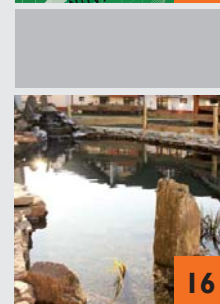
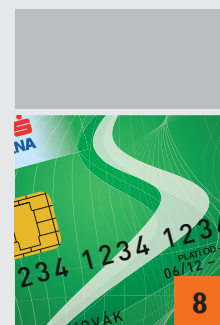
Příspěvky a inzerce:
 Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
 Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky
 z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.
 Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.
 Nevýžádané rukopisy, fotografie a další podklady
 k příspěvkům se nevracejí. Přetiskování krátkých úryvků
 článků je možné pouze s uvedením přesné citace včetně
 názvu a jména autora článku, ročníku, čísla a strany.
 Přetiskování celých článků či jejich částí přesahujících
 jeden odstavec je možné pouze se svolením redakce.
 Šíření kopií článků je možné pouze zdarma. Uzávěrka
 je vždy 15. dne předchozího měsíce. Další pokyny pro
 autory a inzerynty naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:
 Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
 ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- **Nebojte se sKarty!** 8
- **Mezinárodní kongres Bazální stimulace poprvé v ČR** 10
- **Bipartitní dialog v odvětvích** 12
- **Sociálne služby pre seniorov – nevyhnutnosť súčasnosti, naliehavosť budúcnosti ...** 14
- **Anketa: Jak se využívá veřejná služba** 16
- **Kulatý stůl na téma Budoucnost financování sociálních služeb v ČR** 20
- **Sportovní hry Ústeckého kraje** 22
- **„S hluchoslepy si lidé nevědí rady...“ – přátelé červenobílé hole na dovolené** 24
- **Šikovné ruce našich seniorů** 28
- **Ergoterapie v geriatрии, I. část – Představení oboru ergoterapie** 30
- **Jak včas rozpoznat oční vady** 32
- **Psí asistenti a jejich výcvik** 34
- **Telefonická krizová pomoc** 38
- **Sport osob s intelektovým postižením – organizace Special Olympics International** 42
- **Jak na úspory energií v pobytových sociálních službách** 44
- **Druhy externí podpory pro pracovníky a týmy soc. služeb** 46
- **Problematické oblasti inspekcí** 48
- **VOP: Poskytování zdravotních služeb proti vůli uživatele** 52
- **Právní poradna: Odnáška jídla domů jako porušení stravovací povinnosti?** 53
- **Firma roku 2011 – zaměstnavatel neslyšících** 54
- **Zařízení certifikovaná systémem Značka kvality** 56
- **Letní slavnosti nejen pro seniory** 57
- **Cvičení pro seniory** 57
- **Pro inspiraci: Senioři seniorům (výroba pomůcek)** 58
- **Názory, ohlasy: Zkušenosti s psychobiografií** 59
- **Střípky z domova** 60

Neznám
cennější
vlastnosti
člověka,
než je
laskavost.

Ludwig van Beethoven

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTA

Konečně pořádná krize

Ne, nezbláznil jsem se, ani nedostal v letošním mimořádně teplém srpnu úpal při psaní tohoto úvodníku. Skutečně vítám tuto krizi, kterou prožíváme, neboť přišla ve správnou chvíli. Již šestým rokem pracujeme podle jiných pravidel a průběžně se snažíme řešit vzniklé problémy – a tu více, tam méně se nám tato práce daří. Jen si vzpomeňme, kolik za tu dobu bylo přijato novel předpisů.

Prošli jsme velkým obdobím rozvoje a postupně se dostáváme do fáze stagnace, kdy pracujeme na hranici možných limitů. Delší dobu pozorují různé symptomy, které tento stav provázejí. Nevznikají nové služby, byť potřeby společnosti jsou jiné. Řada stávajících poskytovatelů snižuje kapacity a některé služby se dokonce i ruší. Poslední dobou se také méně hovoří o zvyšování kvality služeb, spíše se většina poskytovatelů snaží o udržení stávající kvality.

Příčiny stagnace vidím v nastavení systému, a tudíž mimo vliv poskytovatelů. I přes všechny snahy nebyla zatím dořešena zásadní témata ve financování systému, stanovení minimálních personálních standardů, problematika ošetrovatelské a rehabilitační péče a našly by se jistě i další.

Všichni cítíme potřebu zásadních změn a některé jistě budou i nepopulární. Bez potřebných změn však budeme pouze přešlapovat na místě. A že dovedeme tuto disciplínu skvěle, jsme se již mnohokrát přesvědčili. Proto jsem rád za stávající krizi, neboť bude oním katalyzátorem, který urychlí evoluční vývoj sociálních služeb v České republice, protože čím intenzivněji systém narazí na své stávající limity, tím rychleji bude řešení „na světě“.

Ing. Jirí Procházka
viceprezident APSS ČR pro pobytové služby

EDITORIAL

„... aby se člověk cítil být člověkem“

Po letním čase dovolených začíná podzim, pro pracovníky Asociace nejhkejtější část roku. Pro nás v redakci to kromě běžné práce na přípravě časopisu a různých dalších publikací znamená spolupráci s kolegy na finálních přípravách a realizacích několika pravidelných vrcholných událostí v čele s Týdnem sociálních služeb, který se tentokrát nese v duchu výroku „... aby se člověk cítil být člověkem“.

Výrok je to určitě líbivý a navíc docela dobře vystihuje, o co by při poskytování sociálních služeb mělo jít. Tedy o zachování lidské důstojnosti navzdory právě ne zcela příznivým okolnostem. Nabízí se ovšem otázka, kolik zajištění takového pocitu autentického člověčenství vlastně stojí. Protože se kromě redakční práce věnují také hodnocení kvality domovů pro seniory, mám možnost sledovat „cvrkot“ v jednotlivých pobytovkách, vidět tak trochu pod jejich pokličku, srovnávat... Zcela evidentní je jedna věc – i když to v době zápasů o výši dotací ze státního rozpočtu na příští rok možná bude znít poněkud kontraproduktivně, zda je, nebo není někde člověku dobře, zjevně až tolik nezávisí na proinvestovaných finančních prostředcích, velikosti pokojů či využívání nejmodernějších technologií. Tedy ne, že by to bylo úplně jedno – přece jen je důležité, na jak kvalitní posteli člověk spí, jak dobré jídlo mu v kuchyni vaří a jak daleko to má na záchod. Je však zjevné, že spokojenost člověka, to, zda se někde cítí opravdu jako člověk, partner, nebo naopak jako trpěný inventář, závisí přece jen na investicích charakteru poněkud odlišného: na vztazích, přístupu personálu, projevech zájmu, úcty, respektu, přijetí... Zkrátka zde platí biblický výrok krále Šalamouna o tom, že je příjemnější pojmout talíř zeleniny podaný s láskou než dostat skvělý steak od člověka, z kterého cítíme, že nás zrovna moc nemusí. Problém bývá v tom, že milovat, respektovat a cítit druhého člověka dá většinou mnohem větší práci, než mu připravit dobrý steak.

Výše zmíněnou úvahou jsem samozřejmě neobjevil nic nového. Jak významné je pro spokojenost člověka, pro jeho duši i tělo, vědomí vlastní hodnoty a důležitosti vyplývající ze vztahů s okolím, víme přece všichni z vlastních zkušeností. Ostatně ani my v Táboře nechodíme v polední přestávce na oběd tam, kde mají nejlepšího kuchaře, ale tam, kde mají nejlepší obsluhu.

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
a Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlašují

TÝDEN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

... aby se člověk cítil být člověkem

8.–14. října 2012

konference – semináře – workshopy – výstavy
dny otevřených dveří – soutěže – festivaly

Sociální služby jsou v ČR poskytovány přibližně 7 % populace. Jejich klienty jsou senioři, osoby se zdravotním postižením a lidé ohrožení sociálním vyloučením. Sociální služby zahrnují:

- **služby sociální péče** usilující o zabezpečení základních životních potřeb těm, u nichž dochází k snižování soběstačnosti,
- **služby sociální prevence** zaměřené na integraci a snižování rizika sociálního vyloučení těch, kteří jsou jím ohroženi,
- **služby sociálního poradenství** přispívající k řešení obtížných situací předáváním relevantních informací.

Pojítkem všech typů sociálních služeb je zachování lidské důstojnosti a úcta k člověku bez ohledu na jeho věk, sociální postavení a zdravotní stav.

Partneři Týdne sociálních služeb ČR

Česká asociace streetwork, o. s., Charita Česká republika, Sdružení azylových domů ČR, Jihomoravský kraj, Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Středočeský kraj, Zlínský kraj, statutární město Brno, hlavní město Praha, město Prachatice

Mediální partneři

Bulletin OSZSP, Český rozhlas, Florence, Můžeš, Ošetřovatelská péče, Práce a sociální politika, Revue 50plus, Rezidenční péče, Sociální služby, Zdravotnické noviny

www.tyden-socialnich-sluzeb.cz

APSS ČR ve spolupráci
se společností Trianon Čechy
pořádá

12. PODZIMNÍ PLES

pro osoby se zdravotním
postižením

15. října 2012, od 15 hodin
v areálu Výstaviště Praha-Holešovice
Křížikovy pavilony B a C

Výjimečná kulturní a společenská událost
pro 800 návštěvníků z řad osob se
zdravotním postižením. Odpoledne plně
zábavy i klasické plesové atmosféry.

*Ples je finančně podpořen Středočeským
Fondem hejtmana a zmírnění následků
živelních katastrof.*

Více informací na www.apsscr.cz.

Členové APSS ČR k 31. 8. 2012:
893 organizací, 2164 registrovaných služeb

APSS ČR vzdělává v Jihomoravském kraji

Záměrem projektu „Podpora celoživotního vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji“ je posílit proces celoživotního učení a specifického profesního vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb vedoucího ke zvýšení kompetencí, odborných znalostí a dovedností prostřednictvím zabezpečení bezplatného vzdělávání ve vybraných oblastech. Aktivitě projektu mají přímý dopad na zkvalitnění poskytování sociálních služeb a služeb pro seniory v Jihomoravském kraji podporujících sociální integraci osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením. Projekt je v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji 2009–2011 a je vedený v oblasti podpory 3.1 OP LZZ pod reg. č. CZ.1.04/3.1.00/05.00050.

V rámci realizace zakázky „Zabezpečení vzdělávání pro pracovníky poskytovatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji“ vzdělává Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách celkem ve 14 modulech. Jednotlivé kurzy jsou realizovány v Jihomoravském kraji, do aktivit jsou zapojeny příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace či

organizační složky státu působící na území kraje. Náplň osmihodinových akreditovaných prezenčních seminářů vychází z požadavků zadavatele na tato témata: efektivní komunikace, komunikace s klienty s problémovým chováním, aktivizační techniky, psychosociální dovednosti, vedení a řízení lidských zdrojů, podnikání v sociálních službách, zvládání první pomoci či prevence vyhoření. Frekventanti kurzů jsou taktéž vzdělávání prostřednictvím e-learningového studia v rámci témat „sociálně právní minimum“ a „etika a standardy kvality sociálních služeb“.

Ve 14 tematických modulech bylo již proškolen celkem 672 různých účastníků v 75 kurzech. Zájemci se přihlašují na jednotlivé kurzy prostřednictvím webové aplikace <http://apsscr.cz/brno/>.

Od září roku 2012 bude realizována druhá část seminářů a stále je možnost se do vzdělávání přihlásit.

Více informací o projektu můžete získat na www.socialnisluzby-jmk.cz či u koordinátorek vzdělávání KrÚ JMK:

Mgr. Michaela Bártová (tel. 541 651 319)
e-mail: bartova.michaela@kr-jihomoravsky.cz

Bc. Jarmila Bábíčková (tel. 541 651 289)
e-mail: babickova.jarmila@kr-jihomoravsky.cz.

Ing. Bc. Alice Švehlová
výkonná ředitelka APSS ČR

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt Podpora celoživotního vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.
Registrační číslo projektu: CZ.1.04/3.1.00/05.00050

V rámci Týdne sociálních služeb ČR konaného ve dnech 8.–14. 10. 2012
pořádá Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky

IV. výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb Tábor, 11.–12. října 2012

1. den

Plenární zasedání za účasti politiků a předních odborníků v sociální oblasti (účast mimo jiné přislíbili ministr práce a sociálních věcí, veřejný ochránce práv a krajsí radní pro sociální oblast), společenský galavečer

2. den

Setkání odborných sekcí rozdělených na oblast ekonomicko-provozní, zdravotní a sociální, dále seminář na téma Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 a workshop o možnostech využití bazální stimulace v sociálních službách

Více informací naleznete na stránkách www.tyden-socialnich-sluzeb.cz

Aktuální nabídka odborných seminářů

Institutu vzdělávání APSS ČR

Název semináře	Termín	Místo	Lektor
Vedení, archivace a skartace zdravotnické dokumentace	4. 10. 2012	Brno	MUDr. Libor Svět
Vedení, archivace a skartace zdravotnické dokumentace	5. 10. 2012	Ostrava	MUDr. Libor Svět
Aplikace platné legislativy do zdravotnické praxe	22. 10. 2012	Praha	Marcela Doudová
Alternativní a augmentativní komunikace a její praktické využití v sociálních službách	23. 10. 2012	Plzeň	Mgr. Irena Lintnerová
Základy první pomoci pro pracovníky v sociálních službách	25. 10. 2012	Praha	Mgr. Patrik Burda
Jak jednat s problémovým klientem	26. 10. 2012	Praha	Mgr. Patrik Burda
Karta sociálních systémů	30. 10. 2012	Praha	Mgr. Petr Hanuš Mgr. Martin Žárský
Alternativní a augmentativní komunikace a její praktické využití v sociálních službách	30. 10. 2012	Č. Budějovice	Mgr. Irena Lintnerová
Jak jednat s problémovým klientem	6. 11. 2012	Plzeň	Mgr. Bc. Marek Šulc
Úvod do standardů kvality v pečovatelské službě	7. 11. 2012	Praha	Bc. Marcela Hauke
Úvod do standardů kvality v pečovatelské službě	8. 11. 2012	Č. Budějovice	Mgr. Lucie Bicková
Aplikace platné legislativy do zdravotnické praxe	12. 11. 2012	Č. Budějovice	Marcela Doudová
Vedení, archivace a skartace zdravotnické dokumentace	13. 11. 2012	Praha	MUDr. Libor Svět
Úvod do standardů kvality v pečovatelské službě	15. 11. 2012	Plzeň	Mgr. Lucie Bicková
Paliativní péče	16. 11. 2012	Praha	Mgr. Patrik Burda
Úvod do sociálně právního minima pro pečovatelky a pečovatele	20. 11. 2012	Praha	Ing. Bc. Alice Švehlová
Jak jednat s problémovým klientem	22. 11. 2012	Č. Budějovice	Mgr. Bc. Marek Šulc
Úvod do sociálně právního minima pro pečovatelky a pečovatele	29. 11. 2012	Plzeň	Ing. Bc. Alice Švehlová
První pomoc – seminář pro pracovníky v sociálních službách	30. 11. 2012	Brno	kol. odb. spol. Shock

Hlavní partner Institutu vzdělávání APSS ČR

Více informací o seminářích naleznete na
www.institutvzdelavani.cz.

INZERCE

CATUS

- KÁVOVINY LACAFFE
- ČAJE PREMIUM TEA
- CAPPUCCINO BOHEMIA
- OVOCNÉ SIRUPY MONZUN
- MOUČNÍKY

Nápoje chutné
a zdravé pro potřeby
Vašich klientů

CATUS spol. s r.o., Kyjovská 1598
580 01 Havlíčkův Brod, www.catus.cz
tel.: +420 569 431 770-5

Nebojte se sKarty!

Karta sociálních systémů neboli sKarta má za sebou ostrý start. Během letních měsíců ji dostali první příjemci sociálních dávek v České republice, do konce roku pak Česká spořitelna (ČS), která na projektu spolupracuje s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV), plánuje vydat přibližně 900 tisíc karet.

Výplatu nepojistných sociálních dávek a dávek státní politiky zaměstnanosti se MPSV rozhodlo zefektivnit a modernizovat zavedením nového platebního nástroje v podobě sKaret. Tento systém přinese státu významné úspory díky přenesení výplaty dávek na jiný subjekt.

Platební karta se pro výplatu dávek využívá i v zahraničí. Plošně i lokálně projekty pro distribuci sociálních dávek fungují např. v Itálii, Nizozemí, Polsku, Španělsku, Rusku a dalších státech Evropy i jinde ve světě. Některé státy úspěšně distribuují prostřednictvím platebních karet i starobní důchody (Pension Card v Itálii) či podporu v nezaměstnanosti (např. Mississippi Card v USA). V ČR je dnes vydáno více než 10 miliónů běžných platebních karet, jde tedy o nástroj, který využívají i senioři.

Ve výběrovém řízení na poskytovatele karty sociálních systémů vypsáno MPSV v roce 2011 zvítězila Česká spořitelna. Ta poskytuje MPSV služby spojené se zaváděním a provozem systému sKaret zdarma a nese veškeré náklady na výrobu těchto karet. V prvních několika letech je tento projekt pro ni čistě nákladovou položkou, potenciální zisk plyne výhradně z předpokladu, že se v budoucnu zvýší počty plateb kartou u obchodníků.

VYBÍREJTE Z BANKOMATU ČS, PLATTE U OBCHODNÍKŮ

Pro klienty představuje zapojení České spořitelny řadu výhod. Ta má totiž v ČR nejvíce klientů, a je mezi nimi tudíž logicky i nejvíce příjemců dávek. Tato banka ale především disponuje nejširší sítí bankomatů v ČR (v současné době jich má více než 1300). sKartou lze navíc platit v 59 000 obchodech po celé republice, které přijímají karty asociace Maestro.

Pro příjemce sociálních dávek představují sKarty jednoduchý a účelný nástroj k výběru prostředků vyplácených státem. Především se rozšiřuje možnost, jak dávky čerpat. Výplata probíhá prostřednictvím technického účtu vedeného k sKartě. Technický účet je určen pouze pro výplatu dávek a jeho založení i vedení je zcela zdarma. Také tzv. standardní služby sKarty umožňují každému příjemci vyčerpat dávku bezplatně, a to následujícími způsoby:

- jednorázový výběr z bankomatu České spořitelny,
- **nebo** jednorázový převod dávky na běžný účet klienta (možná je vždy pouze jedna varianta),
- platba kartou v obchodě.

Příkaz k úhradě je možné zadat na úřadu práce nebo prostřednictvím jakéhokoli spořitelního bankomatu. Při převzetí sKarty na úřadu práce je možné nastavit automatické přeposílání dávek na stávající běžný účet příjemce dávek (opět bezplatně). Uvedené standardní služby se spořitelna ve smlouvě s ministerstvem zavázala poskytovat zdarma.

Vedle uvedených bezplatných způsobů výplaty dávek mohou uživatelé sKarty využít řadu dalších nástrojů, tzv. nadstandardních služeb. Výběr hotovosti při platbě u obchodníků (služba cash back) je od září také zdarma, další výběr z bankomatu ČS bude klienta stát 6 Kč, výběr hotovosti z bankomatů ostatních bank pak

40 Kč. Za další převody z technického účtu k sKartě, výběr na přepážce, zasílání peněz poštovní poukázkou a jiné služby zaplatí klienti poplatky podle standardních sazebníků jednotlivých bank a České pošty. MPSV neplánuje v souvislosti se zaváděním sKaret měnit termín výplaty dávek, klienti je proto obdrží přibližně ve stejných termínech jako dosud.

sKARTY JSOU BEZPEČNÉ

Přesto má řada příjemců sociálních dávek z novinky obavy. Často se ptají: Je karta bezpečná? Je platba u obchodníků bezpečná? A co mám udělat, když kartu ztratím? Přitom se nemají ale čeho obávat, stačí dodržovat jednoduchá pravidla, tzv. desatero správného používání sKarty:

1. Platit sKartou v obchodech je výhodné

Platit sKartou je možné ve všech obchodech označených logem Maestro, které je shodné s logem na přední straně sKarty. V ČR je více než 59 tisíc těchto obchodů a jejich počet se každoročně zvyšuje. Platba kartou v obchodě je zcela zdarma. Výběr hotovosti při platbě u obchodníků (služba cash back) je od září pro držitele sKarty také zdarma.

2. Vybírejte vždy z bankomatů České spořitelny

Všichni držitelé sKarty mají ke každé dávce zdarma buď jeden výběr z bankomatů České spořitelny, nebo jeden platební příkaz. Za každý další výběr z bankomatu ČS zaplatíte 6 Kč, ale z bankomatů jiných bank 40 Kč. Proto vybírejte hlavně z bankomatů ČS.

Česká spořitelna má dnes v ČR 1419 bankomatů.

3. sKarta je novým klíčem ke státní správě

Pomocí sKarty se budou příjemci sociálních dávek prokazovat při vyřizování veškerých náležitostí na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR. sKarta zároveň nahradí papírové průkazy osob se zdravotním postižením.

4. Mějte sKartu neustále pod kontrolou

K sKartě se chovejte stejně obezřetně jako k penězům. sKartu nikomu nepůjčujte, ani nedávejte do zástavy. Pravidelně kontrolujte, zda kartu máte, i když ji nepoužíváte každý den.

5. Chraňte údaje o kartě

PIN uchovejte v naprosté tajnosti a nikomu ho nesdělte. Nikdy si nezapíšíte PIN na kartu nebo na lísteček do peněženky. Zásadně nereagujte na e-mailové či telefonické požadavky na sdělení údajů o vaší kartě, jako je číslo karty, platnost nebo PIN.

6. U bankomatu buďte opatrní

Prohlédněte si bankomat, ze kterého chcete vybírat. Při zadávání PIN dbejte

na to, aby nikdo za vašimi zády nemohl vidět, jaká čísla zadáváte. V případě problému při výběru nikdy nepřijímejte „pomoc“ cizích osob. Nikdo nemá právo vaši operaci přerušit. Vybranou hotovost i kartu ihned pečlivě uschovejte.

7. Při placení kartou buďte pozorní

Při zadávání PIN v obchodě dbejte na to, aby nikdo nemohl sledovat, z jakých čísel se skládá. Personál prodejny by neměl s kartou odcházet mimo váš dohled. Po zaplacení zkontrolujte, zda vám personál vrátil skutečně vaši kartu.

8. Kontrolujte transakce provedené kartou a sledujte zůstatek na účtu

Pravidelně kontrolujte zůstatek na účtu k sKartě. Kolik peněz vám zbývá, zjistíte v bankomatu České spořitelny po vložení karty, na internetových stránkách www.skontakt.cz nebo v kontaktním centru pro sKartu na telefonu 800 752 782. Pokud najdete na výpise z účtu platbu, kterou jste neprovedli, okamžitě ji reklamujte v kontaktním centru pro sKartu nebo v kterékoliv pobočce České spořitelny.

9. Poškozená karta přestává sloužit

Chraňte magnetický proužek a čip karty před mechanickým poškozením a zmagnetizováním, například mobilním telefonem nebo počítačem.

10. Ztrátu karty je třeba odhalit co nejdříve

Při ztrátě nebo odcizení platební karty kartu ihned zablokujte v kontaktním centru pro sKartu na telefonu 800 752 782. Na kontaktním pracovišti úřadu práce pak požádejte o náhradní kartu.

Pro klienty, kteří nemají zkušenosti s používáním platebních karet, připravila Česká spořitelna spolu s Ministerstvem práce a sociálních věcí řadu vysvětlujících materiálů. Všechny informace lze najít na webu www.skontakt.cz a klientům rádi pomohou pracovníci bezplatné linky sKarty (800 752 782). Základní informace také při přebírání karty získají od pracovníků úřadů práce. Ty budou všechny klienty dopisem informovat, kdy si mají kartu na úřadě vyzvednout.

Tiskové centrum České spořitelny

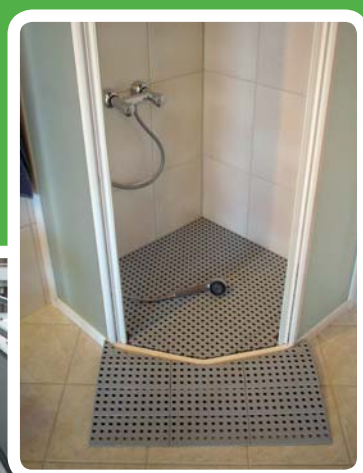
INZERCE

www.svetbezbarier.cz

KATALOG ŘEŠENÍ VÁM
ZAŠLEME ZDARMA

záruka
5 let

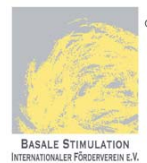
Základní
stavební dílec

Infolinka: 800 707 777

PINNOT
svět bez bariér

Mezinárodní kongres Bazální stimulace

poprvé v České republice

Ve dnech 16.–17. 5. 2013 se v hotelu Diplomat v Praze uskuteční poprvé v České republice již X. mezinárodní kongres Bazální stimulace pořádaný Mezinárodní asociací Bazální stimulace®.

Mezinárodní asociace Bazální stimulace® byla založena na konci 90. let minulého století a od roku 2004 pořádá každoročně celoevropský mezinárodní kongres. Každým rokem se tento kongres koná v jiném evropském státě a při ukončení kongresu předává tým, který stávající kongres organizoval, putovní pohár týmu, jenž bude další rok pořádat následný kongres. Na jeho podstavci jsou vyryty názvy evropských měst a rok konání mezinárodních kongresů Bazální stimulace. Poprvé v historii bude vyryt na tomto poháru název hlavního města České republiky Praha.

Místa konání kongresů jsou plánována vždy 3 roky dopředu. Když v roce 2010 vykonávala PhDr. Karolína Friedlová funkci prezidentky Mezinárodní asociace Bazální stimulace®, slíbila členům Mezinárodní asociace na jejich výročním zasedání, že v roce 2013 se kongres uskuteční v Praze. Místo konání se setkala u všech členů asociace, kteří jsou z různých evropských zemí, s obrovským ohlasem.

Organizaci X. mezinárodního kongresu Bazální stimulace nabídl PhDr. Friedlová APSS ČR. APSS ČR organizovala v roce 2011 mezinárodní evropský kon-

K. Friedlová a J. Horecký s putovním pohárem symbolizujícím pořadatelsví kongresu

gres EDE a také spolu s INSTITUTEM Bazální stimulace Historicky IV. národní kongres Bazální stimulace s mezinárodní účastí. Obě tyto nadnárodní akce potvrdily vysokou profesionalitu APSS ČR v organizaci mezinárodních kongresů. V květnu tohoto roku byla uzavřena trojstranná smlouva mezi Mezinárodní asociací Bazální stimulace®, jednatelkou INSTITUTU Bazální stimulace PhDr. Ka-

rolínou Friedlovou a prezidentem APSS ČR Ing. Jiřím Horeckým, MBA, o uspořádání X. mezinárodního kongresu Bazální stimulace. Karolína Friedlová na základě této smlouvy zodpovídá za odborný program kongresu a APSS ČR za organizační zajištění kongresu. Dne 4. 5. 2012 převzali společně Karolína Friedlová a Jiří Horecký na IX. mezinárodním kongresu Bazální stimulace ve švýcarském St. Gallenu putovní pohár. Pohár předají v příštím roce v Praze zástupcům organizátorů kongresu v roce 2014, kteří pozvou auditorium do historického německého města Ludwigsburgu.

Mezinárodní kongres bude sloučen s Historicky V. národním kongresem Bazální stimulace a nabídne účastníkům atraktivní program, na kterém se svými příspěvky vystoupí nejen oba autoři konceptu prof. Dr. Andreas Fröhlich a prof. Dr. Christel Bienstein, ale také odborníci z různých zemí Evropy. Přednášky budou orientovány dle ústředního tématu kongresu „10 centrálních cílů od narození do smrti, Bazální stimulace je interdisciplinární výzva“. Součástí kongresu bude také slavnostní galavečer. Záštitu nad kongresem převzali ministr zdravotnictví doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., a ministr práce a sociálních věcí Ing. Dr. Jaromír Drábek.

PhDr. Karolína Friedlová
jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace

Rozšíření okruhu vozidel osvobozených od poplatku

Ředitelství silnic a dálnic ČR informuje, že novela zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, vydaná ve Sbírce zákonů pod číslem 196/2012 Sb., ve svém § 20a rozšiřuje okruh vozidel osvobozených od zpoplatnění za užití vybraných pozemních komunikací. S účinností od 1. září 2012 se tak toto osvobození týká také vozidel provozovaných domovem pro osoby se zdravotním postižením (podle poznámky č. 29

k cit. zákona se musí jednat o domovy podle § 48 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 206/2009 Sb.).

Pro osvobozená vozidla s největší povolenou hmotností do 3,5 tuny včetně tak odpadá povinnost vylepovat příslušný druh kupónu (roční, měsíční, desetidenní). Osvobozená vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny musí být ve smyslu ust. § 22 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích vybavena

zvláštním elektronickým zařízením, které potvrzuje nárok na bezplatné užití zpoplatněných komunikací.

Výdej těchto zařízení za provozovatele mýtného systému zajišťuje Bc. Martin Kosinka, tel.: 225 026 302, mobil: 602 386 387, email: martin.kosinka@kapsch.net.

Ing. Václav Nestršil
ředitel úseku provozovatele elektronického mýta
Ředitelství silnic a dálnic ČR

Informační systém Cygnus obsahuje všechny potřebné nástroje pro celkovou správu složité agendy pobytových a ambulantních poskytovatelů sociálních služeb. Během pouhých několika let se Cygnus stal nejrozšířenějším informačním systémem pro poskytovatele sociálních služeb. V současné době usnadňuje práci ve více jak 500 zařízeních sociálních služeb po celé České republice i Slovensku.

Co Vám IS Cygnus přinese?

- ✓ Zvýšení efektivity práce pomocí řady specializovaných nástrojů
- ✓ Úspora času díky provázanosti agend napříč všemi moduly informačního systému
- ✓ Centrální správa dat zajišťuje bezpečnost dat a zjednodušení údržby celého systému
- ✓ Exporty a importy umožňují propojení s dalšími programy
- ✓ Statistické nástroje poskytují ředitelům přehled o chodu celého zařízení
- ✓ Informační systém je cenově dostupný i pro malé poskytovatele sociálních služeb do 50 klientů

Komplexní informační systém pro poskytovatele sociálních služeb

www.iscygnus.cz
info@iscygnus.cz

Nové přenosné terminály
na čárové kódy

Nejrozšířenější informační systémy pro poskytovatele sociálních služeb

Informační systém pro terénní a ambulantní sociální služby

www.isorion.cz
info@isorion.cz

Informační systém Orion je vhodným nástrojem pro terénní a ambulantní poskytovatele sociálních služeb. Systém vychází z komplexního IS Cygnus, jeho rozsah a funkčnost je na míru přizpůsoben odlišnému stylu práce terénních sociálních služeb. Díky jeho funkcím je možné snadno plánovat, realizovat i účtovat úkony, stejně jako zpracovávat náročnou agendu rozvožů obědů.

Proč IS Orion?

- ✓ Sdílení informací
- ✓ Přehledné informace o klientech
- ✓ Snadná evidence zaměstnanců
- ✓ Statistické vykazování dat na MPSV
- ✓ Kvalitní hardware
- ✓ Profesionální podpora
- ✓ Pravidelná aktualizace

**Nový modul
Zdravotní část**

Kontakt

IReSoft, s.r.o.
Cejl 62, 602 00 Brno

Tel.: +420 543 215 460
www.iresoft.cz

APSS ČR spolupracuje na projektu „Bipartitní dialog v odvětvích“

Jedním z projektů, na jehož řešení se APSS ČR podílí od r. 2010, je „Bipartitní dialog v odvětvích“ realizovaný v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt je rozvržen do června 2013.

Hlavní aktivitou projektu je zpracování dopadových studií, jejichž účelem je definovat problémy (témata), která chtějí řešit obě strany, zaměstnanci i zaměstnavatelé, a navrhnout řešení, která přinesou zvýšení konkurenceschopnosti jednotlivých organizací i celého odvětví sociálních služeb, ale současně budou sociálně únosná.

Společné návrhy definované expertními zpracovatelskými týmy je nutno následně implementovat do praxe. K tomu slouží celostátní konference za přítomnosti dotčených státních organizací, zaměstnavatelských a odborových organizací a zahraničních institucí, s nimiž byly návrhy porovnávány a konzultovány.

Mnozí z našich členů byli účastníky dvoudenní konference na téma „BOZP

a jeho specifika v odvětví zdravotnictví a sociálních služeb, stres na pracovišti“, která proběhla v prosinci 2011 v hotelu Olšanka v Praze. Pořadatelem byla Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (KZPS), organizátorem Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) ve spolupráci s Uníí zaměstnavatelských svazů (UZS) a Odborovým svazem zdravotnictví a sociální péče ČR (OSZSP).

Dalším neméně významným tématem, pro které se zpracovává dopadová studie, je „Pracovní doba, její délka, rozvržení a formy u zaměstnanců v sociálních službách“. Dvoudenní konference na stejné téma se bude konat 22. a 23. listopadu 2012 v hotelu Olšanka v Praze. Zpracovatelé zde představí závěry dopadových studií týkajících se pracovní doby a pracovních podmínek v sociálních službách, ale také ve zdravotnictví, neboť konfe-

rence je společná pro obě odvětví, která spolu úzce souvisí. Další přednášející uvedou své komentáře, názory, připomínky. Opět budou pozváni zástupci zahraničních partnerů ze Slovenska a Velké Británie, aby prezentovali podmínky a své zkušenosti z praxe. Účastníci konference z řad zaměstnanců i zaměstnavatelů tak budou mít rámcovou možnost srovnání systémů v těchto zemích s prostředím sociálních služeb v České republice. Odpolední program druhého dne bude věnován shrnutí závěrů a diskuzi, která poskytne prostor dalším účastníkům. Bližší informace o programu a možnosti přihlašování obdrží členové APSS ČR s dostatečným předstihem prostřednictvím pravidelného rozesílání aktualit.

Ing. Kateřina Endrštová
APSS ČR

zástupce hlavního manažera pro odvětví sociálních služeb

INZERCE

Zvedací zařízení Liko

Důstojnost, bezpečnost, kvalita

A Hill-Rom Company

Výhody výrobků Liko:

- nejširší nabídka stropních a mobilních zvedacích systémů na trhu;
- unikátní vlastnosti také pro rehabilitaci a nácvik chůze;
- vysoce odolné závěsné vaky ve všech velikostech a různých materiálech, speciální závěsy pro koupání, po amputaci, pro nácvik chůze;
- různá řešení pro přesun mezi místnostmi vhodné pro každý byt či zařízení;
- dokonalá kvalita evropské jedničky za překvapivě dostupné ceny.

Zvedáky Liko nabízí společnost Dartin a její partner firma Medicco. Neváhejte nás kontaktovat pro podrobnější informace, nabídku, nebo profesionální radu pro Vaši individuální situaci.

www.dartin.cz
tel.: +420 241 470 361

www.medicco.cz
tel.: +420 604 268 565

Nácvik chůze je jedna ze součástí rehabilitačního programu pro pacienty např. po pádu či operaci.

U mobilních zvedáků je v takovém případě nezbytná dostatečná zvedací výška. Také je velmi praktické, pokud je zvedák vybaven sklopnými opěrkami rukou.

Ideálním řešením je stropní zvedák, který nabízí maximální volnost pohybu jak pro pacienta, tak pro ošetřovatele. Navíc lze stropní zvedák snadno kombinovat s ostatními zvedacími a tréninkovými pomůckami. Stropní zvedák pro nácvik chůze je jednoduché instalovat a ve většině případů jeho pořízení je levnější, než by se dalo čekat.

Z důvodu potlačování komplikací imobility a všeobecného zlepšení kondice je nácvik chůze však důležitý i v dlouhodobé péči. Zde je také důležitý fakt, že nácvik chůze citelně zlepšuje psychický stav a má vysoce motivační efekt.*

Pacientské zvedáky jsou velmi zdatnou pomůckou při úspěšném programu nácviku chůze a díky tomu si rychle získávají popularitu.

Výhody zvedáků jsou zřejmé:

- maximální bezpečnost bez rizika pádu
- pocit bezpečí při nácviku zvyšuje jeho motivaci
- zvedák může nést část váhy, což ocení i slabší pacienti, kteří se tak mohou účastnit nácviku déle
- mnohem menší fyzické zatížení pro ošetřovatele.

Někdy se pro nácvik chůze používají stejné zvedáky jako pro všeobecné zvedání a přenášení imobilních pacientů.

Firma Dartin dodává již mnoho let široký sortiment zvedacích systémů Liko pro nácvik chůze, mobilní i stropní zvedáky a nabízí navíc vaky i vesty pro nejširší škálu použití.

Sociálne služby pre seniorov súčasnosti, naliehavosť budúcnosti

Každý z nás má svoj život, svoje sny, plány, ciele. Každý z nás má pocit, že vládze, že chce, že ešte môže. Raz však nadíde čas, kedy sa naše sily strácajú, kedy naše telo prestáva poslúchať a kedy naša myseľ a naše prežívanie odrazu potrebujú pomoc. Odbornú pomoc. Napriek úpornej snahe rodiny a tých, ktorí nás majú radi, nie je starostlivosť o ľudí v seniorskom veku vždy jednoduchá.

Sociálnu politiku každého štátu ovplyvňuje celý rad faktorov, ktoré sa navzájom determinujú. Popri ekonomických a sociálnych faktoroch stojí na čele celého radu azda ten najpodstatnejší – demografický vývoj. Ovplyvňuje celé koncipovanie sociálnej politiky.

Dlhovekosť je jedným z „najväčších úspechov“ minulého storočia. Naopak, pôrodnosť neustále klesá, a tak sme jednoducho svedkami podstatného starnutia svetovej populácie. Mení sa podiel mladých a starých ľudí, mení sa podiel tých, ktorí sú produktívni a tých, ktorí sú na starostlivosti a produktivite druhých závislí. Je teda absolútnou nevyhnutnosťou upravovať modely sociálnej politiky, nastavovať priority, posúvať hodnoty a meniť postoje. V tomto prípade postoje k seniorom, postoje k odkázaným na sociálnu pomoc.

Podľa rôznych prieskumov čaká Slovensko najhoršia prognóza starnutia populácie spomedzi krajín Európskej únie. Obyvateľov vo veku 65 a viac rokov bude stále viac. Počet obyvateľov vo veku 80 a viac rokov stúpne viac ako štvornásobne. Zjednodušene povedané, na Slovensku tak pribudne v priebehu niekoľkých desaťročí milión dôchodcov a ubudne 1,5 milióna ľudí v produktívnom veku. V percentuálnom vyjadrení tvoria v súčasnosti ľudia vo veku 65 a viac rokov približne 12 % celkovej populácie. V roku 2060 by to malo byť vyše 35 %. Kým v roku 2000 pripadlo na 100 obyvateľov v produktívnom veku 29 osôb v dôchodkovom veku, v roku 2015 už prípadne na 100 ekonomicky činných obyvateľov 39 osôb v dôchodkovom veku. Jednoducho je to tak. Slovenská populácia starne. V súčasnej dobe je už viditeľný a citelný zvyšujúci sa podiel občanov, ktorí sú spravidla odkázaní na zdravotnú starostlivosť a na so-

ciálnu pomoc. Veď len na jednoduché porovnanie nám stačia dve čísla. Každý rok sa na Slovensku narodí niečo cez 60 000 detí. V budúcom roku, v roku 2013 má pribudnúť 26 000 nových starobných dôchodcov. Netvrdíme, že budú hneď odkázaní na sociálnu pomoc. Veď seniorský vek je v súčasnosti typický narastajúcim podielom vitálnych, sebestačných, aktívnych seniorov so záujmom o štúdium, cestovanie, šport apod. Obe tieto čísla sú

Asociácia

poskytovateľov sociálnych služieb

však určite varovným signálom, že naša spoločnosť bude potrebovať zariadenia sociálnej starostlivosti pre seniorov stále viac a viac.

Nejde však len o ekonomickú produktivitu. Neustále zvyšovanie veku odchodu do dôchodku, neustále zvyšujúce sa nároky na aktivnosť produktívnej časti populácie často znemožňuje to, čo je v oblasti sociálnej starostlivosti vždy prvoradé: zachovanie občana v prirodzenom, domácom prostredí. Rodina je tým najdôležitejším prvkom, ktorý pomáha staršiemu človeku vyrovnáť sa so zmenami, ktoré starnutie prináša. Pokiaľ zostáva senior v domácom prostredí, starnutie prichádza pomaly, plynulo, v kruhu najbližších. Domáce prostredie má nenahraditeľnú úlohu, bez toho, aby sme akokoľvek znevažovali alebo podceňovali úlohu ústavnej starostlivosti – v emocionálnej, sociálnej a psycholo-

gickej rovine staršieho človeka. Sociálne kontakty sa odchodom z práce do dôchodku automaticky zužujú. Narastá závislosť staršieho človeka na rodine, na väzbách, ktoré mohli byť dovtedy akokoľvek silné, teraz sú však ešte silnejšie. V opozícii voči týmto faktorom ale stojí pracovná zaneprázdnenosť rodiny. Je to tlak, ktorý mnohí príbuzní vnímajú veľmi negatívne a z ktorého sú často bezradní. Na jednej strane rodič či starý rodič, ktorý si vyžaduje nepretržitú opateru, pomoc pri bežných každodenných úkonoch a najmä prítomnosť blízkeho človeka. Na druhej strane zaneprázdnenosť, finančné nároky rodiny, nemožnosť zostať doma a starať sa o blízkeho, pretože sú tu ešte malé deti, školopovinné deti, tí, ktorí si vyžadujú tú ekonomickú aktivnosť, bez ktorej sa dnešná rodina nemôže plnohodnotne uplatniť. Sú to ľudia hovorovo povedané v tzv. „sendvičovom veku.“ Zhora tlak, zdola tlak. A človek sa ocitá v strede čohosi, čo sa nedá nazvať inak, iba pocitom zodpovednosti. Pocitom zodpovednosti za vrátenie toho, čo sme kedysi od rodičov dostali a za predavok, ktorý sme povinní ale i ochotní dať svojim deťom – povestné „Tri groše“. Neuveriteľná pravda života. Neuveriteľné zosobnenie tejto doby v jednej krátkej rozprávke, príbehu, ktorý je však viac nadčasový, ako by sme si mohli myslieť.

Ako teda nájsť riešenie tohto konfliktu, ktorý v sebe takmer každý z nás bude musieť skôr či neskôr riešiť? Riešením je spolupráca sociálnych zariadení s rodinou a štátom. Sociálna starostlivosť o seniorov musí vychádzať z princípov štátnej politiky vo vzťahu k starším občanom. Táto starostlivosť musí byť zameraná na zachovanie ich dôstojnosti, sebarealizácie. S pribúdajúcimi rokmi a zdravotnými problémami starého človeka je tiež stále aktuálnejšou témou i téma paliatívnej starostlivosti – starostlivosti zameranej na zlepšenie kvality života pacientov nevyliciteľne chorých. Je zameraná na liečenie bolesti a iných fyzických, psychosociálnych a duchovných problémov. Zmierňuje utrpenie v tých posledných, najťažších chvíľach života človeka. Toto obdobie je veľmi náročné i pre okolie pacienta, pre

v – nevyhnutnost' účnosti ...

HARTMANN

jeho rodinu, jeho nejbližších. A právě v takýchto chvílích je nenahraditelnou odborná ošetrovateľská starostlivosť, rehabilitácia, duchovná starostlivosť a sociálne poradenstvo.

Cieľom tejto spoločnosti, vzhľadom na taký jej demografický vývoj, ako sme pred chvíľou načrtli, by malo byť neustále zvyšovanie dostupnosti ústavnej starostlivosti o seniorov. Cieľom by tiež malo byť neustále zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb. Jednoznačné nastavenie štandardov poskytovaných sociálnych služieb a kontrola ich dodržiavania. Cieľom by malo byť zrovnoprávnenie verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, pretože ich existencia a vytváranie je dnes už nevyhnutnosťou.

Samozrejme, že príprava na starnutie, na neskoršie fázy života človeka, musí

byť súčasťou celoživotného individuálneho vývoja fyzických, ekonomických, psychických, kultúrnych a duchovných stránok osobnosti. Ale popri tom i prístup štátu k starnutiu, k starobe a k odkázanosti na sociálnu službu by mal byť ústretový, nápomocný a mal by sa meniť podľa demografického rozloženia spoločnosti. My, poskytovatelia sociálnych služieb, len dúfame v pružnosť a flexibilitu štátu v tomto smere. Ľudí ochotných starať sa v zariadeniach sociálnej starostlivosti o tých, ktorí sú v akomkoľvek smere odkázaní, je veľa. Menej je už financií, ktoré robia túto starostlivosť pre mnohých nedostupnou. A to v 21. storočí nie je dobre.

Mgr. Juliana Hanzová

*sociálny pedagóg zariadenia
pre seniorov Bonavita DSS, n. o.,
Pohronský Ruskov*

Centrum sociálních služeb Praha

Ředitel Centra sociálních služeb Praha
přijme

SOCIÁLNÍ PRACOVNÍKY

na různé pracovní pozice:

- sociální pracovník v azylovém domě,
- vedoucí azylového domu,
- terénní sociální pracovník apod.

Požadavky

na uchazeče/vzdělání a praxi:

- VOŠ/VŠ vzdělání dle Zákona č. 108/2006 Sb.
- Trestní bezúhonnost
- Časová flexibilita

V případě zájmu zašlete svůj strukturovaný profesní životopis spolu s motivačním dopisem na email:

ludmila.tomesova@csspraha.cz

Mgr. Tomáš Ján

ředitel CSSP, příspěvkové organizace
hlavního města Prahy
Chelčického 39, 130 00 Praha
tel.: +420 222 581 287

INZERCE

INTERIER
V Y S O Č I N A

od roku 1992. V roce 2005 založil společnost Interior Vysočina, s. r. o., se sídlem v Pelhřimově.

Společně s technickým, funkčním i designovým vývojem všech výrobků byly zdokonalovány i postupy řízení a jednotlivé procesy probíhající ve společnosti. Z těchto důvodů byl zaveden systém řízení jakosti dle normy EN ISO 9001.

V případě zájmu jsme připraveni vyhovět Vaším specifickým přáním a požadavkům, rádi Vám také zašleme naše ceníky a katalogy.

Příklady referencí:

- **Domov důchodců Horní Planá** – kompletní vybavení
- **Nemocnice Pelhřimov** – vybavení pokojů, ordinací – sesterny
- **Domov důchodců Filipov** – kompletní vybavení pokojů
- **G-centrum Tábor - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi** – vybavení pokojů
- **Alzheimer Centrum** – vybavení pokojů, sesterny

Kontakt:

K Silu 1143, 393 01 Pelhřimov,
tel.: +420 602 708 302-3, Tel./fax: +420 565 382 128
e-mail: info@interier-vysocina.cz, www.interier-vysocina.cz

Společnost Interior Vysočina, s. r. o., se zaměřuje na kompletní realizaci interiérů pro zdravotnictví, domovy sociální péče, kanceláře, hotely, prodejny, školy a bytovou výstavbu. Poskytujeme veškeré služby od poradenství, 3D návrhu (projektu), rozpočtu, zajištění výroby, expedice, dopravy a montáže. Samozřejmostí je záruční a pozáruční servis. Jednatel firmy pan Pavel Coufal se pohybuje v odvětví výroby nábytku

Anketa: Jak je využívána veřejná služba

V rámci sociální reformy byl od 1. 1. 2012 převeden institut veřejné služby do kompetence Úřadu práce ČR. Díky tomuto kroku byl rozšířen okruh osob, kterým je veřejná služba nabízena, o uchazeče o zaměstnání, kteří jsou evidováni na ÚP více jak dva měsíce. Zajímalo nás, zda se naplnila očekávání spojená s tímto krokem, např. veřejný prospěch či zlepšení pozice uchazečů o zaměstnání na trhu práce. Oslovili jsme proto zástupce obcí, poskytovatelů sociálních služeb, poboček ÚP a dalších organizací, aby nám sdělili svoje zkušenosti s vykonavateli veřejné služby. Z ankety také vyplynulo několik otázek, proto jsme o vyjádření k nim požádali Generální ředitelství Úřadu práce ČR, které si můžete přečíst v závěru.

Ing. Petr Kulhánek
primátor města Karlovy Vary

Rozhodli jsme se využít veřejné služby k masivnímu útoku na čistotu, zeleň a veřejnou infrastrukturu ve městě. Pracovní skupiny veřejné služby se soustřeďují na co nejrychlejší likvidaci počínajících černých skládek, udržují veřejná prostranství v čistotě a pořádku, pomáhají u oprav a údržby městského majetku. Veřejné služby si jako možnosti velice považujeme, ale samozřejmě není úplně „zadarmo“. Město muselo najmout koordinátory, vybavit je, ale i osoby vykonávající veřejnou službu nezbytnými pomůckami atd., proškolit všechny zúčastněné. Samozřejmě někdy narazíme na to, že některý konkrétní pracovník svou práci neodvede nebo ji odvede mizerně. Ale to jsou jednotlivé problémy v jinak dobře fungujícím systému. Vzhledem k možnostem, které nám využití pracovníků veřejné služby dává, jsme se rozhodli spustit webovou aplikaci, přes kterou nám občané mohou dát vědět, když ve svém okolí nebo cestou do práce či do školy narazí na nepořádek, závalu či poruchu na městské infrastruktuře – a ty běžné jsme schopni velice rychle odstranit.

Ing. Petr Pípal
starosta města Dubí

Do konce minulého roku se veřejná služba dotýkala pouze občanů pobírajících dávky v hmotné nouzi a od ledna 2012 se to týká všech občanů v evidenci Úřadu práce s délkou evidence přesahující 2 měsíce. Výkon veřejné služby v současné době plně uplatňujeme a využíváme. Veřejná služba funguje a pomalu se blíží cíli města – počtu 50 pracovníků. Nezaměstnaní uklízejí i hlídají město.

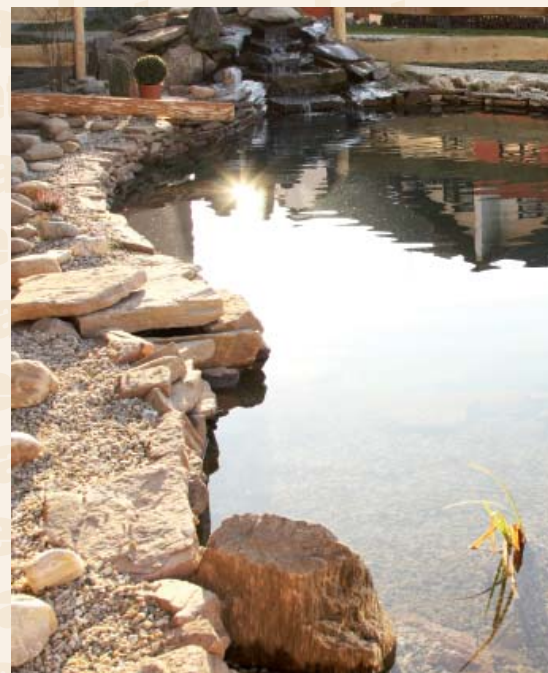
V současné době vykonává pro obec veřejnou službu 40 pracovníků na úklid veřejných prostranství a 4 pracovníci pracují pod vedením Městské policie Dubí. Na pořádku v našem městě je to již dobře vidět, uklízejí se i zákoutí, kam se úklid jen málokdy dostal.

Úklid veřejných prostranství spočívá ve sbírání odpadků, zametání chodníků, v zimě odklízení sněhu, odstraňování pleveľů a náletů atd. Pracovníci veřejné služby, kteří uklízejí město, pracují svědomitě blízko svého bydliště a opravdu je to na pořádku veřejných prostranství znát. Spolupráce s Úřadem práce po počátečních peripetiích je již na dobré úrovni. Negativem pro pracovníky veřejné služby povětšinou bývá fakt, že nejsou za svou práci nikterak finančně zvýhodněni.

Pracovníci, kteří zatím pracují pod vedením městské policie, provádí pochůzky a zjišťují např. černé skládky, chybějící víka od kanálů nebo špatně zaparkovaná auta. Tyto nedostatky nahlásí přes vysílačku operačnímu pracovníkovi. Tato myšlenka byla velmi dobrá, ale v současné době nenaplnuje představu pomoci městské policii, neboť z původního požadavku v počtu 20 pracovníků dochází sporadicky jen pár pracovníků.

Ing. Vlastimil Gabrhel
starosta města Znojmo

V minulých letech město Znojmo organizovalo veřejnou službu samo a mělo s ní pozitivní zkušenosti. V předchozím období se tato služba týkala asi 200 občanů v hmotné nouzi, z nichž přibližně 120 bylo zaměstnáno ve veřejné službě. Tito lidé udělali ve Znojmě při čištění ulic kus práce. Letos veřejnou službu tito lidé ve městě nevykonávají. Město se nedomluvilo s Úřadem práce, který chtěl po Znojmě zaplatit pracovní pomůcky,

školení apod. Povinnost realizovat výkon veřejné služby má přitom Úřad práce, a to včetně úhrady veškerých nákladů, které jsou s tímto institutem spojeny. Naneštěstí zákon umožňuje, aby se stát (Úřad práce) dohodl s jednotlivými obcemi, za jakých podmínek budou realizovat výkon veřejné služby. Úřadem práce ČR nám byl doručen návrh smlouvy o organizaci a výkonu veřejné služby s tím, že ÚP přišel se smlouvou, u které odmítá jakékoli podmínky a požadavky druhé strany, a trvá ve smlouvě na tom, že pracovní pomůcky musí poskytovat ten, kdo tyto pracovníky ve veřejné službě zaměstnává. My bychom to rádi udělali, kdyby nám peníze na veřejnou službu nebyly odňaty. V letošním městském rozpočtu, který máme zveřejněn na našich webových stránkách v sekci „otevřená radnice“, chybí ve srovnání s loňským rokem přibližně 150 milionů korun na sociální výdaje. Tento úbytek není způsoben tím, že by se znojemská radnice rozhodla být asociální, ale tím, že od 1. ledna 2012 vyplácí sociální dávky Úřad práce podléhající přímo Ministerstvu práce a sociálních věcí.

Ing. Martin Kouřil
ředitel kontaktního pracoviště
Havlíčkův Brod
Úřad práce ČR

Institut veřejné služby upravoval již dříve zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. V současné právní

a po změnách platných od ledna 2012?

úpravě, která platí od 1. 1. 2012, se pojetí veřejné služby změnilo. Její organizace přešla z měst na Úřad práce, větší důraz je kladen na represivní stránku (není na rozhodnutí uchazeče o zaměstnání, zda na veřejnou službu nastoupí, je na ni poslán Úřadem práce) a realizátorem veřejné služby nemusí být jen město nebo obec, ale i jiná organizace. Uchazeč o zaměstnání je na veřejnou službu zařazen obvykle na dobu tří měsíců. Úvazek je do 20 hodin týdně.

Pro zařazení na veřejnou službu jsou přednostně vybíráni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní (déle než jeden rok). Při výběru se k uchazečům přistupuje individuálně a zohledňují se další okolnosti, jako je zdravotní stav, kvalifikace, věk, možnosti dopravy atd.

Zájem obcí o realizaci veřejné služby zatím není takový, jak by bylo potřeba, ale jednáním se zástupci obcí i jiných organizací se daří postupně navyšovat počty realizátorů veřejné služby a tím navyšovat i počty míst, na která lze umístit uchazeče o zaměstnání. Počty obcí a jiných organizací, které realizují veřejnou službu, nejsou ve všech regionech stejné. Hodně záleží na tom, zda již dříve byla městy a obcemi veřejná služba využívána. Tam, kde již mají zkušenost s její realizací, se daří na tuto praxi navazovat a počty zařazených uchazečů jsou vyšší.

Zájem ze strany uchazečů o zaměstnání o veřejnou službu není velký. Motivací pro ně bývá příslib pracovního uplatnění po ukončení veřejné služby, ať už na stálý

pracovní poměr, nebo na místo v rámci veřejně prospěšných prací. Počet uchazečů, kteří jsou sankčně vyřazeni v důsledku odmítnutí nebo nenastoupení veřejné služby, se pohybuje do 5 %.

Na závěr několik čísel. Krajská pobočka Úřadu práce v Jihlavě spolupracuje nyní se 73 subjekty, které realizují veřejnou službu. Od počátku roku do konce května vzrostl počet uchazečů o zaměstnání, kteří byli zařazeni k výkonu veřejné služby, z 235 na 793. Za těchto pět měsíců prošlo veřejnou službou 1216 uchazečů o zaměstnání.

Ing. Bc. Alice Švehlová
výkonná ředitelka APSS ČR

V lednu 2012 jsme požádali Úřad práce o zprostředkování vykonavatele veřejné služby pro naši organizaci. Jednalo se o jednoduchou administrativní práci. Po dlouhém čekání na uzavření smlouvy s Krajskou pobočkou Úřadu práce v Českých Budějovicích a poté, co první vybraná klientka Úřadu práce nastoupit odmítla a raději se nechala vyřadit z evidence ÚP, začala na veřejnou službu na konci března docházet asi 50letá paní. Svěřenou práci vykonávala svědomitě po celé tři měsíce. Ještě před ukončením výkonu veřejné služby této paní jsme požádali o dalšího vykonavatele. Tentokrát již žádost byla vyřízena obratem a Úřad práce vybral opět dlouhodobě nezaměstnanou paní kolem 50 let věku. V tomto případě byla naše zkušenost zcela opačná a byl znatelně vidět rozdíl v přístupu obou vykonavatelek. Druhá pracovnice neplnila svěřené úkoly a neplnila plán výkonu veřejné služby, a proto jsme po dvou týdnech požádali Úřad práce o ukončení spolupráce s touto vykonavatelkou. Úřad práce naší žádosti vyhověl.

Ing. Milan Minář
ředitel Sociálních služeb Lanškroun

Využívání pracovníků v rámci veřejné služby jsme započali již v roce 2009 a praktikujeme jej v nových podmínkách i v letošním roce, kdy byl institut veřejné služby převeden do kompetence Úřadu práce ČR. Pravdou zůstává, že přechod nebyl plynulý, ale pocítili jsme výpadek pracovníků po dobu 3 měsíců z důvodu „porodních“ problémů ze strany ÚP ČR. Byť jsme již 4. 1. 2012 podepsali rámcovou smlouvu, až 21. 3. 2012 proběhlo

školení k přístupu do systému. Teprve v dubnu nám byl přidělen první pracovník a nyní nás jistě opět čekají jen samá pozitiva. Tím trochu nadneseně říkám, že jsme doposud měli převážně štěstí na výběr těchto pracovníků, kteří měli o práci vážný zájem, pracovali na 100 %, byli velkým přínosem pro organizaci a v evidenci ÚP ČR jsou jen proto, že bohužel objektivně nemohou nalézt práci. Převážně výborný pracovní výkon byl možná podáván i tím, že v naší organizaci nepracují tito klienti ÚP ČR jen na údržbě veřejných prostranství, ale vykonávají rozličné pracovní činnosti od prací v prádelně, na zahradě, přes údržbářské činnosti až po stavební činnosti. Mohu dokonce prohlásit, že u dvou těchto pracovníků docházelo v součinnosti s našimi údržbáři k samovolné rekvalifikaci na údržbáře a tvořili výborný pracovní tým, schopný realizovat i relativně náročné úkoly (výstavba zahradního jezírka – viz foto). Organizace tak nemusela sjednávat na tyto práce odborné firmy a tím došlo k výrazné úspoře finančních prostředků.

Drahuše Hlavatá
Domov seniorů Jankov

Domov seniorů Jankov zaměstnává pracovníka na veřejnou službu, je to muž ve věku 57 let. Vykonává pomocné údržbářské práce většinou venku, tj. sečení trávníku, pleť, natírání laviček, zalévání skleníku, sklizeň úrody apod. Práci má stanovenou na 20 hodin týdně. Do domova dochází v pondělí a úterý na 8 hodin a ve středu na 4 hodiny. Práci mu přiděluje vedoucí údržby po domluvě, a to denně.

Práci vykoná, ale musí být soustavně kontrolován. Do práce chodí včas, začátek a konec směny si odpíchne elektronickou docházkovou kartou.

Zatím mám zkušenosti s výkonem této služby dobré, ale ne vždy je postoj k uložené práci kladný. Spolupráce s Úřadem práce je velmi dobrá.

Bc. Marie Smutná
ředitelka Domov Modrý kámen, p. s. s.,
Mnichovo Hradiště

Nové možnosti šetřit provozní náklady našeho Domova Modrý kámen, p. s. s., které zazněly na poradě ředitelů, jsem se rozhodla využít v co nejkratším čase.

»»» 18

Anketa: Jak je využívána veřejná služba

««« 19

Nejdříve jsem navázala kontakty s místně příslušnou pobočkou Úřadu práce. Další kroky, kterými bylo sepsání smlouvy, zaevidování se na serveru MPSV, vybrání správné pozice a seznámení zaměstnanců s uzavřením smlouvy, byly vyřešeny v celkem krátkém časovém období. Komunikace s kompetentními zaměstnanci úřadu byla vcelku bez komplikací.

Problém nastal s obsluhou internetového portálu, který přes vzdálenou podporu neustále vypadal nebo nereagoval. Po měsíci se však jeho činnost relativně ustálila a začal pracovat, do dnešní doby však občas produkuje chyby. Nicméně potřebné informace se nám tam podařilo umístit. Vlastní veřejná služba nám dnes pomáhá ve dvou

směrech. Zprvė nám šetří náklady na vlastní provoz, přičemž zároveň nové tváře v pracovním kolektivu vždy stimulují naše uživatele k nějaké aktivitě. Druhá stránka je skutečná společenská prospěšnost, kdy zájemci o zaměstnání dostávají možnost účastnit se pracovního procesu, kde získávají zpět pracovní návyky.

Jejich pracovní zařazení jsem nejdříve specifikovala formou požadavku na pracovní pozici, následně mne Úřad práce vyrozuměl o žadatelích, s kterými sepíšu smlouvu.

Do našeho domova byly přijaty dvě ženy, přičemž jedna dostala za úkol úklid sprchových koutů, zástěn atd., druhá pomáhala s aktivizací. Bylo nutno provést školení BOZP, dostaly ochranné pomůcky (pracovní oděvy).

Při jejich hodnocení jsem po 14 dnech pozice vyměnila. Jedna je manuálně zručná. Druhá si umí hezky povídat s lidmi, čte jim a jezdí s nimi na procházky, je pečlivá. Dobrou práci odvedla, když nám zaevidovala a urovnala knihovnu odborné literatury. Dochází i k úsměvným situacím, kdy jedna z nich přišla, že chce ochranné brýle, aby si nestříkla saponát do oka, až jej bude lit do kbelíku.

Následné pravidelné hodnocení je nutno zadávat do pracovního výkazu v elektronické databázi.

Pro manuálně zručnou nemám volnou pracovní pozici a ta, která má dobrý vztah k lidem, se na tuto práci zdravotně necítí. Proto po ukončení smlouvy s ÚP u nás nebudou pracovat.

Tuto formu veřejné služby doporučuji všem poskytovatelům sociálních služeb.

Vyjádření Úřadu práce ČR

Odpovídá Ing. Monika Zelenková
referent zaměstnanosti
Úřad práce České republiky

Zvlášt počátkem roku si někteří zájemci o využívání veřejné služby stěžovali na velmi zdoluhavý proces vyřízení žádosti. Je stanovena nějaká časová lhůta, dokdy musí pobočka ÚP vyřídit formality a zajistit zájemci vykonavatele veřejné služby?

Počátkem roku 2012 systém veřejné služby převzal Úřad práce České republiky. V tomto období mohl být administrativní proces delší, jelikož celý systém začal pracovat v jiném režimu a bylo třeba převzít do nového systému stávající realizátory. Nyní již probíhá standardní proces uzavírání smluv s realizátory. V současné době je celkový počet realizátorů 3 469, přičemž ke konci roku 2011 jich bylo cca 1 570 (převážně obcí a jimi zřizovaných organizací). Veřejnou službu pak vykonávalo cca 14 tisíc osob. V současné době bylo osloveno 42 398 uchazečů a z toho 31 117 vykonává veřejnou službu. Co se týká vyřízení žádosti z hlediska lhůt, Úřad práce se snaží požadavku realizátorů vyhovět ihned

po žádosti a podpisu Smlouvy o organizaci veřejné služby. Oddělení zprostředkování zaměstnání převezme požadavek realizátora a zajistí výběr vhodných uchazečů.

Má organizace využívající veřejnou službu nějaké pravomoci vůči vykonavatelům veřejné služby? Např. přesné určení pracovní doby, množství požadovaných hodin práce, nástroje pro sankcionování v případě nerespektování pokynů organizace ze strany vykonavatele veřejné služby apod.?

Každý realizátor určuje ve spolupráci s Úřadem práce činnosti, které budou uchazeči vykonávat, a samotný výkon veřejné služby si pak organizuje sám. Uchazeč dostane plán výkonu veřejné služby, kde má přesně stanovené hodiny, ve kterých musí u realizátora vykonávat veřejnou službu. Uchazeč o zaměstnání sepisuje smlouvu s Úřadem práce, ve které se zavazuje dodržovat plán výkonu veřejné služby. Realizátor provádí hodnocení uchazeče v agendovém informačním systému veřejné služby, do kterého dostane přístup po sepsání smlouvy s krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky.

Úřad práce je tímto způsobem informován o uchazeči a v případě negativního hodnocení či porušení smlouvy pak může Úřad práce toto porušení adekvátně řešit. Jedním z důsledků neplnění povinností uchazeče o zaměstnání je také jeho vyřazení z evidence z důvodu maření součinnosti.

Některé obce vznášejí námitku, že ačkoli realizace výkonu veřejné služby včetně nákladů je povinností ÚP, je po obcích požadováno, aby potřebné pracovní pomůcky, zaškolení apod. hradily ony. Na čí straně je tedy povinnost hmotného zajištění výkonu veřejné služby?

Cílem je, aby se veřejná služba stala součástí komplexní práce s uchazeči o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR. Příležitostí, kterou nabízíme uchazečům o zaměstnání, je prostupnost systému veřejné služby. Uchazeč o zaměstnání, který úspěšně absolvuje výkon veřejné služby, zvyšuje své možnosti nalezení zaměstnání. Úspěšným uchazečům bychom pak ve spolupráci s realizátory veřejné služby rádi nabídli dotované pracovní místo v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Proto také těžiště podpory or-

a po změnách platných od ledna 2012?

PhDr. Petr Němec
Domov pro seniory
Vychodilova, p. o., Brno

V minulých letech se institut veřejné služby v naší organizaci velmi osvědčil. Postupně byla vytvořena skupina spolehlivých zaškolených pracovníků, kteří vypomáhali při zajištění úklidu, údržbě venkovního areálu a v prádelně. Velmi dobře organizačně zajištěné partnerství s Magistrátem města Brna skončilo k 31. 12. 2011.

Od ledna 2012 se bohužel nepodařilo plynule pokračovat ve využívání veřejné služby v nově nastavených podmínkách. Budoucí forma spolupráce s Krajskou pobočkou Úřadu práce v Brně se začala vytvářet zdlouhavě, po počátečních nejasnostech a problémech moh-

la být teprve k 1. 3. 2012 podepsána s Úřadem práce Smlouva o organizaci a výkonu veřejné služby.

V současné době do našeho zařízení dochází 5 spolehlivých pracovníků veřejné služby, kteří jsou využiti pro úklid společných prostor domova a údržbu zeleně. Další tři pracovníky jsme museli odmítnout nebo s nimi ukončit spolupráci z důvodu neakceptování pracovní doby a nízké pracovní morálky. V současné době je již spolupráce s Krajskou pobočkou Úřadu práce v Brně na dobré úrovni a funguje bez problémů. Zcela zbytečnou administrativní komplikací je přesunutí povinnosti pojistit pracovníky veřejné služby z hlediska odpovědnosti za škody způsobené jejich činností na jednotlivé zaměstnavatele, i když náklady s tím spojené budou zpětně

refundovány. Nová legislativa také odbourala finanční bonifikaci pracovníků, což se negativně projevilo na jejich motivaci službu vykonávat zodpovědně, a ani Úřad práce nevěnuje kontrole pracovní aktivity systematickou pozornost.

Využívání pracovních sil v rámci veřejné služby je nepochybně přínosem pro organizaci i společnost jako celek. Aby však splnila svůj účel, musí se v rámci organizace této problematice systematicky věnovat pověřený zaměstnanec. Jestliže má být plně využito možností veřejné služby, je třeba vyžadovat od pracovníků seriózní přístup a důsledně kontrolovat kvalitu odvedené práce.

Zpracovala: Mgr. Magda Dohnalová

k otázkám vzešlým z ankety

organizace veřejné služby směřujeme k příspěvkům na vytvoření pracovních příležitostí (v případě obcí prostřednictvím institutu veřejně prospěšných prací), neboť mzdové a platové náklady tvoří podstatnou část nákladů spojených s organizací veřejné služby. Vedle toho Úřad práce nabízí vlastní pojištění, případně refundaci pojistného v případě pojištění odpovědnosti vykonavatelů veřejné služby za škodu.

Co se týká poskytování ochranných a pracovních pomůcek vykonavatelům veřejné služby, Úřad práce se v souladu s právní úpravou snaží dohodnout s realizátory na zajištění těchto pomůcek z jejich strany, neboť to považujeme nejen po organizační stránce za efektivnější a pružnější řešení. Navíc naše zkušenosti ukazují, že hodnota vykonané práce obvykle daleko převyšuje náklady spojené s jejím zajištěním.

Negativní reakce poskytovatelů sociálních služeb vzbudil případ, kdy městský úřad prostřednictvím veřejné služby nahradil dosavadní službu pečovatelskou, a to včetně zajištění osobního doprovodu, donášky obědů či pomoci při osobní hygieně dosavadním uživatelům

pečovatelské služby. Nejen poskytovatelé sociálních služeb, ale také ministr Drábek se vyjádřil v tom smyslu, že jde o porušení platné legislativy. Jak bude Úřad práce v těchto věcech postupovat?

V systému veřejné služby by měly být zajišťovány především činnosti pomocné. Vykonavatelem veřejné služby nesmí být nahrazován pracovní poměr. Realizátor v tomto případě přiděluje uchazeči činnost („práci“) a je jeho povinností zajistit, aby režim výkonu veřejné služby byl v souladu s právním řádem a uzavřenou smlouvou. Kontrolu plnění podmínek u realizátora zajišťuje krajská pobočka Úřadu práce České republiky.

Dalším specifickým případem je situace, kdy vykonavatele veřejné služby (údajně z řad osob zvyšujících si v rámci dobrovolnické služby pomoc v hmotné nouzi již před 1. 1. 2012) využívá dobrovolnické centrum pro zařízení sociálních služeb jako dobrovolníky pro volnočasové a aktivizační činnosti s uživateli. Oddělení preventivních programů a dobrovolnické služby Ministerstva vnitra tuto praxi

zpochybnilo jednak kvůli možnému porušení podmínek pro čerpání dotací (současně z prostředků Ministerstva vnitra a MPSV), jednak kvůli odlišným požadavkům na výkon dobrovolnické a veřejné služby a devalvací dobrovolnictví jako takového. Můžete nám k této praxi sdělit stanovisko Úřadu práce?

V červnu 2012 proběhlo jednání s Mgr. Radkem Jiránkem, vedoucím oddělení preventivních programů a dobrovolnické služby odboru prevence kriminality (Ministerstvo vnitra). Tuto záležitost jsme zde probírali. Následně proběhla návštěva Mgr. Jirána na Generálním ředitelství Úřadu práce České republiky, kde na videokonferenci s krajskými koordinátory veřejné služby prezentoval systém dobrovolnické služby a kde jsme si vyjasnili rozdíl mezi veřejnou službou a dobrovolnickou službou. Krajský koordinátor veřejné služby zajistí, aby byl realizátor veřejné služby poučen o tom, jaké činnosti může vykonavatel veřejné služby vykonávat. V případě pochybností může provést u realizátora kontrolu.

Zpracovala: Mgr. Magda Dohnalová

Budoucnost financování sociálních

Pod názvem *Financování sociálních služeb v ČR se v úterý 19. června uskutečnila v pražském hotelu Olšanka další odborná konference Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a současně diskusní „kulatý stůl“. O tom, že financování je v prostředí sociálních služeb velmi palčivé a frekventované téma, svědčila účast více než 400 zástupců poskytovatelů sociálních služeb, zástupců veřejné správy a dalších odborníků z toho segmentu.*

Jak v úvodu uvedl prezident APSS ČR a moderátor celé konference i kulatého stolu Jiří Horecký, hlavním cílem uspořádání tohoto setkání bylo získat relevantní informace o tom, co poskytovatele sociálních služeb čeká v následujícím období, především v letech 2013 a 2014.

Stěžejní částí dopoledního programu tedy bylo vystoupení dvou zástupců Ministerstva práce a sociálních věcí: Davida Kafky, náměstka ministra pro sociální a rodinnou politiku, a vedoucího oddělení koncepce strategie a financování sociálních služeb Radka Sudy. Z jejich příspěvků vyplynulo, že v roce 2013 ještě nelze očekávat žádné převratné změny. Rok 2013 tak bude posledním, kdy dotač-

ní řízení proběhne stávajícím způsobem, tedy ze strany MPSV přímo k jednotlivým poskytovatelům. Bude také rokem vhodným k víceméně bezrizikovému testování nových přístupů k financování. Za základní zásady dotačního řízení v roce 2013 R. Suda označil vyloučení střetu zájmů a zajištění rovného přístupu všech poskytovatelů k dotačním prostředkům, analýzu střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb jako podkladu pro poskytování dotací, podporu terénních a ambulantních služeb a naopak nepodporování navyšování kapacity služeb pobytových. Úsilí bude věnováno mj. předejití opakování velmi problematických míst spolupráce MPSV a krajů, která měla podle D. Kafky v některých

momentech charakter bojkotu. V roce 2013 by měl být zajištěn bezproblémový přístup krajů k financím z individuálního projektu IP2.

Zásadní změny včetně legislativních lze ovšem očekávat v roce 2014, byť nepůjde o jednorázový „velký třesk“, ale spíše o sérii postupných změn naplňujících vizi decentralizovaného modelu financování, kdy garantem sociálních služeb budou jednotlivé kraje a financování bude probíhat na ose uživatel–kraj–stát. Financování bude garantováno u služeb tvořících tzv. základní krajskou síť, přičemž u srovnatelných služeb bude pro celé ČR zajištěna obdobná míra financování. MPSV již bude financovat přímo pouze služby rozvojové a chybějící.

Systém financování bude počítat také s na 1 rok stanoveným podílem konkrétního uživatele služeb vycházejícím z jeho příjmů, majetku, pojištění a dalších aktiv. Systém bude nastaven tak, aby nepodřýval přirozenou solidaritu v rámci rodiny ani tržní prostředí a nesnižoval lidskou důstojnost.

Nový model financování bude definovat a garantovat minimální kvalitu živo-

INZERCE

Kreativní dílna MAXIM

Vývoj, výroba, prezentace a prodej kompenzačních pomůcek
Výukový program pro speciální pedagogiku včetně metodiky

FUNKČNOST, SPOLEHLIVOST

A KVALITA POMŮCKY S DUŠÍ

Středulínského 26
703 00 Ostrava Vítkovice
Tel.: +420 596 753 676
mobil: +420 608 774 862
e-mail: info@maxim-zdr.cz
www.maxim-zdr.cz

Asociace konceptu

Snoezelen Česká republika ASNOEZ

je jediné profesionální sdružení týkající se konceptu Snoezelen na území ČR.
Člen ASNOEZ má možnost výměny informací, zkušeností, navazování partnerství a spolupráce s dalšími institucemi a odborníky.
Vítkovická 3080/10
702 00 Moravská Ostrava
Tel.: +420 596 634 764
mobil: +420 608 774 862
e-mail: info@snoezelen-koncept.cz
www.snoezelen-koncept.cz

Vzdělávací centrum

Snoezelen konceptu

Vzdělávání, design, návrhy, konzultace a realizace Snoezelen prostředí

Vítkovická 3080/10
702 00 Moravská Ostrava
Tel.: +420 596 634 764
mobil: +420 608 774 862
e-mail: info@snoezelen-koncept.cz
www.snoezelen-koncept.cz

služeb v České republice

ta i parametrů sociálních služeb, práva jejich uživatelů i poskytovatelů a měl by zajistit rovněž transparentnost rozhodování a předvídatelnost vývoje v otázce dotací. Realizace nového přístupu k financování sociálních služeb je ovšem podmíněna přijetím potřebných legislativních změn a do značné míry bude určena očekávanou odbornou diskusí. Víze pro rok 2014 a následující tak jsou v tuto chvíli spíše tezí než hotovým konceptem.

Předpoklady efektivního financování sociálních služeb se na konferenci zabýval ředitel Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí Ladislav Průša. Systém podle něj nemůže být efektivní, dokud je k pokrytí jeho nákladů třeba dotací ze státního rozpočtu. Za efektivní systém označil pouze takový, ve kterém k pokrytí nákladů stačí příspěvek na péči, úhrada uživatele služby za stravu a ubytování a úhrada zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění. Právě poslední uvedenou oblast, kde výše úhrad zdaleka neodpovídá realizované péči, označil za největší současný problém. Dalšími úskalími současného stavu jsou například pro některé skupiny osob nevhodně stanovená kritéria přiznávání příspěvku na péči, česká rarita v podobě absence nepeněžních způsobů výplaty příspěvku na péči či regulace cen sociálních služeb. To vše přináší logickou, ale nežádoucí závislost poskytovatelů služeb na státních dotacích.

L. Průša také zpochybnil oprávněnost záměru MPSV nepodporovat navyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb. Upozornil, že v letech 2025–2030 dojde k výraznému nárůstu počtu seniorů vyžadujících zvýšenou péči a případná současná stagnace v oblasti budování kapacit pobytových zařízení může mít fatální následky.

Přestože konferenční program obsahoval i další prezentace, jeho těžištěm se staly výše uvedené příspěvky odkrývající konkrétní úskalí i plánované změny ve financování sociálních služeb. Že právě proto zástupci jejich poskytovatelů do Prahy přijeli, svědčila i nezvykle hojná účast také na odpolední části programu, kterou tvořil diskusní kulatý stůl za účasti ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka, jeho náměstka Davida Kafky, náměstka ministra zdravotnictví pro legislativu a právo Martina Pliška, senátora Pavla Čáslavy, poslankyně Lenky Kohoutové, prezidenta Unie zaměstnavatelských svazů Pavla Duška, výkon-

ného místopředsedy Svazu měst a obcí ČR Jaromíra Jecha a předsedy Komise Rady Asociace krajů ČR pro sociální záležitosti Miloslava Čermáka.

Dotazů z pléna směřujících především na zástupce obou ministerstev bylo opravdu hojně a ani přes prodloužení časového prostoru pro diskusi se na všechny nedostalo. Potěšitelné mohlo pro účastníky být např. prohlášení ministra Drábka, že ani po kolapsu procesu tvorby zákona o dlouhodobé péči způsobeného odmítnutím věcného návrhu jeho záměru legislativní radou vlády není na místě na tuto iniciativu rezignovat a jednání rezortu práce a sociálních věcí a zdravotnictví směřující k dořešení některých bolestivých míst při poskytování dlouhodobé péče budou pokračovat. Jaromír Drábek konstatoval své rozčarování nad skutečností, že navzdory spolupráci MPSV a MZ při přípravě zákona o dlouhodobé péči je právě oblast prolínání obou rezortů permanentně jedním z největších zdrojů sporů ohledně financování a rozvoje sociálních služeb a přislíbil zde dále intervenovat pro narovnání současného nevyváženého stavu.

I přes prezentaci některých konkrétních problémů ovšem bylo zřejmé, že spíše než o získání racionálních odpovědí na konkrétní otázky šlo v diskusi kulatého stolu především o vyjádření nesouhlasu poskytovatelů se současným stavem věcí a frustrace ze stále se opakujícího, občas tak trochu sisyfóvskeho boje o přežití sociálních služeb. Aplaus tak sklídil především P. Dušek, který k svému již dříve prezentovanému přirovnání sociálních služeb k bramboračce, na kterou nejvíce doplácí poskytovatelé, přidal tentokrát výzvu směřující k J. Drábkovi, aby se na jeho ministerstvu už konečně přešlo od stálého „uvažování“ k jasné politické vizi a konkrétnímu konání, které by jí odpovídalo. K dobru MPSV ovšem nutno naopak přičíst stálou ochotu jeho zástupců prezentovat na konferencích a seminářích APSS ČR jeho záměry a být poskytovatelům sociálních služeb k dispozici při objasňování některých skutečností. Fakt, že ministr Drábek se kulatého stolu, od kterého jistě nemohl očekávat nic příjemného, na rozdíl od rovněž pozvaného ministra zdravotnictví osobně zúčastnil i přes v tento den probíhající neplánované zasedání vlády, je třeba ocenit.

Zdeněk Kašpárek

Největší akce pro seniory

5. - 6. října

Výstaviště Praha Holešovice

10.00–18.00

vstupné jen 20 Kč

Karel Štědrý

slosování vstupenek o hodnotné ceny

ceny v hodnotě přes 50 000 Kč

Květa Fialová

Eva Pilarová

Nada Konvalinková

- bezplatné zdravotní poradny
- Český červený kříž
- nordic walking
- dobrovolnické programy

a další na www.seniorpaha.cz

Senior Praha
veletrh pro péči a aktivní život seniorů

Senior Fest
Seniorská míle
Svátek Seniorů

psychosociální pomoc pro onkologicky nemocné a jejich blízké

Srdečně Vás zveme na kurz

Psychosociální problematika onkologicky nemocných a jejich blízkých

Praha, 4. 10. 2012

Cílem kurzu je seznámit absolventa s psychologickými aspekty onkologického onemocnění, systémem sociálních dávek a důchodů a základy práce s onkologicky nemocným klientem v sociální službě.

Lektoři: Mgr. Š. Slavíková, MUDr. M. Chrdlová, Bc. M. Čadková Svejkovská

Akreditovaný kurz MPSV ČR, 7 hodin, cena 1200 Kč.

Sociálně zdravotní problematika onkologicky nemocných a jejich blízkých

Praha, 18. 10. 2012

Kurz se věnuje organizaci komplexní péče o onkologicky nemocné v nemocnici i mimo ni, základům onkologie pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách a představí síť zdravotnických a sociálních služeb pro onkologicky nemocné.

Lektoři: Mgr. Š. Slavíková, MUDr. M. Chrdlová

Akreditovaný kurz MPSV ČR, 7 hodin, cena 1200 Kč.

Více informací a přihlášky na:
www.amelie-os.cz
tel.: 733 640 872 (Šárka Slavíková),
e-mail: info@amelie-os.cz

Opárenské údolí hostilo

Severně od Lovosic pod svahem Lovoše se táhne Opárenské údolí. To v pondělí 18. června přivítalo 180 sportovců z Ústeckého a Libereckého kraje a hlavního města Prahy. Na jubilejní 10. ročník Krajských sportovních her uživatelů služeb domovů pro osoby se zdravotním postižením Ústeckého kraje pod záštitou hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vaňhové a senátora za Litoměřicko a Slánsko Alexandra Vondry se sjela družstva z 22 domovů pro osoby se zdravotním postižením, aby v následujících dnech bojovala nejen o cenné kovy a diplomy, ale i o další hodnotné ceny. O nasazení družstev svědčí i některé jejich názvy: Gladiátoři, Medvědi, Bojovníci, Torpéda, Berani či Hejbní kostrou.

Historie sportovních her pro osoby se zdravotním postižením sahá hluboko do minulého století. V sedmdesátých a osmdesátých letech se každoročně konaly po celém tehdy Severočeském kraji a v mnoha zařízeních ještě žijí pamětníci těchto her.

A právě Krajské sportovní hry převzaly v roce 2002 tuto tradici. Již od ledna se každoročně schází organizační štáb tvořený vedoucími jednotlivých zařízení CSP Litoměřice pod vedením ředitele CSP Karla Reissmüllera, aby připravil program sportovních her v příslušném roce. K samotné realizaci se pak připojují i zaměstnanci jednotlivých zařízení CSP podle konkrétní potřeby a profesí. Za 10 let pořádání těchto sportovních her se celkem zúčastnilo 1108 sportovců, počet

doprovázejících osob se vyšplhal na 398. Bylo dokonce spočítáno, že paní kuchařky celkem uvařily a poté nakrájely 8530 kusů knedlíků☺.

Zahájení letošních her proběhlo v úterý 19. června dopoledne a mělo opravdu slavnostní průběh. Nejenže se ho zúčastnila celá řada významných hostů z řad sponzorů, zástupce hejtmanky a zástupců okolních obcí, přítomni byli i čestní hosté z řad zakladatelů sportovních her, kteří si nyní již užívají zaslouženého odpočinku. Poté, co vlajková četa vyvěsila oficiální vlajku sportovních her a hosté přednesli zahajovací řeč, bylo vypáleno 10 slavnostních ran z děla historické jednotky Infanterie Regiment Gaisruck (Leib Battalion – 42. Český pěší pluk). A rány

Slavnostní nástup

Skok daleký

Alena Smolíková a její svěřenkyně

Krajské sportovní hry

to byly opravdu veliké. Před zahájením samotných soutěží proběhla autogramiáda s reprezentantem ČR v házené a nejlepším hráčem roku 2011 Jiřím Motlem, který své autogramy rozdával nejen na papír, ale i na bílá trička sportovních her, která na začátku dostali všichni účastníci.

Pak už se naplno rozběhly soutěže. V úterý to byl turnaj ve stolním tenise, ve středu pak atletické soutěže, konkrétně běh na 60 a 30 m, hod kriketovým míčkem, vrh koulí, skok daleký z místa i s rozběhem.

„Závodníci v jednotlivých disciplínách soutěží podle kategorií (muži, ženy, věk). V letošním ročníku jsme se snažili jednotlivé kategorie udělat v počtu max. 5 osob, aby každý ze

sportovců mohl obdržet za své umístění cenu. Pokud v kategorii bylo sportovců víc, bylo i více skupin po max. počtu 5 sportovců. Tím jsme docílili toho, že každý účastník dostal nějakou cenu. Celkově nejúspěšnější družstvo nebylo vyhodnocováno, nejde totiž o výsledek. Kdybychom úspěšnost družstva hodnotili podle počtu medailí či umístění, mohlo by to některým sportovcům být zbytečně líto a to nechceme,“ uvedl Oldřich Körber, jeden z organizátorů her.

O sportovce bylo postaráno i po stránce kulturní. Muzikálové písně přijel zazpívat nevidomý zpěvák Radek Žalud z Českých Budějovic, večerní program byl vyplněn pohádkou „Jak šel drak sníst princeznu“, kterou

předvedlo Docela velké divadlo z Litvínova, a večer byl zakončen ohnivou show. Ve středu mezi sportovce zavítala Alena Smolíková se svými tančícími psy. Její vystoupení bylo odměněno velkým potleskem. Zábava pokračovala mezi uživateli velmi oblíbenou diskotékou Petra Vrány. „Cílem her je sice především sport, ale i možnost setkat se s kamarády, pobavit se, zúčastnit se i dalších doprovodných programů,“ doplnil O. Körber.

V noci pak oblohu rozzářil slavnostní ohňostroj a byl tou nejlepší tečkou za 10. ročníkem Krajských sportovních her.

Zpracovala: Magda Dohnalová

Foto: Oldřich Körber, Magda Dohnalová

Běžecská disciplína

Při dekorování nikdo nepřišel zkrátka

„S hluchoslepými si lidé nevědí

Přátelé červenobílé hole se vypravili na společnou dovolen

Připravít několikadenní společný rekreační pobyt pro větší skupinu lidí nemusí být žádná legrace. Což teprve když jeho účastníky mají být osoby s duálním smyslovým postižením. Krátce před letními prázdninami takovou společnou dovolenou pro patnáct převážně hluchoslepých přátel a známých a jejich doprovod připravil Klub přátel červenobílé hole. A protože je to do sezimoústeckého penzionu U Růže, kde se na týden od 8. do 15. června ubytovali, z Tábora téměř přes ulici, přišel jsem se za nimi jedno odpoledne podívat a popovídat si s tajemnicí klubu Otou Pačesovou, jeho předsedou Martinem Tarčincem, členkou dozorčí rady Martinou Hanusovou a dalšími účastníky rekreace.

Kolik vás sem přijelo?

Ota Pačesová:

Je nás tady dvacet jedna. Každý si tady může dělat, co chce, ale přitom máme připravený i společný program, kterého se může kdokoliv zúčastnit, vybrat si z něj, co se mu líbí.

A jak váš program vypadá?

Ota Pačesová:

Začali jsme tím, že jsme navštívili památník prezidenta Beneše, prošli jsme si Sezimovo Ústí, byli jsme na poutním místě v Klokootech, prošli jsme se kolem Lužnice... Ti nejotrlejší s námi včera šli až na Kozí hrádek, ale cesta to je opravdu obtížná, takže do cíle dorazili z nevidomých jen dva – ostatní se během cesty vraceli zpět. No a dnes dopoledne jsme byli v zoo na Větrovech. Ta se nám moc líbila, protože je v přírodním prostředí, může se jít blízko k plotům, takže slabozrací zvířata vidí a ostatní si mohli alespoň pohladit kozičky, beránky... Náš diskžokej Jirka Javůrek nám tady jeden večer pouštěl muziku, téměř obden také složí a přednese nějakou básničku a dnes máme pozvanou kapelu, takže budeme mít country večírek. Zítřka večer budeme mít vyhodnocení celého pobytu, budeme rozdávat diplomy za aktivitu a rozloučíme se.

Pořádáte takovéto vícedenní pobyty často?

Ota Pačesová:

Organizujeme je jednou ročně, ale na podzim jsme začali už dělat i víkendové pobyty – záleží ovšem na finanční situaci. Část nákladů si totiž platí účastníci a část máme od sponzorů. Díky nim přispíváme každému účastníkovi na tento pobyt 1600 Kč.

Jste z různých míst v republice. Kdo přijel z největší dálky?

Ota Pačesová:

Nejdále ze Zlína, ale také z Přerova, Prahy, Chomutova... Na výpomoc máme dvě

studentky fakulty speciální pedagogiky Masarykovy univerzity v Brně. Pochází z České Třebové a z Plzně.

Jste parta lidí, kteří se znají dlouhodobě, nebo se na každém pobytu sejdou jiná skladba lidí?

Ota Pačesová:

Jádro je stále stejné, ale na každém pobytu je i 4–6 lidí jiných. Známe se dost dlouho, s některými už od roku 1996, kdy jsem ještě pracovala v LORMu a později dělala i jeho ředitelku.

Kdy a proč vzniklo vaše sdružení?

Ota Pačesová:

Založili jsme ho v roce 2005, abychom mohli mít naši činnost volnější. Nemáme žádnou státní dotaci a peníze máme jen od sponzorů, ale zase nemusíme mít pevně stanovený program, ale volný, takový, jaký nám vyhovuje. Proto jsme také naše sdružení nazvali Klub přátel červenobílé hole s tím, že v něm nemusí být jen hluchoslepi a klub je otevřený i jiným postižením. Povinností je pouze držitelství průkazky ZTP nebo ZTP/P, aby vznikl nárok na slevu. Zdraví lidé s námi mohou jezdit samozřejmě také, ale ti si musí zaplatit plnou cenu pobytu, pokud nedělají průvodce.

Kde sháníte sponzory?

Ota Pačesová:

Pro jednu společnost vytváříme přáníčka a dostáváme za to peníze, které mimo jiné používáme na pokrytí výdajů s našimi pobyty. Loni jsme se prostřednictvím této společnosti dostali na golfový turnaj, kde jsme získali další tři sponzory, takže teď máme náš pobyt finančně pokrytý.

Jak se spolu domlouváte a předáváte si informace, když jste z různých částí republiky?

Ota Pačesová:

Většina má počítače s hlasovým výstu-

pem, také posíláme dopisy v Braillově písmu, tištěné materiály se zvětšeným textem, máme i internetový časopis Paprsek ze tmy.

Jak o sobě a problému hluchoslepoty dáváte vědět?

Ota Pačesová:

Přes internet, rozdáváme letáčky, také pořádáme putovní výstavu pod názvem „Nevídíme, neslyšíme, ale cítíme...“ –většinou po knihovnách. Už jsme ji měli asi ve 22 městech. Na ní se lidé dozvědí vše potřebné o hluchoslepotě, o komunikaci, o prostorové orientaci, o naší činnosti.

Jaké problémy vám vzhledem k postižení dělají bariéry v dopravě?

Martin Tarčinec:

Záleží např. na typu vlaku. Někdy je to dobré, někdy horší. Ale stále se to lepší, hlavně pokud jde o nastupování a vystupování. Já mám už 8 let vodičího psa a u starších typů vagonů to bylo špatné, protože ani pes ani já jsme se tam bez pomoci nedostali. Lidé jsou většinou vstřícní, třeba na nádraží nás pomohou převést.

A jak je to s bariérami v komunikaci, třeba při návštěvě kulturních památek?

Martin Tarčinec:

Zkušenosti máme různé, liší se to město od města či kulturní památky. I zde se situace zlepšuje, někde už mají zvukové nahrávky informací apod. Ale většinou chodíme s průvodcem, který nám vše popíše, pokud si věci nemůžeme třeba sami osahat.

Martina Hanusová:

Kromě pobytů organizujeme i klubové akce, při kterých už si předem vybíráme místa a programy, které jsou přizpůsobeny nevidomým. Například hmatové výstavy, výstavy soch, na které je možné sahat, a podobně. Úžasná je třeba Botanická zahrada v Praze, která má přímo hmatové expozice, jsou tam u kytiček popisky v Braillově písmu, pražská zoo má zase speciální průvodkyni. Už i některé zámky (třeba v Mníšku pod Brdy, na Křivoklátě) jsou pro lidi s postižením vybaveny: mají své modely, popisky v Braillově písmu, exponáty, které je možno si osahat. Velmi vstřícní v tomto směru byli i tady v Klokootech, kde nám dali k osahání papírovou maketu areálu.

Ota Pačesová:

V muzeu mladoboleslavské škodovky mají k ohmatání modely aut, popisky v Braillově písmu.

radý...“

OU

Martina Hanusová:

Je tam k dispozici i průvodce pro nevidomé, do interiéru aut je možné si sednout, všechno si zkusit, je tam dokonce maketa auta, kde se mačkáním různých knoflíků pouští zvuky, jaké mají různé typy škodovek. Je to jedno z nejlépe vybavených muzeí pro nevidomé.

Ota Pačesová:

Horší je to v městských informačních centrech, kde se mi ještě nestalo, že by měli k dispozici materiál v Braillově písmu nebo třeba ve zvětšeném černotisku.

Zase trochu z jiného soudku: Bydlíte většinou doma, nebo v nějakém pobytovém sociálním zařízení?

Ota Pačesová:

Většina účastníků naší rekreace bydlí doma, jen tři jsou z pražského domova Palata a jedna teď bydlí v chráněném bydlení, tzv. Domečku v Lahovicích.

A jak jste spokojeni s poskytováním tavních sociálních služeb?

Jirka J.:

V Palatě máme keramiku, vyrábíme obrázky, pleteme košíky, k dispozici je služba, která provází nevidomé do jídelny, na procházky, stará se o ně. Také máme kavárnu s hudebními programy, míváme schůzky s panem ředitelem, takže jsme spokojeni. Na žádný větší problém jsme nenarazili.

Co byste ve společnosti změnili, aby se vám žilo líp?

Miluška K.:

My bydlíme v domě s pečovatelskou službou v Přerově. Komunikujeme a vycházíme s okolím dobře, ale jsme tam s postižením jedini – jinak jsou tam samí senioři, kteří s našimi problémy nemají nic společného. Protože s manželem oba špatně vidíme, máme problém hlavně s prostorovou orientací, takže se musíme stále někoho ptát. Dělá nám potíže cestování, hlavně přestupování – stále se musíme někoho ptát, kdy a odkud nám spoj jede.

Otík N.:

Já bydlím sám v centru Prahy, a to je z určitého hlediska špatně samo o sobě. Někdy je to hrozné. Lidé neuhnou. Mám špatné zkušenosti i s policií. Jednou mě policista nechal málem přejet na křižovatce autem, které jelo v protisměru. A když jsem na něj začal mluvit, kolemjdoucí paní povídá: „Nic mu neříkejte, on už je pryč.“

»»» 16

Haptický model klášterního areálu v Klokotech

U památníku Edvarda Beneše

««« 75

Martina Hanusová:

Právě proto s kolegyní organizujeme výstavy, aby se lidé o hluchoslepotě vůbec něco dozvěděli. Vyhláška, která se učí v autoškole, se sice zmiňuje o červenobílém hůl jako znaku hluchoslepoty, ale kohokoliv se ptáme, jestli ví, co červenobílá hůl znamená, tak neví. Znají jen bílou hůl jako symbol nevidomých.

Ota Pačesová:

Lidé si někdy myslí, že červenobílá hůl je slepecká hůl s reflexními proužky.

Martina Hanusová:

Možná by taky neškodilo už děti na školách učít i o různých typech postižení – s čím vším se můžou setkat. K lidem se zdravotním postižením se často neumí chovat ani zdravotníci, natož laici. Mají problémy i s chováním vůči nevidomým, s hluchoslepými si neví rady vůbec, takže jsou v rozpacích a radši se jim vyhnou.

Zkoušíte školám třeba nabízet na toto téma nějaké přednášky?

Ota Pačesová:

Já dělám o hluchoslepotě, komunikaci slyšících a přístupu k zrakově postiženým přednášky pro zdravotní personál v nemocnicích, také pro školy. Jedna naše klientka v Jihlavě, sama hluchoslepá, už s přednáškami vyplývajícími z jejich vlastních zkušeností obešla snad všechny školy.

Martina Hanusová:

Přednášky nabízíme také knihovnám, ve kterých pořádáme naše výstavy. Přednášely jsme už i na vysokých školách, třeba v Liberci. Přemýšlíme, zda by nebylo dobré oslovit i velké dopravní společnosti.

Problém s neinformovaností o hluchoslepotě i mezi profesionály v sociálních službách a zdravotnictví bude možná v tom, že lidí s tímto postižením je poměrně málo. Ale málokdo si uvědomuje, že třeba v domovech pro seniory je a bude čím dál víc lidí s hluchoslepotou získanou postupně až v průběhu života a pracovníci často neví, jak s nimi komunikovat...

Martina Hanusová:

Problém je i v tom, že v České republice není žádné chráněné bydlení pro hluchoslepe. Jsou zde jen dva velké domovy pro zrakově postižené: pražská Palata a ústav v Brně-Čhrlicích, kde mají i pracovníka, který umí znakovat a pracovat s hluchoslepými.

Co byste chtěli říct na závěr?

Honza B.:

Možná jednou přijde doba, kdy nebudeme potřebovat osobního asistenta ani vodícího psa. Využijí se speciální vesty, které budou nevidomého navigovat, auta pro nevidomé, dají se pořídít čtečky k rozpoznání oblečení – věda jde dopředu.

Text: Zdeněk Kašpárek**Foto:** Ota Pačesová

„S hluchoslepými si lidé nevědí rady...“

Prátele červenobílé hole se vypravili na společnou dovolenou

Účastníci společné dovolené

CO SI LIDÉ MYSLÍ, KDYŽ SLYŠÍ SLOVO HLUCHOSLEPOTA

- **OMYL:** Hluchoslepá osoba nevidí a neslyší, nemůže se nijak domluvit.
- **SKUTEČNOST:** Totálně hluchoslepých osob je na světě velmi málo. Někteří z těchto lidí jsou zcela neslyšící a nevidomí, ale většina má zachované zbytky jednoho nebo obou poškozených smyslů. Většina osob má zachován jeden smysl, který může využívat s pomocí kompenzační pomůcky (např. u vady sluchu sluchadlo, kochleární implantát) nebo používat při komunikaci speciální dorozumívací systémy, znakový jazyk, taktilní znakový jazyk a různé druhy prstových a dotykových abeced.
- **OMYL:** Červenobílá hůl je bílá hůl ozdobená reflexními proužky.
- **SKUTEČNOST:** Červenobílá hůl je uzákoněným označením osoby, která má kromě zrakové vady ještě vadu sluchovou.
- **OMYL:** Hluchoslepí neposlouchají hudbu, nesledují televizi.
- **SKUTEČNOST:** Hluchoslepí vnímají hudbu vibracemi; pomocí sluchadla mohou vnímat hudbu plně, i když někteří mluvenému slovu nerozumí.
- **OMYL:** Při rozhovoru s hluchoslepým – nedoslýchavým je potřeba zvyšovat hlas.
- **SKUTEČNOST:** Není potřeba zvyšovat hlas, je však nutné mluvit směrem k jeho lepšímu uchu, a to zřetelně a pomaleji.

NĚKOLIK UŽITEČNÝCH INFORMACÍ

- Lidé s hluchoslepotou poznáte podle červenobílé hole, kterou používají místo hole bílé. Je to upozornění, že tito lidé kromě zrakové vady také špatně slyší.
- Není potřeba zvyšovat hlas, ale je nutné se snažit mluvit pomalu a zřetelně, směrem k hluchoslepému.
- Při setkání s hluchoslepým je potřeba přistoupit čelem k osobě, lehce se dotknout ramene a normálně promluvit, nekřičet.
- Při doprovázení je zde jiné pravidlo než u nevidomého. Průvodce nejde po bezpečnější straně, ale jde vždy po té straně, kde klient lépe slyší. To je pro něho bezpečnější, protože uslyší popis trasy, upozornění na překážku apod. Je důležité se při prvním kontaktu zeptat, ze které strany klient slyší lépe, a po této straně doprovázet.
- Většinou si o to řekne sám. Potom je již důležité na to dbát, sedat si a stoupat vedle z této strany. U stolu v restauraci si nesedat naproti osobě, ale vždy vedle, co nejbliže na doslech.
- Je nutné, pokud na chvíli někde odcházejíte, ujistit se, zda vaše sdělení klient slyšel. V hlučném prostředí vaše kroky neslyší, ani šoupání židle apod. Při návratu na sebe zase upozorněte.
- Nespolehejte na to, že váš klient špatně slyší, a dejte si pozor na nevhodné poznámky, i když třeba řečené žertem. Nikdy nevíte, jak a co slyší.
- Snažte se vyhledávat pokud možno tiché prostředí, v interiéru není vhodné pouštět rádio a televizi. Ztěžuje to komunikaci.
- Ostatní zásady komunikace a pravidla doprovodu jsou stejná jako u nevidomých.

Převzato z letáku Klubu přátel červenobílé hole

Více než lůžka

bezpečnostní koncept LINET

Zajistit důstojný život klientů, poskytnout jim maximální komfort a přitom bezpečí. To jsou cíle nejen pracovníků sociálních služeb, ale také společnosti LINET. Výrobky LINETu komplexně řeší bezpečnost a pohodlí pacientů i personálu. A to s ohledem na všechny denní činnosti, které na lůžku probíhají, ale také na možná rizika, která mohou při pobytu klientů na lůžku nastat.

ELIMINACE PÁDŮ DÍKY POSTRANICÍM

Postranice jsou klíčovým bezpečnostním prvkem lůžka. Systém postranic na lůžkách LINET poskytuje klientům ochranu 24 hodin denně. Variabilita nastavení se přizpůsobí aktuálnímu stavu, potřebám a individuální rizikovitosti klienta.

BEZPEČNÝ POBYT NA LŮŽKU

Chybně navržená konstrukce lůžka může ohrozit zdraví i život klienta. Nebezpečné jsou zejména nedostatečné nebo příliš úzké mezery. Lůžka z LINETu splňují nejpřísnější me-

zinárodní standardy. Bezpečí zvyšují jednotlivé bezpečnostní prvky bránící samovolnému pohybu lůžka. Novinkou je doplňkový sortiment k lůžkům LINET – evakuační podložka, která v případě ohrožení zjednoduší evakuaci imobilních klientů z budovy. Tyto podložky lze použít na komplexní řadu pečovatelských lůžek z LINETu.

BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ PODPORA MOBILITY

Lůžka LINET nabízejí ucelený systém prvků a funkcí podporující bezpečné vstávání klientů z lůžka.

PROMYŠLENÁ ERGONOMIE SNIŽUJE FYZICKOU NÁMAHU

Ergonomie práce pečovatelského personálu je podceňovaným problémem navzdory faktu, že sestry a pečovatelky vedou žebříček ve výskytu nemocí z povolání. Elektricky polohovatelná lůžka z LINETu, obzvláště ta, vybavená laterálním polohováním, významně usnadňují většinu úkonů s klientem na lůžku.

VZDĚLÁNÍ A MONITORING

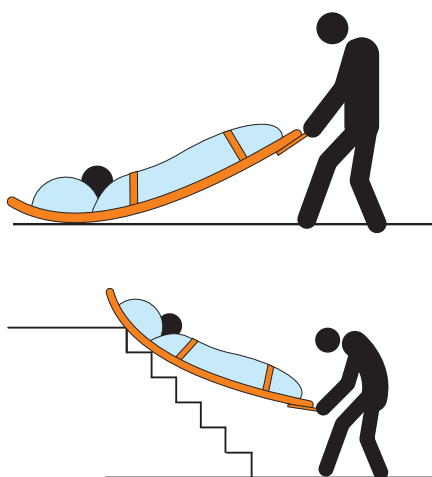
Vzdělávací středisko LINET Scholaris nabízí již od roku 2006 ucelenou sadu kurzů s odbornou tematikou zaměřenou na ošetrovatelství, kurzy rozvoje osobnostních dovedností a produktová školení. Jako dlouhodobý partner nezávislé Pádové studie ČR přispívá LINET k prevenci rizika výskytu pádů, nejčastějších nežádoucích situací v lůžkových zařízeních.

Evakuační podložka

Součástí bezpečného lůžka může být **EVAKUAČNÍ PODLOŽKA**, jde o záchranný systém s jednoduchou instalací, který vám pomůže eliminovat možné rizikové situace a zvýšit bezpečnost vašich uživatelů.

EVAKUAČNÍ PODLOŽKA vám zajistí rychlý přesun částečně nebo plně imobilního uživatele v případě potřeby, např. při požáru, zakouření místnosti či budovy, povodni atd. Také vám pomůže zvýšit psychickou pohodu osob trvale či dočasně upoutaných na lůžku.

EVAKUAČNÍ PODLOŽKU je možné použít i tam, kde jsou stísněné prostory a kde je potřeba evakuace po schodišti bez použití evakuačního výtahu. Materiál použitý na podložku je nehořlavý, je schopen odolat i vel-

kému zatížení, přejede rozbité sklo, teplem poškozené podlahové krytiny, lino apod.

Použitím **EVAKUAČNÍ PODLOŽKY** eliminujete pohyb zmatených osob v rizikovém prostoru, podstatně zrychlíte přesun osob z tohoto prostoru a jejich zabezpečení do příjezdu záchranných složek. Evakuovaný je zafixován popruhy, hlavu má chráněnou polštářem, zbytek těla dekou a od země ho odděluje matrace, která ho zároveň chrání při přesunu po schodech.

Evakuaci je schopen provádět každý člen vašeho pracovního týmu již po prvním zaškolení, na každé podložce je navíc praktická nášivka s instrukcemi pro evakuaci. Dále je možné dodat samolepky, které označí pokoj, případně lůžko vybavené tímto systémem.

Evakuační podložky v ČR nabízí společnost LINET ve spolupráci s APSS ČR.

Zákazníci mohou evakuační podložky objednávat u svého obchodníka, případně na této adrese: obchodcr@linet.cz nebo na telefonu 312 576 400.

V Lysé opět vystavovali šikovní senioři

Ve dnech 14.–17. 6. 2012 se uskutečnil XIII. ročník soutěžní výstavy **Šikovné ruce našich seniorů pro radost a potěšení** na Výstavišti v Lysé nad Labem v rámci výstavy Senior – Handicap: aktivní život.

Své obdivuhodné práce vystavovalo tisíc seniorů z celé České republiky a návštěvníci si mohli prohlédnout celkem 3800 ručních prací. Nejstarší vystavovatelkou v letošním roce byla paní Marie Vondrová z Domova pro seniory sv. Jiří z Plzně ve věku 99 let. Soutěž se zúčastnilo 61 domovů pro seniory, 25 organizací pečovatelských služeb, 22 klubů pro seniory, 39 jednotlivců a 29 jednotlivců v hobby kategorii.

Slavnostní vyhodnocení soutěže s kulturním programem v pátek 15. 6. moderoval Jožka Šmukař, bylo oceněno 60 soutěžících a udělena zvláštní ocenění: ocenění APSS ČR převzali zástupci Domova pro seniory Zahradní město Praha 10, Domovu pro seniory Praha 8 – Dáblice bylo uděleno ocenění náměstka hejtmána Středočeského kraje Miloše Petery a ocenění ČAPS putovalo do Domu s pečovatelskou službou Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Domov Na Zámku v Lysé nad Labem získal Zvláštní ocenění ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka. S výsledky soutěže v jednotlivých oblastech se můžete seznámit na internetových stránkách www.centrum-podebrady.info a zároveň si ve fotogalerii prohlédnout vystavované práce a fotografie z průběhu výstavy.

V neděli odpoledne proběhlo vyhlášení výsledků dětské výtvarné soutěže s vystoupením Standy Hložka a byly vyhlášeny výsledky ankety návštěvníka a soutěže Svět mých radostí – pro hendikepované umělce.

Výstavu navštívilo i mnoho významných hostů, všichni byli mile překvapeni šikovností a umem našich seniorů a zvyšováním kvality vystavovaných prací. Mílym hostem byla Světlana Lavičková, redaktorka Českého rozhlasu 2, která přijela na výstavu natočit rozhovory s vystavovateli a šikovným rukám seniorů věnovala své péteční vysílání.

Během výstavy jsme měly možnost hovořit s lidmi, kteří ve stáncích prezentovali ukázky různých technik. Všichni jsme se shodli, že se na této výstavě již pravidelně setkávají mezi sebou a též s některými návštěvníky. Těší se na společné chvíle, předávají si zkušenosti, vznikají nová přátelství. Mnozí návštěvníci, jak

Zvláštní ocenění APSS ČR převzali z rukou R. Kainráthové zástupci Domova pro seniory Zahradní město Praha 10

Výstavu opět navštívilo velké množství diváků

můžeme sledovat podle kroniky a anketních listků, se na výstavu rádi vrací a jezdí často opravdu z daleka. V letošním roce navštívilo výstavu 15 tisíc lidí.

A co nás organizátory ještě velice těší? Že se na výstavě setkávají všechny generace – děti a vnoučata se přijdou podívat na vyhodnocení soutěže seniorů a babičky zase přijdou podpořit děti na vyhodnocení dětské soutěže a prohlédnout si všechny práce.

Čtyři výstavní dny rychle uběhly, zanechaly však mnoho radostných zážitků a vzpomínek a věřím, že i úcty ke stáří a inspirace do dalšího ročníku. Chtěli bychom poděkovat všem účastníkům soutěže za krásné práce, všem ředitelům, ergoterapeutům a pracovníkům zúčastněných organizací za spolupráci, dobro-

volníkům za pomoc při organizaci výstavy a kolegyním za všechnu práci nad rámec pracovních povinností, kterou věnovaly s láskou přípravě a organizaci celé akce. Děkujeme všem sponzorům za finanční podporu. Zejména Středočeskému kraji, Fondu kultury a obnovy památek a Ministerstvu kultury za finanční dotaci na uspořádání této akce. Velice děkujeme za vstřícnost, ochotu a spolupráci Výstavišti v Lysé nad Labem, bez jehož podpory by se tato krásná akce nemohla uskutečnit a již 13 let se rozvíjet.

**Emílie Tříšková, ředitelka
Věra Součková**

Centrum sociálních a zdravotních služeb
Poděbrady, o. p. s.

Foto: Magda Dohnalová

Nové trendy přináší úspory nákladů v prádelenském provozu

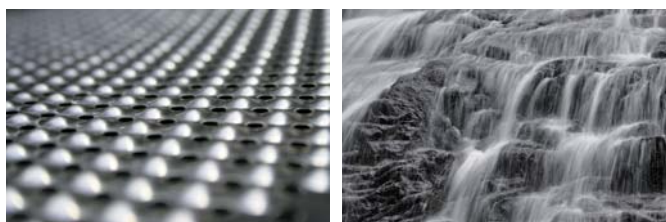
ECO³ prací technologie nové řady praček FX

Energie a voda se rychle stávají největší výzvou 21. století. Takže spotřeba těchto životně důležitých zdrojů v pracích strojích pro toto století musí být výjimečně efektivní.

Aby se v Primusu s touto výzvou poprali, vyvinuli novou řadu praček typu FX, které dosahují **eXtrémně nízkých spotřeb vody a energie.**

Pračky řady FX jsou standardně vybaveny revolučním tzv. „kaskádovým“ bubnem. Malé výstupky mezi perforacemi bubnu v tomto inovativním konceptu nabízí mnoho výhod:

- I přes velmi vysoký G-faktor při odstředění, který dosahuje 400 G, se prádlo nelepí na buben a tím usnadňuje vykládku.
- Díky „kaskádovému“ konceptu je v bubnu více otvorů (perforací) na stejné ploše a tím se výrazně zlepšuje odvod vody při ždímání.
- Sklon výstupků usnadňuje extrakci vody, takže prádlo má po skončení pracího cyklu mnohem nižší zbytkovou vlhkost a tím pádem zkracuje čas nutný pro sušení tj. šetří další energii.
- Tvar výstupků v bubnu dodává praní ještě další mechanický účinek a prádlo je tak ještě lépe vyprané.

Dalším významným krokem k hospodárnějšímu provozu bylo testování nových pracích postupů a programů, které byly jednak uzpůsobeny moderním pracím prostředkům, ale taky novým textilním materiálům. Výsledkem je sada programů se sníženou spotřebou vody a energie.

Všechny tyto prací programy pro pračky řady FX byly navíc testovány v Textilním zkušebním ústavu v Brně, podle mezinárodního standardu EN 60456.

A výsledek ? Nové pračky FX prokázaly o 15% nižší spotřebu vody, o 20% nižší spotřebu el. energie a o 25% nižší zbytkovou vlhkost v porovnání s předchozími modely.

Aby v Primusu dali vědět o těchto vynikajících výsledcích, nastartovali kampaň ECO³ wash technology (v překladu: prací technologie), která prezentuje tyto 3 dosažené základní ekologické parametry.

Slovo ECO v názvu kampaně tedy neznamená jenom EKologii, ale především EKonomiku.

Ergoterapie v ge

Představení oboru ergoterapa

MGR. NATÁLIE LUPIENSKÁ

vystudovala bakalářský obor Ergoterapie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a posléze magisterský obor Obecná antropologie – Integrované studium člověka na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy, kde se věnovala etologii člověka, konkrétně zooterapii u seniorů. Od roku 2009 pracuje v Domově Sue Ryder jako ergoterapeutka a koordinátorka aktivizačních programů, působila také u osob po získaném poškození mozku. Snaží se o propagaci oboru ergoterapie u laické i odborné veřejnosti. Je spoluautorkou publikace „Žijte každý den – praktická cvičení a aktivity pro osoby po CMP“ (Košťálková, O. – Lupienská, N. – Uhlířová, M.), v časopise Sestra publikovala na téma zooterapie u seniorů.

První článek následujícího čtyřdílného miniseriálu se bude zabývat stručným představením oboru ergoterapie a přiblíží jednu z jeho podoblastí – ergoterapii v geriatрии. Na příkladu jednoho z pražských domovů pro seniory se pokusí nastínit možnosti ergoterapie u seniorů v pobytovém zařízení.

» Co je vlastně ergoterapie?

Ergoterapie je velmi zajímavý, přínosný, ovšem zároveň také nedoceněný a zatím ne příliš známý zdravotně-sociální obor. Zjednodušeně řečeno se ergoterapie snaží o udržení maximální soběstačnosti osob s nejrůznějšími postiženími prostřednictvím smysluplných činností. Výstižnější popis celé disciplíny je však mnohem složitější. Česká asociace ergoterapeutů v roce 2008 vytvořila následující definici: „Ergoterapie je profese, která prostřednictvím smysluplného zaměstnávání usiluje o zachování a využívání schopností jedince potřebných pro zvládnutí běžných denních, pracovních, zájmových a rekreačních činností u osob jakéhokoli věku s různým typem postižení (fyzickým, smyslovým, psychickým, mentálním nebo sociálním znevýhodněním). Podporuje maximálně možnou participaci jedince v běžném životě, přičemž respektuje plně jeho osobnost a možnosti. Pojem **zaměstnávání** jsou myšleny veškeré činnosti, které člověk vykonává v průběhu života a jsou vnímány jako součást jeho identity. Primárním cílem ergoterapie je umožnit jedinci účastnit se zaměstnávání, která jsou pro jeho život smysluplná a nepostradatelná.“

» Jaká je hlavní náplň ergoterapeuta a kde ergoterapeut pracuje?

Ergoterapeut pomáhá řešit praktické otázky související se snížením či ztrátou soběstačnosti v činnostech, které jsou pro člověka nepostradatelné. Snaží se podporovat zdraví a duševní pohodu osob prostřednictvím smysluplné aktivity/zaměstnávání. Pro podporu participace jedince využívá specifické metody a techniky, nácvik konkrétních dovedností, poradenství či přizpůsobení prostředí.

» Ergoterapie v geriatрии

Ergoterapeut se může uplatnit u všech osob bez rozdílu věku či postižení. Jednou z velkých sfér, kde se ergoterapie uplatňuje, je oblast geriatрии. Vedle výše zmíněné podpory soběstačnosti je velkým pilířem ergoterapeutické náplně u seniorů tolik zmiňovaná a významná aktivizace.

V péči o seniory může ergoterapeut působit na mnoha úrovních. V primární péči může figurovat při zájmových, vzdělávacích, socializačních nebo osvětových aktivitách, kde může poskytovat odborné poradenství a působit tak na poli primární prevence. Vede např. různé kurzy trénování paměti, kluby seniorů, osvětové přednášky apod. Dále se ergoterapeut uplatňuje na úrovni domácí péče či služeb osobní asistence, kdy dochází k seniorům domů. Zde může trénovat a řešit případné problémové oblasti (soběstačnost, kognitivní a pohybové funkce) a také dokáže odborně zhodnotit zařízení a uzpůsobení bytu, doporučit různá opatření a navrhnout nejrůznější pomůcky a vybavení. Ergoterapeut působí také v ambulantních službách (jako jsou např. denní stacionáře) a také v pobytové a ústavní péči domovů pro seniory. Stejně tak dokáže být ergoterapeut prospěšný ve všech zdravotnických zařízeních, kde se senioři léčí (geriatрии, gerontopsychiatrie, rehabilitace, léčebny dlouhodobě nemocných apod.).

» Koncepce ergoterapie – příklad praxe v Domově Sue Ryder

Stejně jako i jiné rozvíjející se obory, také ergoterapie se potýká s mnohými úskalími. Jedním z nich je malá informovanost veřejnosti a dalším například až přílišná různorodost praxe v rámci oboru. Následující příspěvek se proto snaží alespoň částečně přiblížit možnosti působení ergoterapeuta v pobytovém zařízení pro seniory, a to na příkladu praxe v Domově Sue Ryder. V tomto zařízení působí ergoterapeuti ve dvou odlišných sociálních službách – v denním stacionáři a v domově pro seniory. Každé službě bude dále věnován samostatný oddíl.

• Denní stacionář

Denní stacionář je ambulantní služba

riatrii

1. část

pie (příklad praxe v Domově Sue Ryder)

pro klienty, kteří žijí ve vlastních domácnostech či se svými rodinami a docházejí do zařízení, aby zde strávili část dne ve společnosti svých vrstevníků. Posláním stacionáře je zajistit pro klienty péči a aktivity, které jim zpestří den a zároveň povedou k udržení či zlepšení jejich fyzického a psychického stavu. Pomáhá také rodinám seniorů, které nemohou zajistit celodenní péči o svého blízkého.

Tuto ambulantní službu zajišťuje v Domově Sue Ryder jediná ergoterapeutka. Stacionář je svým klientům k dispozici tři dny v týdnu, kdy zájemcům poskytuje pohybové i kognitivní programy, individuální a skupinovou aktivizaci a v neposlední řadě také podporu a poradenství v oblasti soběstačnosti. Vedle toho existují pod denním stacionářem také tzv. „kluby“ určené soběstačným klientům, kteří samostatně navštěvují tyto programy dle svého zájmu. Obsahem klubů jsou přednášky na kulturní témata či praktický trénink paměti. Také pro tyto klienty je k dispozici ergoterapeutické poradenství, a tudíž primární prevence negativních projevů spojených se stářím a zejména podpora samostatného a aktivního životního stylu.

• Domov pro seniory

Domov pro seniory je pobytová služba s kapacitou 52 lůžek, která seniorům nabízí dlouhodobé i přechodné pobyty na dobu určitou. V této sociální službě pracuje jedna ergoterapeutka na plný úvazek a dvě ergoterapeutky na úvazek zkrácený. Jejich hlavní náplní je podpora udržení soběstačnosti a individuální aktivizace u vybraných klientů dlouhodobého pobytu. Tato spolupráce zahrnuje mimo přímé práce s klientem sestavování plánů, výrobu specifických pomůcek a materiálů, vedení dokumentace, přípravu podkladů pro multidisciplinární porady, komunikaci s ošetřujícím personálem a s rodinou klienta. Tímto způsobem je „zajištěno“ cca 15 klientů. Náplní práce ergoterapeutky na plný úvazek je vedle individuální ergoterapie také koordinování aktivizačních programů domova pro seniory (viz dále).

Individuální ergoterapie, jak je výše uvedeno, se zaměřuje na podporu a udržení soběstačnosti, podporu v samostatném vykonávání běžných denních

činností, jako je např. oblékání, příjem stravy a tekutin, hygiena apod. K těmto účelům, slouží vedle nácviku také doporučování a zajišťování pomůcek pro sebeobsahu a každodenní činnosti (upravený příbor, okraj na talíř, lupa aj.). V souvislosti se soběstačností se zde ergoterapie dle potřeby zaměřuje na funkční poruchy horní končetiny, nácviky úchopů, senzickou stimulaci, případné ovlivnění spasticity apod.

Vedle podpory soběstačnosti je druhým a zároveň větším pilířem ergoterapie v Domově Sue Ryder individuální aktivizace. V následujícím seznamu je uveden velmi stručný přehled technik, přístupů a pomůcek, které jsou v tomto zařízení používány:

- trénink kognitivních funkcí (krátkodobá i dlouhodobá paměť, orientace časem, místem, osobou...),
- reminiscenční terapie (individuální či skupinová práce se vzpomínkami),
- stimulace smyslů (trénink a rozpoznávání vůní, chutí, zvuků, vizuálních stimulů, hmatu, vibrací aj.),
- trénink jemné a hrubé motoriky (cvičení rukou a prstů, nácviky úchopů a manipulace s předměty, nácvik grafomotoriky, práce s terapeutickou hmotou),
- podpora řeči a vyjadřování,
- zooterapie (kontakt se psy, králíky, morčaty a želvou),
- reborn panenka (terapeutická panenka se vzhledem novorozence).

Jak vyplývá z výše uvedeného přehledu, vzhledem k převládajícím diagnózám demence u klientů domova je snahou klást důraz zejména na nefarmakologické přístupy v léčbě demence. Postupně jsou také zapojovány principy validace a bazální stimulace. V dalším díle bude tématu individuální ergoterapie v geriatrii věnován samostatný článek, kde budou jednotlivé techniky více přiblíženy.

Součástí náplně práce ergoterapeuta na plný úvazek je také koordinace aktivizačních programů. Jedná se o organizační zajišťování pravidelných skupinových aktivit, jako např. trénování paměti, péčení, smyslová stimulace, výtvarné techniky aj. Úkolem ergoterapeuta-koordinátora je poskytovat podporu a konzultace lektorům aktivit, zodpovídat za kvalitu programů a jejich terapeutický přínos

konkrétním klientům a také zavádět programy nové. Tomuto tématu se bude také podrobněji věnovat jeden z následujících článků miniseriálu.

► Postavení ergoterapeuta v týmu a spolupráce s rodinou

V Domově Sue Ryder se ergoterapeut pravidelně účastní každotýdenních multidisciplinárních porad, jejichž programem je vždy vybraný klient – jeho životní příběh, individuální plán a specifika péče. Zde ergoterapeut přináší tipy pro pečující personál na individuální aktivizaci a podporu soběstačnosti klientů, představuje vhodné pomůcky a materiály specifické pro vybraného klienta. Těchto porad se vedle ergoterapeuta účastní manažerka zdravotních a sociálních služeb, staniční sestry, pečovatelé, sanitáři, fyzioterapeut, sociální pracovníce a na požádání také nutriční terapeut.

Rodina klienta je pro ergoterapii velice důležitá, v první řadě jako zdroj informací. Velká část klientů již není schopná sdělit svůj životní příběh, své dřívější zájmy, oblíbené zvyky a svá specifika. Je proto snahou individuálně komunikovat s jejich rodinami (e-mailem či osobně) a zjišťovat potřebné informace. Rodiny klientů jsou také žádány o rodinné fotografie a osobní předměty, dále o oblíbené knihy, hudbu, filmy apod. Tématu spolupráce s rodinou bude také věnován samostatný díl tohoto miniseriálu.

Cílem tohoto příspěvku bylo přiblížit ergoterapeutickou praxi jednoho konkrétního domova pro seniory. Koncepte ergoterapie se však v jednotlivých zařízeních vyvíjí a přetváří. Jakékoliv připomínky, dotazy či zkušenosti z jiných zařízení proto budou pro téma seriálu Ergoterapie v geriatrii určitě obohacem.

Mgr. Natálie Lupienská

natalie.lupienska@sue-ryder.cz
www.sue-ryder.cz

Použité zdroje:

- Jelínková, J. – Krivošíková, M. – Šajtarová, L.: Ergoterapie, Portál, 2009, 272 s.
- Krivošíková, M.: Úvod do ergoterapie, Grada, 2011, 364 s.
- Česká asociace ergoterapeutů, www.ergoterapie.cz.

Příště:

Ergoterapie v geriatrii:
Individuální ergoterapie

Jak včas rozpoznat

Člověk se nerodí s dokonalým viděním; zrak se vyvíjí po narození a zdokonaluje se a stabilizuje se až do 6 let věku.

Včasná diagnostika očních vad je důležitá pro jejich následnou léčbu. Za děti ohrožené strabismem (šilhání) nebo amblyopií (tupozrakost) pokládáme děti z rodin, kde některý z rodičů nebo prarodičů šilhal, měl vyšší refrakční vadu nebo amblyopii, při šilhání jednoho ze sourozenců, děti z rizikových těhotenství, děti s nízkou porodní hmotností a děti s poškozením CNS. A právě tyto děti bývají uživateli středisek rané péče, stacionářů či speciálních mateřských školek. Přestože pediatři jsou první linií záchytu všech smyslových poruch u dětí, tedy i zrakových, ti, co tráví s dětmi nejvíce času (rodiče, pracovníci stacionářů, terapeuti, speciální pedagogové atd.) si mohou daleko lépe všimnout oční vady dítěte.

▶▶ Jak poznáme, že dítě správně vidí?

Přiblížení dlaně se dělá dětem v pěti měsících. Ze vzdálenosti jednoho metru přiblížíme prudce dlaň asi na 25 centimetrů před obličej dítěte. Dítě vidoucí a s normálním vývojem mozku mrkne oběma očima.

U dětí do dvou let si hrubý obraz o vidění obou očí můžeme vytvořit pomocí hry na piráty. Překryjeme dítěti šátkem nejdřív jedno, potom druhé oko. Pokud některým okem hůř vidí, bude se zakrývat zdravého oka bránit. Ze vzdálenosti 4 až 5 metrů „pirátovi“ ukazujeme známé obrázky a předměty. Tímto způsobem se přesvědčíme, zda dítě vidí každým okem samostatně.

Lze použít i Bockovu metodu s barevnými cukrovými kuličkami ke zdobení dortů. Kuličky velikosti asi 1 mm rozsype v postýlce blízko nohou stojícího dítěte. I toto vyšetření děláme se zalepeným okem. Pokud dítě začne kuličky sbírat, vidí nezalepeným okem dobře. Celé opakujeme i při zalepení druhého oka.

Přirozené šilhání je pouze novorozenecké zašilhávání, které mizí ve věku kolem osmi týdnů. Tříměsíční dítě při pohledu zblízka musí oči stočit trochu dovnitř, aby jejich osy mířily na potřebné místo a nevznikl dvojitý obraz. Někdy to budí dojem, že šilhá. Pokud toto přetrvává i po dovršení tří měsíců, je nutné poradit se s očním lékařem.

Pokud dítě přivírá jedno oko, mhouří oči, mne si je, má je často zarudlé, jeví se jako nemotorné, má nedostatečně vyvinuté motorické činnosti ruky, zakopává, naráží do věcí, nechytí hrozený míč, je nutné navštívit očního lékaře, protože to všechno mohou být příznaky tupozrakosti.

▶▶ Tupozrakost

Tupozrakost postihuje celá 3 % dětské populace. Je to snížená schopnost vidění způsobená tím, že příslušné řídicí centrum v mozku se nenaucilo správně rozpoznávat příslušné obrazové vjemy. Na oku samotném obvykle nelze nějaké odlišnosti či změny rozpoznat.

Odborníci hovoří o špatné spolupráci oka a mozku. A to je také příčinou, proč tupozrakost lze odstranit jen ve velmi nízkém věku. Okolo devátého roku věku dítěte je vývoj zraku ukončen a na nápravu je už pozdě.

Při tupozrakosti dětský mozek vyhodnotí vjem z jednoho oka jako méně ostrý, začne ho potlačovat. Zrakové podněty ze slabšího oka vyřadí. Takto postižený člověk vidí horším okem jako přes matné sklo. Dítě si to často ani neuvědomí, protože druhé oko pracuje normálně, prakticky se však stává jednookým a nevyvine se u něj schopnost rozeznat hloubku prostoru. Nedokáže správně odhadovat vzdálenosti, špatně se orientuje, což mu v budoucnosti mimo jiné zkomplikuje výběr povolání.

Lidé s tupozrakostí mají problémy v kolektivních sportech, problémy s orientací v prostoru nebo při řízení auta. Nemohou pracovat s mikroskopem a dalšími podobnými přístroji. Nic jim neříkají 3D monitory. Při výběru vhodné profesionální orientace dětí s očními vadami spolupracují oční lékaři s pediatry.

Na oku postiženém tupozrakostí nejčastěji nalezneme dalekozrakost nebo astigmatismus. Tupozrakost se může vyvinout buď samostatně, jako následek brýlemi nekorigované dalekozrakosti či astigmatismu, nebo společně se šilháním.

▶▶ Šilhání

Šilhání je porucha hybnosti okohybných svalů jednoho nebo obou očí. Předpokládáme, že u dětí při vzniku šilhání dochází k rušivému dvojitému vidění. Tím dojde podvědomě k přerušení spolupráce jednoho oka s mozkiem a k tupozrakosti. Opačně při tupozrakosti může do-

Světelný optotyp

Zakrývací destičky pro vyšetření zrakové ostrosti

jit k šilhání. Nemalý význam při vzniku strabismu hraje dědičnost.

Včasná léčba šilhání je velmi důležitá, v pozdějším věku mají opatření korigující nevyváženost očních svalů mnohem menší vyhlídky na úspěch.

▶▶ Refrakční vady

Dalekozrakost a astigmatismus patří mezi refrakční vady. Oko bývá ve své

oční vady

„Značky“ pro obrázkový optotyp

funkci obecně srovnáváno s fotografickým aparátem. Refrakční vady jsou způsobeny porušením poměru mezi lomivostí optického prostředí a délkou oka. Dělí se na krátkozrakost (vidí špatně do dálky), dalekozrakost (vidí špatně do blízka, ale i dálky), astigmatismus (vrozená vada zakřivení rohovky) a anizometrii (refrakce obou očí není stejná).

Refrakční vady jsou stejně staré jako lidstvo a korigují se brýlemi. První zmínky o nich nalézáme v polovině 14. století. Pokud oční vady nekorigujeme brýlemi, dochází k svalovému a nervovému vyčerpání. Krátkozraké nekorigované děti se ve srovnání s ostatními jeví jako málo inteligentní a neohrabané. Tyto příznaky po správném vykorigování vady mizí.

➤ Základní vyšetření zraku

Základním vyšetřením zraku je vyšetření zrakové ostrosti (vizus). Je součástí pravidelných preventivních prohlídek prováděných dětskými a praktickými lékaři. Vyšetření vizu u dětí se provádí poprvé ve věku 3 let, ale víme, že děti v tomto věku ještě málo spolupracují. Proto je důležité na první návštěvu očního lékaře dítě dobře připravit. Zdůrazněte mu, že vyšetření nebolí, že mu lékař jen ukáže obrázky a světýlka. Je vhodné nacvičit zakrývání jednoho oka a „čtení“ obrázků a značek.

U dětí od tří let používáme při vyšetření zrakové ostrosti tzv. Pflügerovy háky na světelných optotypech. Háky mají tvar velkého písmene E, které je na optotypu zobrazeno v různých polohách. Dítě může říkat, jakým směrem ukazují nožičky E, ukazovat směr nožiček rukou nebo drží v ruce E a dá ho vždy do stejné polohy, jako má ukazované E na optotypu. „E“ si můžete vyrobit a otáčení písmenem natrénovat.

Předškolní děti také mohou číst obrázkový optotyp s jednoduchými obrázky. Pro děti, které ještě nezvládnou pojmenovat všechny obrázky nebo mají problémy s komunikací, se mi osvědčilo používání „značek“. Shodné obrázky jsem namalovala na kartičky tvrdého papíru a nalepila na špachtle. Dítě zvedá stejnou značku, jakou ukazují na optotypu.

V některých ordinacích se používá k vyšetření zrakové ostrosti malých dětí H-test. Je to zvukový přístroj, vizus se zde dělá na vzdálenost 3 m. Sestra ukazuje ukazovátkem znaky na tabuli a zároveň je zmáčkne na dálkovém ovladači. Dítě sedí u pultíku se stejnými znaky a mačká ten znak, který ukazuje sestra. Pokud se shodnou, pultík zahraje melodii.

Nejprve vyšetřujeme vždy pravé oko, potom levé. Nevyšetřované oko musí být pečlivě zakryto, nesmí se na ně tlačit. K zakrytí použijeme např. leukoplast,

okluzor na brýlovém nosiči nebo zakrývací destičku. Hlava dítěte musí být napřímená. Někdy má dítě tendence hlavu natáčet nebo sklánět, to nás upozorní na možnou tupozrakost vyšetřovaného oka. Vizus se zaznamenává ve zlomku, v němž do čitatele zapíšeme vzdálenost, ze které vyšetřovaný čte, a do jmenovatele číslici označující řádek, který vyšetřovaný ještě přečetl. Tato číslice určuje vzdálenost, ze které by četlo zdravé oko.

Dobrý oftalmolog to s dětmi umí, dokáže vyšetřit jakéhokoliv malého pacienta včetně těch hyperaktivních. Proto první návštěvu očního lékaře neodkládejte. Ideální by bylo zachytit problém do tří let věku dítěte.

➤ Nošení brýlí

Nošení brýlí dětem oči nekazí, naopak u nekorigovaných očních vad hrozí tupozrakost. Člověk, který v útlém dětství nosil brýle, obvykle bývá po většinu života zcela bez dioptrií. Nad refrakčními vadami není třeba dnes bědovat. Existují kvalitní kontaktní čočky, které je snadno zkorigují. Brýlové obruby jsou rok od roku zajímavější, lehčí a pěknější. A v dospělosti je možné podstoupit laserovou operaci. Nezapomínejte však na to, že brýle, čočky ani operace nepomohou tupozrakému člověku. Pokud dítě nebude brýle řádně nosit, může si přivodit tupozrakost i šilhání! Seznam ortoptických pracovišť, speciálních mateřských škol a stacionářů, kde se věnují dětem s očními vadami, naleznete na webových stránkách České společnosti ortoptistiků – www.ortoptika.cz. Zde jsou ke stažení i brožurky s radami a návody na cvičení.

Jana Vaničková

Denní rehabilitační stacionář, Třebíč
www.stacionar-trebic.cz

Použitá literatura:

- Gabriela Divišová – Strabismus. Praha, Avicenum 1990
- Lada Hromádková – Šilhání. Brno, IDVPZ 1995
- Milan Anton – Refrakční vady a jejich vyšetřovací metody. Brno, IDVPZ 1993
- Květa Kvapílková – Vyšetřování oka. Brno, IDVPZ 1995
- Alena Keblová – Náprava poruch binokulárního vidění. Praha, SEPTIMA 2001
- Martina Hamplová – Tupozrakost a její léčba. VZP ČR 2007

Asistenční canisterapeutický pes dokáže pomáhat také s rozvojem jemné motoriky

Psí asistenti a jejich výcvik

Nedávno se mne někdo ptal, proč vlastně cvičíme ty psy, k čemu je takový asistenční pes dobrý. Lidí, kteří kladou otázky spojené s výcvikem asistenčních psů, je hodně, mnoho lidí vůbec netuší, jak takový psí asistent dokáže člověku s postižením pomoci.

➤ Jaké jsou náklady na výcvik a kdo je hraje

Myslím, že není nikdo, kdo by neznal psy vodící, kteří pomáhají lidem se zrakovými vadami, a tak se jimi nebudu zabývat. Snad jen jedna věc, kterou málokdo ví. Na výcvik vodícího psa a vše, co je s tím spojené, přispívá lidem se zrakovým postižením stát až do výše nákladů 210 000 korun. To je částka, která subjektu cvičícího tyto psy pokryje veškeré náklady spojené s nákupem, (před)výchovou a výcvikem psa, včetně nákladů na přípravu klienta a předání psa. Na psy asistenční stát nepřispívá, ačkoli výcvik je stejně náročný, trvá minimálně stejně dlouho jako u psa vodícího a je stejně nákladný. Vždyť asistenční psi ve výcviku potřebují stejnou veterinární péči, dostá-

vají kvalitní krmivo, někde musí bydlet, někdo je musí (před)vychovat, vycvičit a připravit na jejich službu, pečovat o ně v době mimo výcvik. Někdo se stará o výcvikový areál, něco stojí energie, odvoz odpadu, koupě výcvikových pomůcek atd., odborní pracovníci se musí vzdělávat nejen kvůli povinnosti vyplývající ze zákona o sociálních službách pro práci s klienty, ale i v oblasti výcviku a péče o psy. Dále někdo musí zpracovávat nutnou administrativu. A aby vůbec bylo koho cvičit, je zapotřebí psa nejprve koupit.

Přes finanční náročnost, kdy výcvik a vše, co s ním souvisí, stojí v průměru okolo 200 000 Kč, dostávají lidé s jiným než zrakovým postižením svého psiho pomocníka od naší organizace také zdar-

ma. Jak je to možné, když jim stát na psa nepřispěje? Dotační prostředky poskytuje naší organizaci, jako poskytovateli sociálních služeb, pouze MPSV, do jehož oblasti působnosti naše činnost spadá. Ovšem tyto dotační prostředky můžeme použít pouze na služby a práci s klienty, nikoli na samotné psy. Finance na celý přípravný proces psa se skládají z darů lidí s dobrým srdcem, z firemních darů, grantových prostředků, výtěžku veřejné sbírky, dárcovských SMS, prodeje reklamních předmětů, benefičních akcí, výtěžku kurzů poslušnosti, které naše organizace pořádá pro veřejnost – majitele psů apod. I to je práce organizace, která psí pomocníky předává lidem s postižením. Peníze na výcvik samy z nebe nepadnou. Za získáním finančních prostředků jsou hodiny práce v oblasti fundraisingu a PR. Naše organizace musí dokázat oslovit potencionální dárce, musí jim mít co nabídnout, pracovníci organizace musí umět vyhledat vhodný grant, napsat dobře projekt, organizace

musí mít vůči dárcům a celé veřejnosti průhledné nakládání s darovanými finančními prostředky. Proto musí, ač jí to neukládá zákon, provádět každoroční finanční audit.

» Jaké podmínky musí asistenční pes splňovat

Každého psiho jedince, kterého organizace zabývá se výcvikem asistenčních psů koupí, však nelze zařadit do výcviku. Nejprve se musí prověřit jeho zdravotní stav a zjistit, zda je pro tak náročný výcvik a svou budoucí asistenční úlohu vhodný. A opravdu není jednoduché najít zdravého psiho jedince s vhodnými povahovými vlastnostmi. Stále větší procento psů z plemen nejvhodnějších pro úlohu psích pomocníků, tedy labradorských a zlatých retrieverů, dnes trpí vysokým stupněm zatížení na dysplazii kyčelního nebo loketního kloubu, u některých psů hrozí v budoucnu oční vady vedoucí až k oslepnutí ve vyšším věku psa, u dalších se zjistí, že nemají zcela v pořádku vnitřní orgány – ledviny, játra, slinivku apod., u některých se zjistí alergie, u jiných zase nevhodné povahové vlastnosti.

V případě, že pes neprojde náročným testováním, vrací se, pokud je to možné, k původnímu majiteli či pečovatelské rodině. Pokud psa vrátit do jeho původního prostředí nelze, hledáme mu náhradní opatrovnickou rodinu. Aby bylo zabráněno jakémukoli nevhodnému nakládání či zacházení se psem, zůstává pes v majetku naší organizace. To, že ho není možné předat člověku s postižením, totiž ještě neznamená, že takovýto pes nemá právo na plnohodnotný život. Naše organizace, která za něj převzala odpovědnost, se cítí povinna mu pohodový život zajistit a mít nad jeho budoucím osudem kontrolu.

A proč tak náročné testování? Aby byl psi asistent pro člověka s postižením dobrým pomocníkem a ne přítěží, musí být zdravý, mít pevné nervy, být neagresivní, nesmí být ani bázlivý a hlavně – musí rád a s chutí spolupracovat s člověkem.

Testování budoucího psiho asistenta trvá zhruba měsíc a výcvik sám trvá v průměru 7–9 měsíců. Ve výjimečném případě, kdy nutné dovednosti asistenčního psa pro potřeby klienta jsou velmi náročné, trvá až jeden rok.

Naše organizace cvičí žadatelům psy tzv. na míru, tedy přesně dle potřeb jejich omezení a dle typu jejich postižení. Nejprve se seznámíme s žadatelem, jeho prostředím, rodinou a okolím, klienta si pozveme na tzv. pohovory, kde zjistíme, jakou pomoc od psa očekává a potřebuje, vysvětlíme mu reálné možnosti pomoci psa, vysvětlíme mu také, co příchod takového psiho pomocníka do rodiny obná-

ší, že musí dokázat o psa pečovat, že psu musí poskytnout vše potřebné – nejen kvalitní krmivo, ale veškerou péči, včetně poskytnutí dostatečného volného pohybu, her, mazlení, ale i důsledného přístupu, že se bude učit nejen jeho budoucí psí „parťák“, ale i on: jak se psem zacházet, jak s ním pracovat apod. U menších dětí a těžce postižených klientů se toto vše učí jejich zákonní zástupci.

» Jaká plemena jsou vhodná pro výcvik

Žadatelům poradíme také při výběru vhodného plemene psa a jeho pohlaví. Tím se dostávám k otázce, jaká plemena se pro výcvik asistenčních psů používají a která jsou nejvhodnější. Všeobecně lze říct, že vhodnými psy jsou psi nekonfliktní, snadno ovladatelní, dobře cvičitelní, fyzicky schopní plnit požadované úkony.

Nejběžnějším a nejčastěji používaným plemenem jsou retrieveri, ať už zlatý nebo labradorský. Jedná se o výborně adaptabilní plemeno psů, retriever miluje lidi a snadno se sžívá s novým majitelem i prostředím. Je to ale lovecké plemeno, a tak se musí dobře vybrat jedinec prostý loveckého chování. Retriever je dostatečně fyzicky zdatný, aby dokázal přinést a podat i těžší předměty, přitáhnout vozík, pomoci s přemístěním člověka s postižením, udržením jeho balance, je dostatečně vysoký pro pomoc při zvedání rukou či hlavy a má i dostatečnou sílu pro manipulaci s nohama postiženého.

Pro asistenční práci lze samozřejmě vycvičit i jiná vhodná plemena, například pudla velkého, německého, švýcarského či belgického ovčáka, border kolii, krátkosrstou kolii apod. Ale velmi se osvědčují jak v naší organizaci, tak i v zahraničí i další, zdánlivě zcela nevhodná plemena – jorkšířský či silky teriéři, kteří jsou navíc velmi vhodní pro lidi, kteří trpí alergií na psí srst. Z malých plemen je velmi vhodný, zejm. pro svou výbornou povahu a snadnou učenlivost, také trpasličí pudl.

Vždy je nutné přihlížet k životnímu stylu a schopnostem budoucího majitele asistenčního psa i povahovým vlastnostem a fyzickým možnostem jedince daného plemene. Jinou fyzickou zdatnost bude muset mít pes, mezi jehož úkoly bude patřit např. otevírání a držení dveří od výtahu, těžkých vchodových dveří, podávání těžší tašky nebo batohu, pomoc při přemístování, manipulace s invalidním vozíčkem či manipulace s končetinami postiženého, a jinou pes, který bude podávat lehčí předměty, mobil, přivolávat pomoc apod. Malá plemena zvládnou podat lehčí předměty upadlé na zem či položené na místech, kam dosáhnou nebo mohou bezpečně vyskočit, zvlá-

nou bez problémů pomoci postiženému při svlékání či oblékání, otevřít a zavřít skříňku, lednici i standardní panelákové dveře, dokážou přivolat pomoc, ale podržet dveře od výtahu prostě není v jejich fyzických možnostech. Na toto vše musí být brán při výběru vhodného plemene pro danou činnost a potřeby postiženého ohled.

» Komu může asistenční pes pomáhat

Asistenční pes může pomáhat osobám zcela nebo částečně upoutaným na invalidní vozík, osobám s těžkým tělesným postižením, asistenční signální pes zase osobám se sluchovým postižením, osobám trpícím stavy úplné či částečné ztráty vědomí nebo záchvatovými onemocněními (kardiaci, epileptici, narkoleptici, diabetici apod.). Speciálně vycvičený pes dokáže významně pomáhat také osobám s kombinovanými handicapem – např. člověk s tělesným a zrakovým handicapem, sluchovým a tělesným postižením apod. Takovýto pes pak má také dvojí výcvik – asistenční a vodící atp. Asistenční canisterapeutický pes pro dětské klienty dokáže být významným pomocníkem při rozvoji jemné i hrubé motoriky, řečových schopností, sociálního a citového rozvoje apod.

Všem druhům psích pomocníků je společné, že pomáhají lidem se zdravotním postižením bez rozdílu jejich věku, pohlaví či typu handicapu k návratu do aktivního života, v zapojení do vzdělávacího či pracovního procesu, dokážou bourat bariéry mezi zdravou populací a lidmi s postižením – jsou jakýmsi „komunikačním mostem“ na veřejnosti, jsou významnou pomocí pro zvýšení soběstačnosti, zvyšují sebevědomí a pocit bezpečí svých majitelů, jsou připraveni ke službě pro svou paničku či páníčka 24 hodin denně, dokážou částečně nahradit osobního asistenta. >>>> 36

««« 35

► Jak a kdo může takového psího pomocníka získat

O asistenčního či signálního psa může požádat osoba se zdravotním postižením, v případě dětí pak jejich zákonný zástupce jejich jménem. Zájemce vyplní žádost o psa, kde představí sebe, svůj zdravotní problém, napíše, v čem by mu měl psí asistent pomáhat a jaké plemeno by si přál. Na základě žádosti je pozván na pohovor, kterému je přítomen sociální pracovník, psycholog nebo psychiatr a metodik výcviku. Při pohovoru se zjistí, na kolik může pes opravdu pomoci, zda psu bude žadatel schopen zajistit potřebnou péči, a probere se vhodnost požadovaného plemene a pohlaví. Pokud je žádost přijata, žadatel vyplní závaznou objednávku, je s ním sepsána smlouva o poskytování sociální služby (naše organizace je poskytovatelem sociální služby, a veškeré služby tudíž zajišťuje prostřednictvím odborných profesionálních pracovníků s odpovídajícím vzděláním) a po obdržení zdravotní dokumentace s doporučením odborného lékaře na asistenčního psa je pro klienta vybrán vhodný psí jedinec.

V průběhu výcviku, cca od jeho druhé třetiny, se již může se svým novým psím pomocníkem začít žadatel setkávat. Po ukončení výcviku a závěrečném testování a zkouškách pes projde výstupní zdravotní prohlídkou a je-li vše v pořádku, odjíždí se svým trenérem do nového domova. Zde pak začíná nejdůležitější moment v celém procesu – náročná fáze secvičování a sžívání psa s novým páníčkem, kterému bude v budoucnu pomocníkem a oporou. Nový majitel dostává ke psu tzv. „manuál“ na jeho použití, musí se naučit, jak správně dávat psu povely, jak pracovat s intonací hlasu či s povelovými pomůckami (u klientů, kteří nemohou mluvit či mají těžké řečové vady), kdy psa odměnit za dobře odvedenou práci, jak psa motivovat, ale také kdy a jak ho pokárat.

V první fázi secvičování zůstává trenér v místě bydliště klienta dle potřeby něko-

Roxi sundává ponožku

lik dní, pes od prvního momentu bydlí se svým novým majitelem. Trenér sice bydlí jinde, ale v takové blízkosti, aby byl kdykoli k dispozici, ale již neměl na psa přímý vliv. V první fázi secvičování navštíví trenér s klientem a jeho novým psím pomocníkem všechna potřebná místa – lékaře, zaměstnání či školu, obchody, úřad, kde společně psa přihlásí do evidence, veterinární ordinaci, kde budoucímu ošetřujícímu lékaři předá veškerou zdravotní dokumentaci psa, pomůže klientovi najít vhodná místa na venčení i procházky se psem a denně společně procvičují naučené dovednosti psa. Následně zůstává s dvojicí v telefonickém a písemném kontaktu, dle potřeby a možností klienta dále dojíždí vždy na potřebnou dobu, až se podaří vytvořit z klienta a psa tým, který úspěšně složí závěrečný test dle mezinárodních standardů.

Majitel pak posílá pravidelné zprávy o činnosti psa – první půlrok každý měsíc, následně pak jednou ročně, jednou ročně také zprávu od veterinárního lékaře o zdravotním a kondičním stavu psa a jednou ročně také dochází k setkání a kontrole psa, aby bylo zjištěno, v jaké pracovní kondici se pes nachází. Násled-

né služby a poradenství jsou poskytovány po celou dobu činné služby psa, v případě potřeby trenér klienta navštíví, psa příp. také doučí novým potřebným úkonům spojeným se změnou zdravotních problémů klienta. Pokud klient jde např. do nemocnice, kde nemůže z důvodu zdravotních problémů o psa pečovat, nebo jede do zahraničí na ozdravný pobyt do destinace, kde není vhodné psa vzít s sebou, naše organizace po tuto nezbytnou dobu převezme psa do své péče.

Je velkým omylem se domnívat, že pes se speciálním výcvikem bude vše, čemu byl naučen, stoprocentně odvádět pro nového majitele. Klientům nepředáváme naprogramované roboty, ale živé tvory, kteří budou vždy spolehlivě pracovat nejen na základě výcviku, ale hlavně na základě vztahu, který si s novým majitelem vytvoří. Pes nepotřebuje k výkonu práce pouze výcvik, ale i lásku, a to především. Pokud je mu toto vše poskytnuto, na konci je pak dobře fungující tým – pes asistent a jeho člověk.

Natálie Nováková

Helpes – Centrum výcviku psů pro postižené, o. s.

Bady pomáhá se svlékáním mikiny

Asistenční pes dokáže být pomocí i při nákupu

Asistenční fenka podává svému páníčkově berli

Občanské sdružení BAZALSNUZ®

Občanské sdružení BAZALSNUZ® je nestátní neziskovou organizací, která se hlásí k sociálnímu podnikání. Vytváří zisk, který reinvestuje do vývoje kompenzačních pomůcek, primárně pro Bazální stimulaci®, Výukového programu pro speciální pedagogiku a oděvů a doplňků pro děti i dospělé se znevýhodněním. BAZALSNUZ® je ryze českou firmou, která pracuje s prověřenými dodavateli.

BAZALSNUZ® provozuje výrobní středisko – kreativní dílnu MAXIM, která je na českém trhu třináct let. Vzešla z potřeb maminek znevýhodněných dětí, které pomohly s vývojem mnoha pomůcek. Ke každé kompenzační pomůcce se váže osobní příběh dítěte, kterému pomohla v běžném životě. Pomůcky takto vyvíjené mají duši a slouží spolehlivě.

Naším cílem je zajistit odbornost a kvalitu v oblasti vývoje, výroby, prezentací a prodeje kompenzačních pomůcek pro Bazální stimulaci®, a tak zajistit

jejich funkčnost a prospěšnost, předvádět uživatelům těchto kompenzačních pomůcek výrobky v jejich nejširším spektru využitelnosti, aby potenciál nabízeného zboží sloužil k zajištění komfortu klientům v jejich každodenním užívání.

Kompenzační pomůcky pro Bazální stimulaci® vyvíjíme ve spolupráci s Institutem Bazální stimulace®, s. r. o., po odborné konzultaci s PhDr. Karolínou Friedlovou,

certifikovaným odborníkem v konceptu Bazální stimulace®, členkou Mezinárodní asociace Bazální stimulace®.

BAZALSNUZ® je také provozovatelem Vzdělávacího centra Snoezelen – konceptu Ostrava, kde pořádá odborné kurzy a semináře. Zabývá se vzděláváním, designem, konzultacemi, návrhy a realizací snoezelen prostředí. Podařilo se nám vybudovat centrum, kde PhDr. Hana Stachová společně

s Renátou Filatovou poskytují komplexní vzdělávací a konzultační servis všem zájemcům o tuto metodu či vybudování místnosti snoezelen ve svém zařízení. V prostorách vybavených špičkovou technikou a jedinečným designem si mohou zájemci takřkajíc osahat snoezelen místnosti aktivační i relaxační.

V říjnu 2012 představí PhDr. Hana Stachová český koncept vzdělávání na 10. výroční konferenci ISNA s mezinárodní účastí pod názvem Úskalí snoezelen v ČR, kam byla pozvána prof. Dr. Kristou Mertens.

Připravili jsme na webu www.maxim-zdr.cz zvláštní sekci s názvem PRO RODIČE A PEČUJÍCÍ OSOBY. V této sekci nabízíme pomůcky, které by mohly sloužit zejména rodičům.

Za občanské sdružení BAZALSNUZ®

*Mgr. Jan Koutný,
předseda sdružení*

Telefonická krizová pomoc

o sociální službě a jejích specifikách

Telefonická krizová pomoc je sociální služba, kterou poskytují sociální pracovníci na linkách důvěry. V současné době je ukotvena v zákoně o sociálních službách č. 108/2006 Sb., v § 55, kde je definována takto: „Služba telefonické krizové pomoci je terénní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života nebo v jiné obtížné životní situaci, kterou přechodně nemohou řešit vlastními silami.“

➤ Historie telefonické krizové pomoci

První linka důvěry byla zřízena v roce 1953 v Londýně díky anglikánskému knězi Chadu Varahovi, který si všiml, že narůstá počet sebevražd. Rozhodl se dát do novin inzerát: „Dříve, než si vezmeš život, zavolej mi.“¹

V České republice byla založena první linka důvěry v roce 1964 v rámci psychiatrické kliniky Ke Karlovu. Po jejím založení vznikaly linky důvěry i v jiných městech, od roku 1989 v rámci systému zdravotnictví.²

V současné době zřizuje ze zákona každý kraj v České republice alespoň jednu linku důvěry. Je mnoho pracovišť telefonické krizové pomoci, která jsou zaměřena na různé cílové skupiny (děti, senioři atd.) a na různou problematiku (domácí násilí atd.). Služby některých pracovišť jsou zpoplatněné, dětem a seniorům je telefonická krizová pomoc poskytována zdarma.

V současné době jsou v § 20 vyhlášky 505/2006 Sb. definovány základní činnosti telefonické krizové pomoci:³

a) telefonická krizová pomoc

b) pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

➤ Pracovníci telefonické krizové pomoci

V počátku na linkách důvěry pracovali často dobrovolníci nebo pracovníci s výcvikem telefonické krizové pomoci. Zákon o sociálních službách přinesl velkou změnu – nově ukládá pracovníkům telefonické krizové pomoci povinnost mít status sociálního pracovníka.

➤ Výhody telefonické krizové pomoci

Velkou výhodou je snadná dostupnost a okamžité poskytnutí pomoci. Klient může zavolat na linku důvěry a je mu velmi rychle poskytnuta pomoc. Nepřetržitost provozu některých linek důvěry přináší možnost využít tuto službu v jakoukoliv denní dobu.

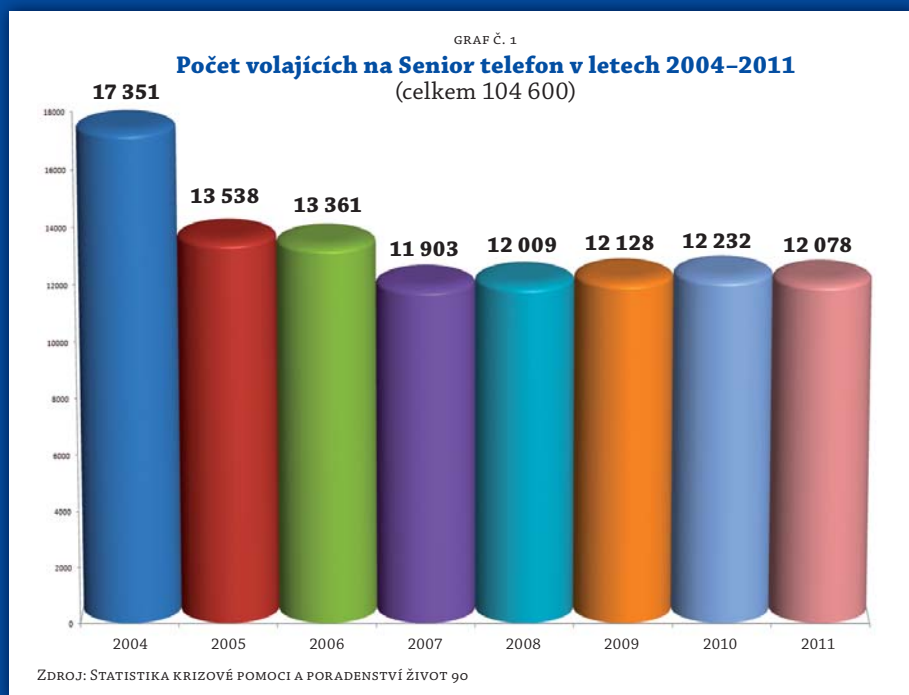
Velmi důležitá je i anonymita, která přináší uživatelům bezpečný prostor, možnost svěřit se s tématy, o kterých by bylo v přímém kontaktu obtížné mluvit.

Bezbariérovost poskytované služby je také velkou pomocí uživatelům, kteří nemohou využít ostatní služby osobně.

➤ Principy práce telefonické krizové pomoci

Jedná se o aplikaci obecných principů na konkrétní pracoviště telefonické krizové pomoci⁴:

- 1) **Dostupnost, bezbariérovost** – uživatel by neměl překonávat žádnou překážku.
- 2) **Návaznost** – pracoviště telefonické krizové pomoci je součástí služeb, na které navazuje.
- 3) **Setkání a komunikace dvou systémů** – uživatel je součástí systému. Pracovníci telefonické krizové pomoci jsou součástí systému pracovního týmu, kde se opírají o standardy telefonické krizové pomoci.

¹ JANEČKOVÁ, B. Linky důvěry v zahraničí – historie a současnost, s. 206.

² KNOPPOVÁ a kol. Telefonická krizová intervence, s. 13.

³ Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

⁴ VODÁČKOVÁ, D. a kol. Krizová intervence, s. 152–153.

- 4) **Anonymita uživatele** – uživatel může být zcela anonymní, anonymita mu zaručuje bezpečné sdílení skutečností spojených s krizovou situací.
- 5) **Anonymita pracovníků** – předností anonymity pracovníků je prevence navázání uživatele na pracovníky telefonické krizové pomoci.

» Telefonická krizová pomoc – Senior telefon

Jednou ze služeb telefonické krizové pomoci je Senior telefon 800 157 157. Vznikl již 17. února 1991 ve zřizující organizaci ŽIVOT 90, nejprve jako zpoplatněná linka. O založení linky se zasloužila zakladatelka ŽIVOTA 90 MgA. Blanka Lormanová spolu se svým manželem Mgr. Janem Lormanem. Již od počátku tato linka fungovala nepřetržitě. V roce 2004 se stal Senior telefon první bezplatnou nonstop linkou pro seniory a osoby pečující o seniory v České republice. Ročně se na ni obrací přibližně 12 000 uživatelů, v období 2004–2011 to bylo 104 600 uživatelů (viz graf č. 1).

Jakou pomoc Senior telefon nabízí? Především telefonickou krizovou pomoc, dále doprovázení seniorů v dlouhodobé krizové situaci, podporu osob pečujících o seniory, sociální poradenství, poradenství v oblasti domácího násilí a podpůrnou péči uživatelům s psychiatrickými symptomy. Pomoc je určena uživatelům z řad seniorů v krizové životní situaci a seniorům ohroženým zdravotními, sociálními a kriminálními riziky, dále rodinám seniorů, jejichž člen se ocitne v těžké životní situaci, osobám pečujícím o seniory, ale i široké veřejnosti, která se náhodně stane účastníkem pomoci seniorovi, a dalším subjektům poskytujícím služby seniorům.

» Principy práce s uživateli z pohledu Senior telefonu

Sociální pracovníci nabízejí formy pomoci od telefonické krizové pomoci, doprovázení až po sociální poradenství. Pomoc v krizi spočívá především v poskytnutí podpory uživatelům a v jejich zplnomocnění k vlastnímu řešení jejich problému. Sociální služba telefonické krizové pomoci je anonymní, sociální pracovníci jsou povinni zachovávat mlčenlivost.

První fáze poskytování telefonické krizové pomoci vždy **spočívá v navázání kontaktu s uživatelem**. Je třeba vytvořit důvěrné, bezpečné zázemí tak, aby uživatel mohl mluvit o své krizové situaci. Důležitý je způsob, jakým pracovník s uživatelem mluví. Začátek hovoru nemusí vždy probíhat snadno, uživatel může mlčet nebo začít plakat. V takové

Telefonická krizová pomoc – Senior telefon

situaci je vhodné nechat prostor pro vyslovení emocí nebo poskytnout čas tomu, aby uživatel našel odvahu a o své krizové situaci mohl začít mluvit.

Druhou fází je ošetření emocí. Během popisu krizové situace může dojít k ventilaci emocí, které uživatel v krizové situaci prožívá. Jedná se často o emoce, jako jsou pláč, zlost, panika atd. Pracovníci by měli dokázat ošetřit emoce, které uživatel v současné chvíli prožívá. Pozitivem ventilací emocí je snížení napětí, které uživatel v krizové situaci prožívá.

Třetí fáze obsahuje práci se zakázkou. Vhodně volenými otázkami pracovník pomáhá uživateli k nalezení zakázky hovoru. V případě, že má uživatel více zakázek, soustředí se pracovník na nejnaléhavější zakázku. Ostatní zakázky pracovník pojmenovává, informuje uživatele, z jakého důvodu se budou věnovat nejnaléhavějšímu tématu. Tento systém navazuje na práci s akutní krizí. K ostatním zakázkám, které mohou být dlouhodobého rázu, se pracovník může vrátit na konci hovoru, kdy dochází k jeho rekapitulaci. V této části může doporučit i navazující, například psychologickou péči, v jejímž rámci může uživatel pracovat dále na svých tématech.

Čtvrtou fází je fáze řešení problému. Pracovník vede rozhovor, pomocí něhož hledá s uživatelem možné způsoby řešení krizové situace, posiluje jeho představy v případě, že je vnímá jako pozitivní možnost řešení, případně nabízí jiné možnosti. V této fázi posiluje síly uživatele tak, aby byl schopen krizovou situaci řešit sám.

Pátá a poslední fáze je ukončení hovoru. Nejprve dochází k rekapitulaci hovoru pracovníkem, případně také ke zpětné vazbě uživatele, který se může vyslovit, jak se během hovoru cítil nebo co je pro něj nejinspirativnějším řešením situace. Zpětnou vazbu může poskytnout i pracovník. V případě, že se jedná o závažnější krizovou situaci, může pracovník nabídnout opětovné kontaktování, v případě potřeby nabízí i navazující sociální služby (odborné sociální poradenství, psychologické poradenství, právní poradenství...).

Je velmi časté, že během krizové intervence nemusí proběhnout všechny fáze hovoru tak, jak jsou výše uvedeny. V některých hovorech nemusí být silné emoce přítomny nebo v případě, že uživatel našel během hovoru řešení své krizové situace, může mít tendence rychle se loučit.

Důležitým cílem je vždy to, aby se uživatel dostal na předkrizovou úroveň a zvládl svoji krizovou situaci řešit vlastními silami.

» S jakou problematikou se na Senior telefon uživatelé obracejí?

Jedná se o široké spektrum sociálních problémů, které mohou nastat během stáří člověka, od nejvážnějších až po běžné lidské problémy. Jsou to zejména:

- samota
- mezigenerační vztahy
- obavy, smutek
- zdravotní stav
- ztráta blízké osoby
- rady a informace v sociální a právní problematice

««« 39

- týrání, zneužívání, špatné zacházení, zanedbávání
- domácí násilí
- suicidální tendence atd.

Nejčastějším tématem, se kterým se uživatelé na Senior telefon obraceli, je **osamělost**. Stárí je životním obdobím, které rozhodně není ušetřeno krizových situací a událostí. Přirozené zdroje podpory a pomoci se vytrácejí. Dochází ke ztrátě přátel, vrstevníků, sourozenců, životního partnera. V této situaci může být Senior telefon velkou podporou.

Na Senior telefon se obraceli uživatelé i se závažnými tématy **domácího násilí** nebo **týrání**. Týrání zahrnuje veškerou trestnou činnost na seniorech. Domácí násilí je podskupinou týrání, které musí mít znaky: eskalaci, dlouhodobost, blízkost osob, domácí prostředí a musí se opakovat.

Nejvíce zastoupené je mezigenerační násilí nebo násilí mezi seniory – partnery. Anonymita poskytované služby pomáhá uživatelům vyslovit velmi často citlivá témata a probrat možnosti pomoci. Na Senior telefonu je obětí domácího násilí a týrání poskytována telefonická krizová pomoc a sociální odborné poradenství v oblasti domácího násilí nebo týrání s poskytnutím kontaktů na dostupnou navazující pomoc v České republice. (Viz grafy č. 2 a 3.)

Na Senior telefonu se objevují i **témata sebevražd**. Uživatelé letmo zmiňují sebevražedné tendence od naznačených přes výrazné až po sebevražedné tendence započaté. Ročně se obrátí na Senior telefon cca 290 uživatelů se sebevražednou problematikou. Senior telefon poskytováním pomoci přispívá k zachování života a snížení počtu dokonalejších sebevražd u seniorů (viz graf č. 4).

» Individuální plány uživatelů

Vzhledem k jednorázovému telefonickému anonymnímu kontaktu se individuální plány s uživateli nevypracovávají. Uživatelům je poskytována telefonická krizová pomoc „teď a tady“.

Poskytování pomoci je pod dohledem systému intervize a externí supervize. Na základě výstupů z nich může vzniknout nějaké doporučení či metodický pokyn upravující poskytování pomoci např. pro uživatele, kteří na linku volají opakovaně.

» Financování telefonické krizové pomoci

Cílová skupina seniorů vyžaduje velmi individuální, specifický přístup v oblasti telefonické krizové intervence; mnohdy je potřeba poskytnout dlouhodobé doprovázení v krizové situaci. Proto je zapotřebí mít velmi kvalifikovaný a průběžně vzdělávající se personál, který vyžaduje vyšší náklady na mzdové prostředky a vzdělávání. Jedná se přitom o službu sociální prevence, která může být finančně pokryta pouze ze zdrojů veřejných či soukromých. Z veřejných zdrojů je podle zkušeností ŽIVOTa 90 služba pokryta z 65 % a zbývajících 35 % je nutné hledat mezi sponzory a dárci.

Telefonická krizová pomoc – linka důvěry má nezastupitelné místo mezi terénními sociálními preventivními službami pro starší lidi. Je to služba, která jim pomáhá řešit řadu jejich životních těžkostí.

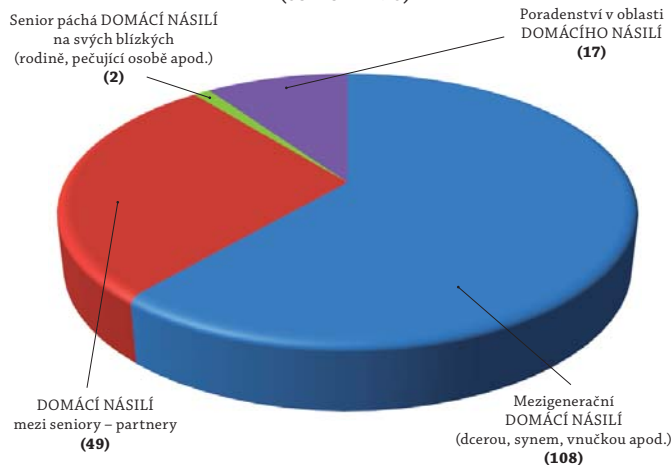
Mgr. Jana Kosařová

vedoucí krizové pomoci a poradenství ŽIVOT 90

Bc. Robert Pitrák

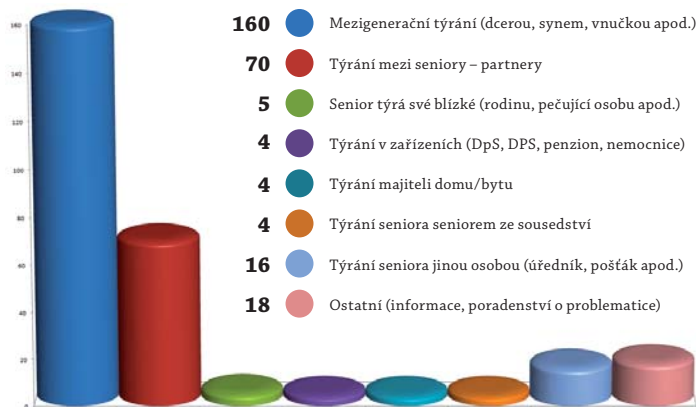
manažer krizové pomoci a poradenství ŽIVOT 90

GRAF Č. 2
Volající na Senior telefon s problematikou domácího násilí v roce 2011 – podle pachatele (celkem 176)

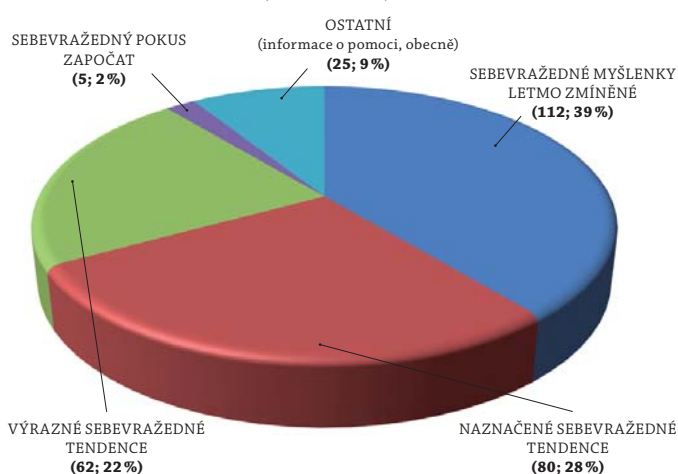
ZDROJ: STATISTIKA KRIZOVÉ POMOCI A PORADENSTVÍ ŽIVOT 90

GRAF Č. 3
Volající na senior telefon s problematikou týrání – podle pachatele v roce 2011 (celkem 281)

ZDROJ: STATISTIKA KRIZOVÉ POMOCI A PORADENSTVÍ ŽIVOT 90

GRAF Č. 4
Sebevražedné hovory volajících na Senior telefon v roce 2011 (celkem 284)

ZDROJ: STATISTIKA KRIZOVÉ POMOCI A PORADENSTVÍ ŽIVOT 90

Vzdělávání s Proutkem jako vysokohorská výprava

*Vysokohorský výstup a řízení organizace?
Co to má společného? Překvapivě mnoho.*

ŘÍZENÍ ORGANIZACE ANEB CESTA DO HOR

Cesta do hor může být dobrodružná, zábavná, nebezpečná, smrtící, veselá, krásná, zábavná...

Jsou různé přístupy k tomu, jak se na takovou cestu připravit.

Nejodvážnější až neopatrní se s nikým neporadí, nevezmou si mapu a žádné vybavení a vyrazí. Jejich cesta bude zcela jistě dobrodružná, ale rizika, kterým se vystaví, budou téměř neakceptovatelná a pravděpodobnost, že dojdou do cíle, je minimální (pokud cíl vůbec měli).

Ti o trochu zodpovědnější se před cestou poradí se zkušenějším kolegou či horským vůdcem. V základním táboře od něj načerpají informace a vyrazí. Realita však bývá mnohem barvitější, než jakou dokáže sebezkušenější kolega popsat. Takoví turisté určitě mnohokrát sejdou na cestě, budou se muset vracet a kdoví, zda jim síly budou stačit, aby dosáhli vrcholu, který si vytyčili jako cíl.

Nejzodpovědnější si vezmou horského vůdce s sebou. Před cestou si s ním připraví vše potřebné a horský vůdce pak společně s nimi jde celou cestu až na vrchol. Taková cesta se může zdát v porovnání s předchozími dvěma variantami málo dobrodružná a nákladná – práce zkušeného horského vůdce něco stojí. Výstup však není žádná selanka, cestou je potřeba občas lézt po lanech, najít zdroje vody, vhodné místo pro noční táboření, ošetřit zraněného člena výpravy a pokud zbude čas, tak nám horský vůdce možná ukáže i zákoutí, která zůstanou ostatním skryta.

Pokud cestu řízením a poskytováním sociálních služeb pojmem jako metaforu výstupu horských výprav, můžeme očekávat trnitá zákoutí kvality služeb, neprošlapané cesty náročných situací

s klienty, foukání větru z ministerstev a krajů a na časté komplikace v komunikaci se členy výpravy – zaměstnanci. Potřebujeme tedy zkušené průvodce, se kterými se budeme moci na cestu připravit a kteří nás budou na náročné cestě provázet.

VZDĚLÁVACÍ SEKCE PROUTKU JAKO PRŮVODCE VAŠÍ ORGANIZACE NA CESTĚ K TOMU BÝT LEPŠÍ

Vzdělávací sekce Proutku je tu proto, aby poskytovala užitečnou pomoc vašim organizacím a službám.

Naše nabídka sahá od školení v oblastech práce s klientem (Alternativní a augmentativní komunikace, Hranice ve vztahu s klientem, Spolupráce s rodinnými příslušníky uživatelů služeb...) přes témata v oblasti standardů kvality (Standardy kvality sociálních služeb v praxi; Co, proč kam a jak psát o uživatelích služby...) až po oblast řízení organizací (Vedení porad, Vedení rozhovoru se zaměstnancem, Strategické plánování, Řízení změn, Změny konceptu služeb...).

Ze zkušeností našeho týmu odborných lektorů a konzultantů vyplývá, že k tomu, aby organizace mohly úspěšně udržovat a zlepšovat kvalitu svých služeb, je nutné kombinovat cílené vzdělávání a konzultace zaměřené na aktuální potřeby klientů, zaměstnanců i celé organizace. Díky týmu zkušených lektorů s rozmanitou kvalifikací, který doplňujeme o externí odborníky, jsme schopni připravit takové školení a konzultace, které vedou ke zvyšování kvality služeb, zlepšování dovedností pracovníků při práci s klienty, zlepšování manažerských procesů v organizaci i posilování manažerských dovedností vedoucích.

Přijďte vyzkoušet naše otevřené kurzy, podobné téma můžeme zrealizovat i u vás v organizaci:

POCHVALA A KRITIKA
JAKO ZÁKLADNÍ DOVEDNOSTI PRO
HODNOCENÍ ZAMĚSTNANCŮ
26.–27. 9. 2012, Brno

SPOLUPRÁCE S LIDMI, KTEŘÍ MAJÍ
OBTÍŽE
S POROZUMĚNÍM
1.–2. 10. 2012, Praha

ROLE MANAŽERA
V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH
12. 10. 2012, Praha

SPOLUPRÁCE S RODINNÝMI
PŘÍSLUŠNÍKY DOSPĚLÝCH
UŽIVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
15.–16. 10. 2012, Praha

CO, PROČ, KAM A JAK PSÁT
O UŽIVATELÍCH SLUŽBY
18.–19. 10. 2012, Praha

ŘÍZENÍ ZMĚNY V ORGANIZACI
POSKYTUJÍCÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY – JAK
PRACOVAT SE ZAMĚSTNANCI
9. 11. 2012, Praha

HRANICE VE VZTAHU
S KLIENTEM A PRÁCE
S LIMITY KLIENTŮ
13.–14. 11. 2012, Brno

VEDENÍ PORAD A FACILITAČNÍ
TECHNIKY PRO MANAŽERY
V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH
15.–16. 11. 2012, Praha

Kompletní přehled témat a oblastí konzultací a školení naleznete na:
www.proutek-vzdelavani.cz

Historie a současnost sportu osob s intelektovým postižením ve světě (2. část)

Organizace Special Olympics International

Pro sportovní aktivity osob s intelektovým postižením (dále IP) bylo revolučním krokem založení **Special Olympics** v šedesátých letech minulého století. Tento počín je nerozlučně spjat se jménem rodiny Kennedyových, nadací Josepha P. Kennedyho Jr. a organizačními aktivitami Eunice Kennedy-Shriver. Původně pouze americké aktivity se postupně rozšířily v celosvětové hnutí **Special Olympics International** (dále SOI), zahrnující dnes více než tři miliony pravidelně aktivních sportovců s intelektovým postižením ve více než 185 zemích světa. (<http://resources.specialolympics.org/>)

Posláním SOI je poskytnout možnost celoročního sportovního tréninku a soutěží v různých druzích olympijských sportů osobám s IP ve věku 8 a více let, vytvářet nepřetržitě možnosti rozvoje tělesné zdatnosti, prokazovat odvalu, prožívat radost a podílet se na prezentaci talentu, schopnosti, dovednosti a přátelství se svými rodinami, s ostatními sportovci i ve společnosti.

Cílem programu je umožnit co největšímu počtu osob s IP pravidelně sportovat a účastnit se sportovních soutěží bez

ohledu na absolutní výkonnost. Tento program má velký význam pro integraci osob s IP, a to od nejnižšího stupně integrace v rámci návratu určité konkrétní činnosti až po společenskou integraci, kdy sportovci s IP vstupují do veřejně uznávaných a oceňovaných rolí závodníků. Aby byl tento program, na rozdíl od jiných sportovních aktivit, otevřen bez ohledu na stupeň postižení, jsou sportovci zásadně rozdělováni do kategorií podle své výkonnosti a každému z nich se nakonec dostane ocenění a uznání. Vyhrát mohou i sportovci s těžkým stupněm postižení.

Mezinárodní program speciálních olympiád má svá přesná pravidla vyjadřující základní myšlenku SOI a své stále orgány (od světových přes kontinentální až po národní). V současné době má přes 185 oficiálně akreditovaných národních členů. Posláním SOI je nabídnout osobám s IP pravidelnou sportovní činnost během celého roku. Tato pravidelná odborně vedená sportovní aktivita osob s IP tvoří vlastní olympijský program a může v současnosti zahrnovat cca 36 sportů. (<http://www.specialolympics.org/sports.aspx>)

V Athénách se v roce 2011 na světových hrách soutěžilo ve 22 letních sportech: plavání, atletika, badminton, basketbal, bozza, bowling, cyklistika, jízda na koni, kopaná (včetně malé kopané v pěti nebo sedmi či velké kopané v jedenácti), golf, gymnastika, házená, judo, kanoistika, vzpírání, jízda na kolečkových bruslích, jachting, softball, stolní tenis, tenis, volejbal, beachvolejbal. (<http://www.athens2011.org/en/sports.asp>)

Celý program má vedle vlastní sportovní hodnoty také obrovský význam pro emotivní prožitky sportovců a jejich blízkých a pro uznání osob s IP širokou veřejností. Účast lidí s mentálním postižením na tradičních olympijských rituálech má pro tyto sportovce obzvláště smysl – je důležité, aby účastníci speciálních olympiád nesli pochodeň, a to nejen z důvodu symbolizování své účasti na hrách, ale i z důvodu demontáže sounáležitosti všech sportovců.

Speciální olympiády mají svoje logo, svůj symbol a slib: „**Kéž vyhraji! Jestli se mi to nepodaří, ať jsem statečný ve svém úsilí!**“ (Kennedy-Shriver, 1986). Olympijské symboly nesmějí být komerčně ani jinak zneužity.

Významné události v historii mezinárodních speciálních olympiád (SO)

1963 – Paní Eunice Kennedy-Shriver pořádá první jednodenní letní tábor pro děti a dospělé s IP ve svém domě v Marylandu, přičemž se projevila způsobilost účastníků provozovat různé druhy sportů a pohybových aktivit.

1964–1968 – Stovky soukromých organizací finančně podporovaných Nadací Josepha Kennedyho pořádají obdobné letní tábory.

1968 – V Chicagu na stadiónu Soldier Field jsou uspořádány **1. mezinárodní hry SO** (atletika, halový hokej, plavání), kterých se zúčastnilo tisíc sportovců s IP z 26 států USA a Kanady. Téhož roku je založen Special Olympics International.

1971 – SOI získává oficiální **souhlas** Mezinárodního olympijského výboru **k užívání názvu OLYMPIÁDA**.

1977 – 1. mezinárodní zimní hry SO se konají ve Steamboat Springs (Colorado, USA). Účast více než 500 sportovců

z 35 států USA a Kanady. Sporty: sjezdové a běžecké lyžování a krasobruslení.

1985 – Program SO přijímá oficiální logo a symboliku.

1988 – Mezinárodní olympijský výbor (IOC) podepisuje dohodu mezi p. Samaranchem a Eunice Kennedy-Shriver, v níž IOC uděluje SO **právo užívat název speciální olympiáda**.

1990 – 3. evropské hry v regionu Strathclyde (Skotsko). Účast 2 400 sportovců z 30 evropských zemí včetně **první účasti Československa**.

1991 – 8. letní světová SO se uskutečňuje v Minneapolis/St. Paul (Minnesota, USA). Přes 6 tisíc sportovců z více než 100 zemí celého světa včetně Československa.

1993 – 5. světové zimní hry SO se konají poprvé mimo území USA ve Schladmingu a Salzburgu (Rakousko). 1 600 sportovců z více než 50 zemí soutěží v 5 sportech.

1995 – 9. letní světová SO – New Haven (Connecticut, USA). Účast více než 7 tisíc sportovců ze 143 zemí ve 21 sportech.

1997 – 6. světové zimní hry SO – Toronto/Collingwood (Ontario, Kanada). Účast 2 tisíc sportovců ze 73 zemí.

1999 – 10. letní světová SO v Raleigh, Durham a Chapel Hill (Severní Karolína, USA). Účast více než 7 tisíc sportovců ze 150 zemí.

2001 – 7. světové zimní hry SO v Anchorage (Aljaška, USA), 1800 sportovců ze 70 zemí světa soutěží v 7 zimních sportech.

2003 – 11. letní světová SO v Dublinu (Irsko)

2005 – 8. světové zimní hry SO v Naganu (Japonsko)

2007 – 12. letní světová SO v Šanghaji (Čína)

2009 – 9. světové zimní hry SO v Boise, Idaho (USA)

2011 – 13. letní světová SO v Athénách (Řecko)

2013 – 10. světové zimní hry SO v Itálii

Filozofie SOI je založena na přesvědčení, že lidé s IP jsou při vhodném vedení schopni se učit, prožívat radost a užitek z účasti na speciálních olympiádách, ať už ve sportech individuálních či týmových.

Hry speciálních olympiád nechtějí být hrami pouze pro sportovně zdatné jedince, na druhé straně však nechtějí tyto sportovce z her vylučovat. Proto pojem kvalifikace či výběru zde dostává poněkud jinou náplň než obvykle: jde o to rozdělit závodníky do skupin na základě přibližně stejných pohybových dovedností a schopností (úrovně výkonnosti), aby každý měl stejnou šanci uspět. V každé takové skupině může být maximálně 8 závodníků. K důležité zásadě her patří i to, že odměňování jsou všichni účastníci. Pro slavnostní vyhlášení výsledků je připraveno 8 stupňů vítězů, závodníci na 1.–3. místě jsou odměňováni medailami, na 4.–8. místě pak barevnou stužkou podle pořadí. Respektování těchto principů přispívá k tomu, že hry SO jsou hrami pohody, radosti a dobré nálady,

na kterých vládne zdravý duch sportovního zápolení, kde neúspěch nevede ke smutku a traumatům, neboť radost z účasti je právě tak velká jako radost z vítězství.

» Světové hry speciálních olympiád

Světové hry SO podléhají na základě akreditace u Mezinárodního olympijského výboru principům a tradicím olympijských her. Mezinárodní (světové) hry se uskutečňují v dvouletých cyklech, v nichž se střídají hry letní a zimní, vždy v následujícím lichém roce po olympijských hrách.

Světové hry se snaží uskutečňovat plný program. Mají zpravidla část ryze sportovní a část doplňkovou, která sestává z programu společenského, kulturního, rodinného, akademického (odborný, vzdělávací, výzkumný), programu pro asistenty (volontéry) a další. Tímto způsobem se snaží pomáhat šířit myšlenku her po celém světě a stimulovat národ-

ní programy. Rozvoj světových her je evidentní: od účasti 1 000 sportovců v roce 1968 po účast 7 500 sportovců ze 185 zemí v roce 2011.

Světové hry jsou uzpůsobeny tak, aby se soutěží mohli zúčastnit sportovci všech úrovní. Jsou nominováni pouze ti sportovci, kteří se umístili na národních hrách na medailových místech. Special Olympics International má zaveden systém tzv. akreditačních stupňů (stupně 1–4). Na kvalitě i objemu národních programů, počtu začleněných sportovců a zapojení do systému SOI závisí zařazení do stupně akreditace, z něhož vyplývají pro národní hnutí povinnosti, ale také výhody (přístup k informacím, počet hrazených míst při světových akcích apod.). Česká republika má v současné době akreditační stupeň 3.

doc. PhDr. Pavel Tilinger, CSc.

katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky
Fakulta tělesné výchovy a sportu, UK Praha
tilinger@ftvs.cuni.cz

Literatura

Kennedy-Shriver, E. Special Olympics. In BUNDESVEREINIGUNG LEBENSHILFE FÜR GEISTIG BEHINDERTE e. V. (Hrsg.). Sport geistig Behinderter: ergänzbares Handbuch zu Bewegung, Spiel u. Sport. Marburg: Bundesvereinigung Lebenshilfe für Geistig Behinderte, 1986. ■ Urbanová, H. Sport a pohybové aktivity osob s mentálním postižením. Diplomová práce. Praha: UK FTVS, 1999, 98 s. Vedoucí diplomové práce Pavel Tilinger. ■ URL <<http://www.specialolympics.org/sports.aspx>> [citováno 2011-06-20]. ■ URL <http://www.specialolympics.org/athlete_resources.aspx> [citováno 2011-06-20]. ■ URL <<http://www.athens2011.org/en/sports.asp>> [citováno 2011-06-20]. ■ URL <<http://www.apa.upol.cz>> [citováno 2011-06-20]. ■ Winnick, J. P. (editor) Adapted physical education and sport. 4th ed. Champaign, IL: Human Kinetics, 2005, 573 p.

INZERCE

Dentimed

Již od roku 1993 společnost působí jako celorepublikový distributor zdravotního materiálu a léčiv. Díky široké nabídce produktů i služeb se společnost řadí mezi přední distributory v ČR. Snažíme se přistupovat ke každému klientovi individuálně, což je klíčem k úspěšnému obchodnímu vztahu!

Proč si vybrat distributora Dentimed :

- ✓ Široké portfolio výrobků
- ✓ Rychlé termíny dodání
- ✓ Bonusový systém – transparentní
- ✓ Cash-back program – věrnostní program
- ✓ Sponzorské aktivity
- ✓ Vzdělávací program za exkluzivní ceny
- ✓ Novinky a akce
-a mnoho dalších výhod

Od 1.10.2012 spouštíme nový e-shop.
Zavítejte k nám a využijte akčních nabídek.

Vážíme si Vaší práce

Společnost Dentimed se stala partnerem projektu „BATIST Nej sestřička 2012“

www.nejsestricka.cz

Pro více informací sledujte stránky společnosti Dentimed.

Jsme členy odborných organizací

Dentimed s.r.o.
Českých bratří 383
547 01 Náchod
www.dentimed.cz
email: info@dentimed.cz
tel.: 461 616 039

Jak na úspory energií v obytných sociálních službách

Průměrně je 20 % úspor dosažitelných bez investic

V úterý 29. května 2012 se v pražském hotelu ILF konala pro přibližně padesát účastníků převážně z řad ředitelů obytných zařízení sociální péče a vedoucích jejich provozních úseků odborná konference zaměřená na problematiku hospodaření s energiemi v tomto typu sociálních služeb.

► Výstupy projektu SAVE AGE

V úvodní části setkání představil prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) Jiří Horecký mezinárodní projekt SAVE AGE, jehož je APSS ČR jednou z partnerských organizací. Mimo jiné upozornil na několik konkrétních výstupů, které tento projekt již přinesl. Jedním z nich je padesátistránkový materiál „Dobrá a špatná praxe“ informující o pozitivních i negativních příkladech zacházení s energiemi v deseti evropských zemích zapojených do projektu (tento materiál v tištěné podobě obdrželi všichni účastníci konference). Dalšími výstupy jsou např. popis třiceti nejlepších evropských technologií či behaviorální studie monitorující chování uživatelů a zaměstnanců obytných sociálních služeb pro seniory ve vztahu k energiím. Horecký také účastníkům doporučil připojení se k memorandu zástupců domovů pro seniory „Dohoda o spolupráci“, které vzniklo v evropské asociaci EDE (European Association for Directors and Providers of Long-Term Care Services for the Elderly), jednoho z partnerů projektu SAVE AGE, a jehož podstatou je závazek k energeticky a ekologicky šetrnému budování a zkvalitňování v těchto institucích. Text memoranda byl účastníkům rovněž k dispozici.

► Analýza příkladů dobré a špatné praxe

Jiří Benda ze společnosti MV1 se v následujícím příspěvku věnoval podrobnějšímu komentáři k výše zmíněné analýze příkladů dobré a špatné praxe v evropských domovech pro seniory a představil také několik konkrétních příkladů velmi efektivních projektů v Německu, Švédsku a Španělsku. Z analýzy vyplývá, že největším trendem v otázce úspor energií je využívání solárního vytápění, k dalším frekventovaným oblastem poskytujícím

prostor pro úspory a efektivní využívání energií jsou pak především energetický management, změny v prostředí prádelny a ve způsobech osvětlení. Vedle standardních postupů (např. tepelná izolace budov, instalace solárních panelů či kvalitních oken) se v objektech sociálních služeb pro seniory objevují i zatím nepříliš rozšířené metody energetických úspor, jako např. využívání dešťové vody pro prádelny či toalety. Zajímavé je, že zpracováním dat o vyrobeném množství solární energie (ve watttech na osobu) se ukázalo, že s výjimkou Kypru prakticky neexistují rozdíly mezi zeměmi z jihu Evropy a severněji položenými státy. Např. Slovinsko je v tomto směru na tom lépe než Portugalsko, Švédsko zase vyrábí této energie téměř tolik jako Španělsko a více než Itálie.

V příkladech negativní praxe pak na prvním místě figurovalo drahé vytápění budov topnými oleji, elektřinou či plynem (kdy navíc nezářídka dochází k vytápění prostor při otevřených oknech), energeticky nákladné osvětlení prostor, a to i v nočních hodinách, apod. Významnou roli zde hraje i velmi nízká motivace pracovníků i klientů zařízení pobytové péče k energeticky efektivnějšímu a šetrnějšímu chování. (Další informace k těmto analýzám časopis Sociální služby přinesl v čísle 2/2012.)

► Úspory v pražské Palatě

Následující příspěvek byl věnován již konkrétním zkušenostem z realizace úprav vedoucích k energetickým úsporám v českém zařízení. Ředitel Domova pro zrakově postižené Palata v Praze Jiří Procházka informoval o projektu, který v této instituci přinesl v porovnání let 2008 a 2011 snížení energií o 30 %. Celý proces začal v roce 2003, kdy si domov nechal zpracovat energetický audit a vypracovat energetický štítek objektu, který budovu vyhodnotil jako objekt kategorie „C“. Na základě doporučení domov v následujících letech usiloval o změny vedoucí k přehodnocení na „B“ (vzhledem ke stáří a k lokalizaci objektu v památkové zóně se kategorie „A“ jevila jako nerealizovatelná).

Organizace provedla v objektu několik změn. Nejprve (v roce 2006) došlo k výměně některých oken budovy a repasování oken ostatních (omezení výměny oken bylo dáno Národním památkovým ústavem), které přinesly úsporu ve výši 7 %. Návratnost investice byla 6,6 roku.

Dalším krokem byly změny v oblasti zdrojů výroby tepla, kdy po realizaci dostavby další části domova byla kapacita stávající kotelny již nedostatečná. Řešení bylo nakonec zvoleno v podobě využití kombinace plynové kotelny a kogenerační jednotky, která byla nainstalována v roce 2010 a je v provozu 8 hodin denně. Kogenerační jednotka umožňuje vysoce efektivní princip výroby tepla a elektrické energie. Oproti klasickým elektrárnám, ve kterých je teplo vzniklé při výrobě elektrické energie vypouštěno do okolí, využívá kogenerační jednotka teplo k vytápění (její účinnost je 80–90 % oproti tepelným elektrárnám s účinností 25–35 %). Výroba tepla i elektrické energie navíc probíhá přímo v místě jejich spotřeby, takže odpadají náklady na jejich rozvod i ztráty, které dálkový rozvod nutně způsobuje. Návratnost této investice byla původně odhadována na cca 8,6 roku, ale vzhledem k vývoji cen energií lze návratnost předpokládat už v 5–6 letech.

Současně se zavedením kogenerační jednotky došlo také k přemístění a celkové rekonstrukci plynové kotelny s in-

stalcí dvou nových kondenzačních plynových kotlů. Součástí systému je nyní i automatické zařízení pro eliminaci bakterií rodu Legionella.

Posledním úsporným opatřením v Palatě byla instalace spořičů ve sprchách a u umývadel. Toto nákladově nenáročné opatření (náklady činily pouze 62 352 Kč) znamenalo návratnost investice už za 93 dní.

» Nové trendy v energetice budov

Odpolední část konferenčního programu zahájil František Macholda ze společnosti EkoWATT – Centra pro obnovitelné zdroje a úspory energie. Informoval o evropské směrnici o energetické účinnosti budov EPBD II, která přináší i do české legislativy mnoho nového. Na jejím základě dojde od ledna roku 2013 ke změně v vydávání průkazů energetické náročnosti budov. Povinnost jejich zpracování se sice bude nejprve týkat pouze výstavby budov nebo jejich rekonstrukcí (nad 25 % pláště), prodeje budov a jejich částí a pronájmů celých budov, postupně se však tato povinnost bude rozšiřovat, až bude od ledna 2019 platit pro všechny budovy. Průkazy také od roku 2013 nabudou zcela nové podoby.

Mnohem náročnější záležitostí však bude povinnost od ledna 2013 provádět jakékoliv rekonstrukce budov v takové kvalitě, aby dosahovaly tzv. „nákladově optimální úrovně“ (přesná definice této úrovně ovšem ještě není stanovena).

Dalším problémem je pojem „téměř nulová spotřeba energie“. Povinnost jejího dosažení bude od roku 2016 vztažena na existující veřejné budovy nad 1500 m², od roku 2018 na všechny budovy nad 1500 m² a od roku 2020 na všechny budovy nad 50 m². „Téměř nulová spotřeba“ bude v praxi znamenat dosažení tzv. pasivního standardu, tedy spotřeby energie na vytápění do 15 kWh/m² a rok. Pro představu: starší budovy v horším stavu nyní mají na vytápění spotřebu 150–250 kWh/m² a rok, nové budovy cca 70–100 kWh. „Téměř nulová spotřeba“ dále znamená pokrytí zbývajících energií z obnovitelných zdrojů (solární systémy pro ohřev vody, fotovoltaika pro výrobu elektřiny, kotelny na biomasu, tepelná čerpadla atd.).

V další části přednášky F. Macholda uvedl několik konkrétních příkladů rekonstrukcí budov (školy, domov mládeže, stacionář pro děti). Ty paradoxně ani při výsledném snížení spotřeby energií nemusí vždy znamenat finanční úsporu. Proto je třeba před realizací projektu vyhodnotit více jevů, provést kvalifikovaný odhad návratnosti investic a získat odborná doporučení pro snížení spotřeby energií.

Macholda v závěru své prezentace uvedl zajímavý fakt: Ze zkušeností vyplývá, že v každé běžném způsobem provozované budově je průměrně 20 % úspor dosažitelných bez investic – tzn. pouze organizačními a nízkonákladovými opatřeními (seřízení technických zařízení, změna režimu atd.). Řada úsporných opatření se také dá financovat třetí stra-

nou – stále více dodavatelských subjektů již nabízí financování úsporných opatření, přičemž jejich ziskem je podíl z úspor.

» Jak na investiční projekty

Poslední příspěvek konference patřil Martinu Ježkovi, jednateli společnosti Support Project, který hovořil o možnostech financování investičních projektů v oblasti udržitelného využívání zdrojů energie (Operační program Životní prostředí). Podporovanými aktivitami jsou např. instalace fototermitických a fotovoltaických systémů, tepelných čerpadel, kotlů na biomasu, kogeneračních jednotek, větrných a malých vodních elektráren apod. Vhodnými příjemci podpory jsou právě neziskové a příspěvkové organizace, obecně prospěšné společnosti, občanská sdružení aj. Ježek informoval o výdajích potřebných v rámci projektové přípravy i vlastní realizace projektů, o zajištění povinných příloh aj. náležitostí i o harmonogramu výzev.

Ježkovy informace v závěru konference ještě doplnil o aktuální údaje jeho předřečník František Macholda, který uvedl, že v květnu byla zveřejněna další výzva OPŽP v prioritní ose 2, do které je možno se přihlásit od června do srpna. K dispozici je 4,5 mld. Kč, přičemž zajímavou možností pro poskytovatele sociálních služeb může být např. podpora výměn zdroje tepla za nízkoemisní zdroj společně s rekonstrukcí budovy.

Zdeněk Kašpárek

Druhy externí po pro pracovníky a týmy

V sociálních službách zažíváme v posledních letech rozmach konzultačních i vzdělávacích služeb. Zejména v souvislosti se zvyšováním kvality se organizace často dostávají do situací, kdy je vhodné, aby vyhledaly externí podporu. V mnoha případech tuto potřebu pocítují i pracovníci na různých úrovních. Ve většině organizací dnes již některé typy externích podpor zdomácněly a stávají se běžnou součástí práce. Tento článek popisuje jednotlivé druhy externí podpory, jejich možné využití, pozitivní efekty i situace, kdy vám pomoci nemohou.

» Dobře
vybraná
a dojednaná
externí
podpora je
často
nejefektivnější
cestou,
jak něco
změnit, zvyšovat
kvalitu služeb
nebo řešit
problémy.

» Vzdělávání

Otevřený kurz

Asi nejběžnější a všem známá metoda – kurz, kterého se účastní pracovníci z různých organizací.

Výhodou je možnost sdílení zkušeností mezi účastníky z různých zařízení a často i možnost větší otevřenosti než uvnitř vlastního týmu. Účastníci otevřeného kurzu často popisují i jako příspěvek k jejich psychohygieně, neboť poznají, že podobné problémy se řeší i jinde, a čas strávený s jinými lidmi a možnost sdílení jsou pro ně vítaným zpestřením náročné pracovní rutiny. Tato forma se jednoznačně hodí jako impuls k dalšímu rozvoji pracovníků a je velmi vhodná i pro rozvoj dovedností konkrétních pracovníků.

Největší nevýhodou této formy vzdělávání jsou vyšší náklady (cestovné a čas pracovníků na cestě). Skupina, která se na kurzu sejde, bývá také často v mnoha ohledech různorodá, a tak některé části kurzu mohou být pro některé účastníky nezajímavé, nepotřebné nebo nepřínosné.

Kurz na klíč

Obdoba otevřeného kurzu, která je však realizována přímo v organizaci nebo v zařízení.

Jedná se tedy o předem připravený kurz, který poskytovatel vzdělávání používá i v jiných situacích a kontextech.

Výhodami této metody je úspora nákladů v podobě cestovného a času pracovníků na cestě a také společný pohled zúčastněných pracovníků na dané téma s možností společný zážitek reflektovat a vytěžit z něj. Od takového kurzu často organizace očekávají nějakou formu změny nebo revize praxe, což nebývá vždy re-

álné a možné. Realizátor kurzu prostředím organizace nezná a v podstatě jen předvádí „prefabrikovaný“ produkt, který je zaměřen na předání informací nebo rozvoj dovedností, nikoli však na zavedení změny v organizaci.

Tato forma vzdělávání je vhodná tam, kde management dobře ví, jaké znalosti a dovednosti potřebuje svým zaměstnancům předat, a najde na trhu vhodný kurz. Nehodí se tam, kde organizace potřebuje spíše doprovázení změnou nebo zavádění nových postupů, tam je potřeba počítat spíše s kurzy na míru nebo kurz na klíč kombinovat s konzultacemi.

Kurz na míru

Kurz, který je nově zpracovaný na základě zadání a dohody mezi organizací a poskytovatelem vzdělávání.

Může se jednat o modifikaci již nabízeného kurzu tak, aby odpovídal potřebám zaměstnanců poskytovatele, nebo o vytvoření zcela nového kurzu pro potřeby poskytovatele. Stojí na dohodě mezi organizací a poskytovatelem vzdělávání (témata, problémy, na které organizace v oblasti naráží, očekávané výstupy, průběh, rozsah, znalosti a zkušenosti účastníků v tématu).

Je vhodné ho použít, pokud je v organizaci více zaměstnanců, kteří se chtějí rozvíjet v konkrétní oblasti a kteří chtějí získat znalosti a dovednosti v konkrétních oblastech. Nabízí možnost věnovat se konkrétním příkladům v podobě skupinových aktivit (diskuse, hraní rolí, nácviky dovedností atd.), a to v průběhu celého kurzu. Obvykle se kurz koná v organizaci a odpadají tak náklady na cestovné.

Podpory sociálních služeb

Mgr. Jan Kostečka

Nevýhodou může být chybějící pohled „zvenku“ – tedy přínos účastníků z jiných služeb a oblastí (to je výhodou otevřeného kurzu). Ne vždy takový kurz může být akreditovaný (závisí na tom, zda je kurz nový a zda je poskytovatel ochoten čekat, než kurz projde akreditačním řízením).

➤ Konzultace

Konzultace jsou efektivní cestou podpory řízení změn v organizacích. Mohou být zaměřené buď na konkrétní téma (pak musí konzultant být odborník v dané oblasti), nebo na proces (pak musí mít konzultant dovednosti ve facilitování procesů a řízení změn). V praxi se často oba typy konzultací propojují, což klade vysoké nároky na výběr vhodného konzultanta.

Konzultace pomáhá zpřehlednit situaci, rozřadit problémy, pojmenovat obtíže a hledat řešení, plány a strategie vedoucí k řešení. Pro efektivní a účinné využití konzultace je nutné konzultaci, její téma a očekávané výstupy a cíle dobře zadat. To bývá pro většinu manažerů náročné, a proto je dobré i tuto fázi realizovat za podpory konzultanta. Stává se, že po úvodní konzultaci se obě strany dohodnou, že se další spolupráce nezrealizuje, nebo se zrealizuje s někým jiným, na jiné téma, případně se využije jiná forma podpory.

Konzultační podpora je dle našich dosavadních zkušeností v sociálních službách velmi podceňovaná. Mnoho manažerů nerozumí propojení vzdělávání a konzultací a ani neumí vybrat vhodného konzultanta a dobře mu zadat zakázku pro spolupráci.

Výhodou konzultací je zaměření na praxi a změnu v konkrétní realitě organizace. Konzultaci je však velmi obtížné realizovat v situacích, kdy pracovníci mají málo znalostí a dovedností v tématu (v takovém případě je vhodné předřadit vzdělávání) nebo jsou v organizaci či týmu výrazné neshody a pnutí (pak je vhodné použít supervizi).

Zjednodušeně lze říci, že vzděláváním se učíme nové věci a konzultace pomáhají zavádět nové věci do praxe.

➤ Supervize

Supervize jako prostor pro reflexi, ošetření pracovníků a hledání východisek ze složitých situací se již postupně zabydluje v prostředí sociálních služeb jako běžná součást práce. Na tomto místě považujeme za vhodné odlišit zejména možná očekávání od individuální supervize a supervize v týmu a skupině.

Supervize je způsob externí podpory, který je založen na hlubším prozkoumávání a ohledávání problémů a situací, který vychází z přesvědčení, že prostřednictvím ohledávání a získáváním vhledu je možné řešit problémy, učit se a ošetřovat pracovníky.

Supervize v týmu

Supervize v týmu se účastní celý tým (v souladu s organizační strukturou organizace). Může být zaměřena na případ nebo na tým samotný. Tyto dvě roviny se v takové supervizi zpravidla prolínají bez ohledu na to, jak je kontext supervize zadán. Je užitečné, aby oběma rovinám (případové i týmové) byla věnována pozornost, což by mělo být vyjasněno již v kontraktu. Poměr těchto dvou složek je však velmi proměnlivý a liší se jak mezi jednotlivými supervizními kontexty, tak v čase u jednoho týmu. Nespornou výhodou supervize v týmu je velký potenciál ke změnám fungování konkrétního týmu, a to jak v rovině případové, tak v rovině týmového fungování.

Supervize ve skupině

Supervize ve skupině se účastní lidé z více týmů nebo organizací. Na tomto místě je důležité připomenout, že i supervize, kde jsou účastníci z různých týmů jedné organizace, je supervizí skupinovou. Výhodou supervize ve skupině je možnost využití potenciálu skupiny, kdy každý může přinést svůj (často nezaujatý pohled). Supervize může být však zaměřena jen na konkrétní případy a ošetření jednotlivých aktérů. Nelze od ní očekávat výraznější přesahy do fungování týmů nebo dokonce celých služeb.

Individuální supervize

Individuální supervize se účastní supervizor a jeden pracovník. V individuál-

ní supervizi je (i vzhledem k důvěrnějšímu prostředí) prostor pro hlubší ohledání a ošetření konkrétního pracovníka. Individuální supervize je vhodná zejména pro pracovníky, kteří jsou pod větším tlakem a zátěží (z důvodu umístění v organizační struktuře, náročnosti práce nebo např. momentální zátěže) nebo pro pracovníky, kteří se chtějí výrazně rozvíjet. V zásadě bychom individuální supervizi doporučili všem manažerům ve vyšších patrech organizační struktury. Individuální supervize však předpokládá explicitní motivaci pracovníka se jí účastnit, jinak je zpravidla neefektivní.

➤ Vhodné kombinace druhů podpory

Z předchozího popisu je zřejmé, že jednotlivé druhy externí podpory mají velmi odlišné cíle, průběh i vhodné využití.

Externí podpora na první pohled vypadá velmi nákladně. Ve skutečnosti je však opak pravdou. Dobře vybraná a dojednaná externí podpora je často neefektivnější cestou, jak něco změnit, zvyšovat kvalitu služeb nebo řešit problémy. Externí zásah nebo podpora ve složitých situacích nebo v situacích, kdy se organizace či služba rozvíjí, může velmi výrazně urychlit a usnadnit proces a zvýšit kvalitu výstupů a celých služeb.

Klíčem k efektivně investovaným prostředkům v oblasti externí podpory je také vhodný výběr dodavatele. Vhodnost a kvalitu dodavatele externí podpory lze poznat již ve fázi kontraktování. Domluva nad očekáváním a cíli spolupráce nebo přesný popis produktu by měly být základem. Zároveň také platí, že zkušený praktik ještě nemusí být dobrý externí odborník; kvalifikace lektora, konzultanta nebo supervizora je i v tom, jak dokáže doprovázet a učit.

Závěrem je dobré zmínit, že kvalitní externí podpora není levná, ale její přínos je zpravidla mnohem větší než vynaložené prostředky. Levná externí podpora bývá často nekvalitní a jí způsobené škody, demotivace pracovních týmů a pocit neúspěchu se velmi těžko napravují.

Mgr. Jan Kostečka

www.proutek-vzdelavani.cz

Problematické oblasti systému inspekcí

projednané Radou pro inspekce kvality sociálních služeb

Rada pro inspekce kvality sociálních služeb byla zřízena pod pracovním týmem pro sociální otázky při Radě hospodářské a sociální dohody. Je složena ze zástupců MPSV, Asociace krajů, Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče a zaměstnavatelů, resp. poskytovatelů sociálních služeb. Členy jsou také inspektoři kvality sociálních služeb a další odborníci. Rada pro inspekce kvality sociálních služeb se na svých setkáních mj. zabývá problematickými oblastmi inspekcí a příklady jejich špatné praxe. Některé z rozporovaných připomínek inspekčních týmů vůči poskytovatelům, či naopak výhrad poskytovatelů k postupu inspekcí, které Rada zaznamenala v letech 2010–2011, vám přinášíme.

V žádosti o poskytování sociální služby (domov pro seniory) jsou zjišťovány údaje o druhu vypláceného důchodu, jeho výši, výši příspěvku na péči a výši jiných příjmů. Tyto informace jsou dle inspekčního týmu nadbytečné.

Stanovisko RADY:

Při zpracování a evidenci osobních údajů je poskytovatel povinen řídit se zákonem o ochraně osobních údajů. Shromažďovat lze pouze osobní údaje v rozsahu, který odpovídá účelu poskytování sociální služby a je pro její poskytnutí nezbytný. Údaj o výši důchodu není ve fázi podání žádosti o uzavření smlouvy podle zákona o sociálních službách potřebný. Nesdělení údaje o výši důchodu nesmí podmiňovat přijetí žádosti o uzavření smlouvy. Pokud je pro poskytovatele údaj o výši důchodu potřebný z jiného důvodu než za účelem uzavření smlouvy a stanovení úhrad, je třeba, aby osoba byla s tímto důvodem seznámena a poskytl souhlas s odevzdáním tohoto údaje.

Domácí řád není nedílnou součástí formuláře smlouvy a uživatelům je předkládán odděleně od smlouvy, domácí řád předkládají pracovníci služby uživatelům současně s formulářem smlouvy, ale odděleně od této smlouvy.

Stanovisko RADY:

Příloha smlouvy je součástí smlouvy, takže by měla být ke smlouvě přiložena. Pokud se smlouva na domácí řád odvolává, měl by být tento dostupný pro uživatele (je doporučeno, aby poskytovatel prokázal, že byl uživatel s DR seznámen

v den započítání poskytování pobytové služby nebo před ním, příp. potvrdil toto seznámení podpisem).

Všechny smlouvy uživatelů jsou téměř shodné a liší se pouze zaznamenaným osobním cílem uživatele a vyznačením velikosti pokoje, na kterém je uživatel ubytovaný. Ve smlouvě není uveden konkrétní rozsah úkonů, které jsou uživateli poskytovány.

Stanovisko RADY:

Smlouva musí být písemná, ale nemusí v ní být obsažen rozsah úkonů. Postačí, pokud je v ní obsažen rozsah poskytování sociální služby. Požadavek na specifikování jednotlivých úkonů jde nad rámec zákona. U cílové skupiny sociální služby domov pro seniory dochází mnohdy k velmi rychlým změnám potřeb, které nejde předem odhadnout a včas jejich uspokojování příslušnými úkony nakontraktovat. S ohledem na povinnou písemnou formu smlouvy by měl poskytovatel nový požadavek na rozšíření péče uspokojovat až po písemné změně smlouvy. Ze smlouvy a samotného poskytování sociální služby musí být ale patrné, že služba je poskytována dle potřeb a požadavků (tj. dle individuálního plánu) uživatele sociální služby.

Osobní cíl je ve většině případů stanoven v jedné z oblastí poskytování služby.

Stanovisko RADY:

Kritérium 5b nestanoví, že osobní cíl musí být určen ve všech oblastech poskytování služby. Plánování průběhu služby je daným kritériem podmíněno pouze ohledem na osobní cíle a možnosti

osoby. Z kritérií standardu č. 5 nevyplývá, jak má individuální plán vypadat, co má být jeho obsahem, jaké mají být osobní cíle. Zákon o sociálních službách také nespécifikuje požadavky na individuální plánování. Poskytovatel má povinnost plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociální služby, vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociální služby a hodnotit průběh poskytování sociální služby za účasti těchto osob, je-li to možné s ohledem na jejich zdravotní stav a druh poskytované sociální služby, nebo za účasti jejich zákonných zástupců. Poskytovatel, který zjištěné osobní cíle dle svých pravidel písemně zaznamenává do dokumentace, by měl zaznamenávat všechny cíle, nikoli jen cíle z jedné oblasti poskytování služby. Uživatel nemusí mít stanoveny cíle ve všech oblastech poskytování služby, naopak cíl by měl být stanoven tak, aby poskytnutím služby (činností a úkonů) bylo možné dojít k jeho naplnění.

Zásadním nedostatkem a nesouladem s druhem sociální služby a individuálně určenými potřebami osob je skutečnost, že zařízení (odlehčovací služba) slouží také a především poskytování služeb takovým uživatelům, kteří již vyčerpali možnosti zdravotnických zařízení a nemohou se z důvodu svého zdravotního stavu vrátit do svého domova a ani není předpoklad, že by se jejich zdravotní stav mohl upravit natolik, aby mohli být přijati do pobytové služby pro seniory, tedy uživatelé indikovaní pro hospicovou péči.

Stanovisko RADY:

Členové inspekčního týmu nemohli tuto skutečnost dostatečně ověřit, protože nemají přístup do zdravotnické dokumentace. Cílem odlehčovacích služeb je vytvořit pečujícími osobám prostor pro vlastní nezbytný odpočinek. Tento druh služby svým charakterem podporuje domácí péči v přirozeném prostředí a nelze jej zaměňovat s jinými druhy pobytových služeb či je nahrazovat. Pokud je forma poskytování služby pobytová, mělo by se jednat spíše o krátkodobé pobyty.

V dokumentu *Střety zájmů je identifikováno pouze pět situací, ve kterých mohl nastat střet zájmů mezi zájmy uživatele a pracovníků, popř. organizace.*

Stanovisko RADY:

V kritériu 2b standardu č. 2 není specifikováno, kolik situací, kdy by mohlo nebo kdy dochází ke střetu zájmů, má poskytovatel identifikovat. Obecně určit počet popsáných situací, ve kterých by mohlo dojít ke střetu zájmů, není možné. Poskytovatel by měl identifikovat co nejvíce možných oblastí střetů zájmů, ke kterým by mohlo dojít v souvislosti s poskytováním sociální služby, neboť je zejména v jeho zájmu mít popsány tyto rizikové situace včetně popisu jejich řešení. Pokud má inspekce za to, že počet situací je nedostatečný, měla by alespoň jako příklad některé nepopsané situace poskytovateli sdělit.

Není zřejmé, zda supervize v zařízení je povinná nebo dobrovolná, jaká je frekvence skupinových a individuálních supervizí pro jednotlivé pracovníky, zda je kapacitně pro všechny pracovníky dostačující.

Stanovisko RADY:

Poskytovatel by měl pravidelně využívat podpory nezávislého kvalifikovaného odborníka a nastavit ji (počet termínů, kapacita) s ohledem na počet pracovníků i druh služby. Kritérium není možné splnit pouze formálně např. tím, že poskytovatel předloží kontrakt či smlouvu; tím ještě není realizována podpora zaměstnanců. Z textu však není patrné, proč se někteří pracovníci supervize dosud neúčastnili (příliš krátce v zaměstnání, nemoc, nedostatečná kapacita supervizních setkání, jiné důvody...). Inspekční tým nezjišťoval dané kritérium dostatečně nebo tuto skutečnost nedostatečně popsal v inspekční zprávě.

Na zdech nad lůžkem respondentky jsou vyvěšeny fotky zpěvaček a známých osobností, dále jsou zde rozmístěny plyšové hračky. Dle sdělení referující pracovnice se na fotky i hračky respondentka ráda dívá. Volba předmětů však neodpovídá fyzickému věku respondentky.

Stanovisko RADY:

Dle záznamu z rozhovoru k inspekční zprávě respondentka verbálně nekomunikuje, na oslovení a fyzický kontakt reagovala s úsměvem. V záznamu rozhovoru s respondentkou inspekční tým zapsal: „Nebylo zjištěno, zda vnímá prostředí jako důstojné, splňující hygienické podmínky.“ Z textu není patrné, zda uvedenými předměty vyzdobil pokoj personál či zda si pokoj takto vyzdobila sama uživatelka. Obecně lze říci, že výzdoba prostor v zařízení by měla být přiměřená

cílové skupině uživatelů služby (tj. také s ohledem na jejich věk) a individuálně určeným potřebám. Je tedy třeba vždy rozlišovat (a to i formou alternativní komunikace), zda si klientka takovou výzdobu pokoje přeje, což nebylo inspekčním týmem dostatečně zjištěno nebo min. popsáno v inspekční zprávě.

Inspekce uvádí, že při poskytování pečovatelské služby je možné předepsat uživateli úhradu tzv. kilometrovného (tj. náklady na cestu k uživateli) jako fakultativní výkon.

Stanovisko Rady:

Úhradu za dopravu (s výjimkou úhrady za dovoz nebo donášku oběda, kdy je možné stanovit úhradu až 20 Kč), resp. čas pečovatele strávený dopravou, je možné buď zakalkulovat do hodinové sazby za úkony pečovatelské služby (s nepřekročením stanoveného maxima), nebo ji nezahrnovat vůbec s tím, že náklady za dopravu patří k výkonu povolání. Tato situace by měla být zcela jistě popsána v žádosti o dotaci na daný rok. Dále by poskytovatel sociálních služeb měl oslovit obce dle trvalého bydliště uživatele o finanční participaci na nákladech na poskytnuté služby.

Inspekce nezaslala seznam požadovaných dokumentů, aby mohly být podklady připraveny na první schůzku.

Stanovisko Rady:

Podle platné metodiky má být poskytovatel předem vyzván k předložení dokumentace o službě tak, aby měl inspekční tým možnost se s podklady seznámit a nezdržoval se průběh šetření v místě poskytování sociální služby. Tento krok může být inspekčním orgánem vynechán, a to v případech, kdy byla zdůvodněně zvolena možnost zahájit kontrolu přímo šetřením v místě poskytování sociální služby.

Někde je inspekce oznámena měsíc dopředu, někde týden. Podle toho se odvíjí i čas na přípravu a zaslání požadovaných materiálů.

Stanovisko Rady:

Doba od oznámení (zahájení) inspekce do místního šetření není pevně stanovena. Pokud je zvolen standardní postup, pak by doba na přípravu měla být přiměřená rozsahu požadovaných podkladů.

Inspekční tým byl nahlášen jako tříčlenný. V tomto počtu se dostavil na první schůzku. Dále ovšem inspekci vykonávali pouze dva inspektoři.

Stanovisko Rady:

Není nutné, aby byli po celou dobu trvání inspekce přítomni všichni inspek-

toři pověřeni výkonem kontroly, není ale možné, aby se účastnil větší počet inspektorů, než je počet uvedený na pověření.

Není shodná doba pro napsání inspekční zprávy.

Stanovisko Rady:

Lhůty v zákoně o státní kontrole stanovené nejsou, mělo by se postupovat podle zásady přiměřenosti. Je doporučeno, aby byl protokol předán na konci šetření na místě. Mohou však nastat situace, ve kterých to není možné. Doporučujeme, aby v případě, kdy je zřejmé, že se nepodaří předat celou zprávu, mohl být poskytovatel předběžně seznámen s dílčími výsledky inspekce. Stejná doporučení platí pro vyřizování námitek, které by měly být vyřízeny v souladu s principem přiměřenosti.

Inspekční tým neporovnává výpovědi klientů s výpovědi jejich klíčových pracovníků.

Stanovisko Rady:

Inspekční tým by nikdy neměl opírat své závěry pouze o výpovědi respondentů. Měl by vždy vycházet i z dokumentace a rozhovoru s pracovníky, tj. používat tzv. vícezdrojové důkazy.

Inspekční tým požaduje rozvojový individuální plán.

Stanovisko Rady:

Inspekce má ověřit, zda je ve službě individuálně plánováno. Označování individuálního plánu za rozvojový je nadbytečné.

Inspekční tým vyžadoval podpis individuálního plánu uživatelem.

Stanovisko Rady:

IP může být podepsán uživatelem, není to však povinné. Záleží na dohodě mezi poskytovatelem a uživatelem (je to možný nástroj, metoda práce, nikoliv povinná položka).

Inspekční týmy nemají jednotné požadavky na stanovování osobních cílů u uživatelů, kteří nekomunikují.

Stanovisko Rady:

I nekomunikující uživatel je příjemcem sociální služby, která by měla být poskytována podle individuálních potřeb. Poskytovatel má být schopen přiměřeně zjistit, co daný uživatel potřebuje. Stanovování a plnění osobních cílů je tak důkazem individuálního přístupu a průběhu sociální služby.

Inspekce vyžaduje od poskytovatele aktivní podporu uživatele při nahlášení do dokumentace, dále vyžaduje písemný souhlas

»»» 50

Problematické oblasti systému inspekci projednané Radou pro inspekce kvality sociálních služeb

««« 49

uživatelů, že smí nahlížet do vlastní dokumentace. Také požaduje evidenci dokumentů dle správního řádu.

Stanovisko Rady:

Poskytovatel má při dodržování standardů kvality povinnost mít písemně vytvořena vnitřní pravidla pro zpracování, vedení a evidenci dokumentace o osobách, kterým je sociální služba poskytována, včetně pravidel pro nahlížení do dokumentace; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje. Dokumentace ve smyslu zákona o sociálních službách je dokumentací přístupnou a otevřenou. Proto je v odůvodněných případech dobré poskytovat individuální podporu k nahlížení do dokumentace. Vyžadování písemných souhlasů, že uživatel může nahlížet do vlastní dokumentace, je příkladem špatné praxe.

Inspekce označila kamerový systém, který byl instalován ve společných prostorách za účelem monitoringu případných pádů či

agresivity uživatelů, jako opatření zamezující pohyb uživatelů.

Stanovisko Rady:

Používání kamerového systému je zásah do základních lidských práv – právo na soukromí, soukromý a osobní život (čl. 10 LZPS). Organizace, která používá kamerový systém v režimu se záznamem, je povinna se registrovat u Úřadu pro ochranu osobních údajů. Podmínky, za jakých zařízení získá registraci ÚOOÚ:

- 1/ nelze použít jiné, méně invazivní prostředky,
- 2/ všechny osoby musí být o používání kamerového systému informovány (tabulky, průkazné informování pracovníků a klientů),
- 3/ záznam se může uchovávat max. 3 dny, poté musí být smazán,
- 4/ jsou zpracovávána pravidla pro používání kamerového systému, je určen správce, přístupy, vše musí být pod heslem.

Provozování kamerového systému bez záznamového zařízení, tedy bez

pořizování záznamu snímaného děje, není zpracováním osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Snímá-li kamera společenské prostory, lze mít za to, že se jedná o prostor, ve kterém nelze očekávat narušení soukromí snímaných osob. Proto provádění takového snímání, jsou-li na něj snímány osoby upozorněny, není ani zásahem do práv snímaných osob. Pokud poskytovatel má u vstupu do sledovaných prostor informační tabulku se sdělením, že prostor je sledován kamerovým systémem, je zde uveden správce – provozovatel kamerového systému, resp. kontaktní osoba nebo sdělení, kde si lze vyzvednout další informace o kamerovém systému, pak je po právní stránce provozování takového kamerového systému možné.

Zdroj: Materiály projednané Radou pro inspekci kvality sociálních služeb. Redakčně upraveno.

INZERCE

UNASYS⁺

hospital drinks system *plus*

UNIKÁTNÍ ŘEŠENÍ PITNÉHO REŽIMU OD SPOLEČNOSTI AG FOODS GROUP A.S.

- Úspora nákladů v porovnání s běžnou přípravou nápoje
- Dodávka pitného režimu od společnosti s certifikáty HACCP, BRC a IFS
- Stálá kvalita připravovaných nápojů za podmínky zvýšení uživatelského komfortu při výdeji nápoje
- Možné sledování počtu vydaných porcí, optimalizace celkových nákladů spojených s pitným režimem
- Variabilita dodání s filtrací vody, či bez filtrace
- Zabezpečení servisní podpory ze strany AG FOODS

Společnost AG FOODS Group a.s. přichází s novou generací nápojových systémů, která přináší zvýšení uživatelského komfortu a individuální přístup ke každému uživateli.

Nápojový systém UNASYS PLUS byl vyvinut pro nemocnice, domovy pro seniory, uživatele sociálních služeb a dalších provozů s decentralizovaným výdejem nápojů při plně automatizaci. Systém UNASYS PLUS je tvořen automatem Bianchi Lei SA, nerezovými konvicemi a stojanem pod automat.

Automat Bianchi Lei SA je vybaven 12 tlačítkovou volbou, která je plně konfigurovatelná až pro 5 druhů nápojů a různé varianty dle požadovaného množství. V automatu je možné kombinovat čaje (slazené či neslazené dle chutí a potřeb strávníků či jednotlivých provozů), kávovinu, ale i polévky.

Pro více informací pište na e-mail: jana.vodickova@agfoods.eu

INZERCE

Prohuman

Odborný internetový časopis - sociální práce,
psychologie, pedagogika, sociální politika,
zdravotnictvo, ošetrovatelstvo

www.prohuman.sk

iSurvey Prohuman

– online dotazníky, prieskumy a formuláre

Príklady, na aký účel je možné použiť službu iSurvey Prohuman:

- Efektívne zbierať dáta pre vedecké a výskumné práce;
- Štandardný marketingový prieskum;
- Psychologické testy;
- Manažment kvality a zber spätných väzieb od zákazníkov, klientov a študentov;
- Zber údajov telefonicky a ich vyhodnotenie;
- Každý dotazník má jedinečný odkaz, ktorý môžete umiestniť na iné internetové stránky;
- Výskumy a prieskumy k diplomovým, rigoróznym a doktorandským prácam na takmer všetkých typoch škôl a univerzít;
- Pozvánky na konferencie, školenia a podujatia, na ktoré potrebujete od prihlásených zodpovedať otázky od A po Z ako sú potreba ubytovania, večere, zborníka, aktívnej účasti, pasívnej účasti atď.;
- Teoretické testy vedomostí študentov (všetky školy, kurzy atď.);
- Výber a prihlásenie na prednášky, konferencie, školenia alebo podujatia;
- Objednávkový formulár na produkty a služby;
- Analýzu získaných dát.

www.prohuman.sk

Pomahamelecit.cz inovuje

Web pomahamelecit.cz byl vytvořen proto, aby představil široké odborné veřejnosti projekt HARTMANN Solutions – komplexní zákaznická řešení, která propojují nabídku produktů, souvisejících služeb a poradenství a jsou zaměřená na odborníky z řad poskytovatelů zdravotní a sociální péče. Již dva roky tak stránky nabízejí nejen lékařům, sestřím, managementu zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb, ale i lékárníkům informace o možnostech, jak zefektivnit poskytovanou péči a to jak z medicínského, tak z ekonomického a procesního hlediska.

Konkrétní výsledky spolupráce a zkušenosti klientů s firmou HARTMANN – RICO jsou pak v rámci webu prezentovány formou osobních zkušeností se službami a produkty a také formou případových studií.

Aktuální obsah a rozhovory s odborníky

Nyní prošly webové stránky pomahamelecit.cz několika změnami. Tou nejvýraznější je vytvoření tzv. „redakční části“, která přináší aktuální informace všem skupinám odborníků. Každý měsíc zde najdou články týkající se aktuálních událostí v oblasti zdravotnictví a sociální péče. Přípravovány jsou pravidelně také původní rozhovory se zajímavými osobnostmi z oboru, které nabídnou svůj osobitý pohled a názory na oblast zdravotnictví a sociální péče a přispějí vlastními profesními zkušenostmi a postřehy.

Každý návštěvník stránky pomahamelecit.cz zde nyní nalezne nejen nabídku produktů, služeb a poradenství konceptu HARTMANN Solutions, včetně prezentace konkrétních zkušeností klientů z praxe, ale nově také zajímavé příspěvky o aktuálních tématech českého zdravotnictví.

Poskytování zdravotních služeb

Dotaz čtenáře:

Chtěla bych se zeptat na jednu věc ze zákona č. 372/2001 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Nový zákon, resp. prováděcí vyhláška č. 98/2012 o zdravotnické dokumentaci stanoví v par. 1, odst. (1), písm. i), že zdravotnická dokumentace s ohledem na rozsah poskytovaných zdravotních služeb obsahuje informace o tom, zda jde o pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům tak, že není způsobilý posoudit poskytování zdravotních služeb. Schopnost či způsobilost posoudit poskytování zdravotních služeb je oprávněn určit psychiatr, který má uživatele v péči, nebo to musí být stanoveno

rozhodnutím soudu. Jak bychom pak správně měli řešit situaci, kdy klient zbavený způsobilosti k právním úkonům, který dle psychiatra není schopen posoudit poskytování zdravotních služeb, odmítá nadále navštěvovat psychiatra a odmítá užívat psychiatrické léky a opatrovník naopak souhlasí s poskytováním těchto služeb. Jsme oprávněni poskytnout v tomto případě uživateli tyto zdravotní služby proti jeho vůli, třeba i za použití prostředků omezujících pohyb (při použití prostředků omezujících pohyb bychom samozřejmě postupovali v souladu se zákonem)?

Redakci byl doručen dotaz, jak postupovat, aby byl naplněn požadavek na zdravotnickou dokumentaci daný ustanovením § 1 odst. 1 písm. i) vyhlášky č. 98/2012, o zdravotnické dokumentaci. Text ustanovení je: „Zdravotnická dokumentace, s ohledem na rozsah poskytovaných zdravotních služeb, obsahuje údaje o zdravotním stavu pacienta a skutečnostech souvisejících s poskytováním zdravotních služeb pacientovi, a to (...) informace o tom, zda jde o pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo pacienta s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že není způsobilý posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí (dále jen „pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům“).“

Textu vyhlášky rozumím tak, že se má jednat o údaj o výsledku případného řízení o způsobilosti pacienta k právním úkonům před soudem. Krátký exkurz do současného civilního práva:

Do doby, než nabude (snad v lednu 2014) účinnosti nový občanský zákoník, může mít dospělý člověk jeden z následujících formálních statusů: buď má plnou způsobilost k právním úkonům, nebo na základě rozhodnutí soudu byl způsobilosti k právním úkonům zbaven, nebo byla jeho způsobilost k právním úkonům rozhodnutím soudu omezena. Posléze uvedené možnosti zakládají právo mít ustanoveného zákonného zástupce.¹

Při zbavení způsobilosti k právním úkonům je nyní situace jaksí absolutní – osobě nezůstává žádná způsobilost činit platně právní úkony, tedy ani v oblasti poskytování zdravotních služeb.² U člověka, jehož způsobilost k právním úkonům byla soudem omezena, jsou

na kontě jaksí jedničky i nuly – některé právní úkony činit platně nemůže a některé ano. Toto rozlišení má udělat soud ve svém rozhodnutí, a to způsobem, aby to osobě i ostatním bylo jasné. (Teorie rozlišuje několik způsobů, jak omezení vyjádřit. Používá se pozitivní či negativní výčet toho, co osoba buď může, nebo nemůže.) Bohužel praxe ukazuje, že ne vždy tak soudy činí srozumitelně, a dá práci při čtení rozhodnutí identifikovat, zda například rozhodování o zdravotních službách je tou oblastí, kde osoba sama platně rozhoduje, nebo nikoli. Typické je například

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

stanovení, že osoba se zbavuje způsobilosti při nakládání s finančními prostředky nad částku 500 Kč týdně. U takového stanovení, kde není řeči o ostatních aspektech života, musíme uzavřít, že oblast rozhodování o zdraví takovým rozhodnutím není dotčena.

Soudní úprava způsobilosti k právním úkonům je při péči o zdraví velmi významná, neboť nová právní úprava poskytování zdravotních služeb posiluje postavení pacienta ve vztahu pacient–zdravotník, což má svůj odraz v činnosti právních úkonů, především v poskytování souhlasů. Zákon o zdravotních službách³ zavádí (v ustanovení § 28 odst. 3 písm. e)) legislativní zkratku „pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům“ i pro osoby, jejichž způsobilost je pouze omezena tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí. Zbavení způsobilosti ovšem v kontextu poskytování zdravotních služeb neznamená, že pacient nemá žádný prostor pro svou aktivitu – jinými slovy řečeno, práva pacienta, jež zakládá zákon o zdravotních službách a jež sama o sobě nejsou spojena

s činností právních úkonů, mohou být využita i pacientem bez způsobilosti k právním úkonům. Mám na mysli například právo být seznámen s vnitřním řádem zařízení, odmítnout přítomnost nebo naopak požadovat přítomnost zákonem vyjmenovaných osob, právo dorozumívat se – v případě smyslového postižení nebo těžkých komunikačních problémů zapříčiněných zdravotními důvody – způsobem pro pacienta srozumitelným, právo podat stížnost.

Zvláště důležité je právo být srozumitelným způsobem v dostatečném rozsahu informován o svém zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu a všech jeho změnách a právo klást doplňující otázky a dostat na ně srozumitelné odpovědi. To náleží i osobě „zbavené způsobilosti k právním úkonům“ s tím, že způsob poskytnutí informací má zohledňovat její rozumovou vyspělost a aktuální schopnost informací porozumět. (Informace se nemusí podávat pacientovi, který není schopen v důsledku svého zdravotního stavu vůbec vnímat. Kritériem je zde tedy faktický stav, nikoli formální právní status.)

Civilněprávní exkurz je třeba zakončit tématem méně exaktním, než je černé na bílém soudního rozhodnutí o úpravě způsobilosti. Tím je neplatnost právního úkonu „osoby jednající v duševní poruše, která ji činí k tomuto právnímu úkonu neschopnou“.⁴ To je rovněž parketa soudu, který jediný na základě návrhu může o nějakém právním úkonu konstatovat, že s ohledem na uvedené pravidlo nebyl učiněn platně. (Názorné je to například u zpochybnění darování člověkem, který trpí demencí.) Ovšem v běžném životě jsou to rovněž lékaři, jejichž názor na to, zda duševní stav člověka zakládá oprávněný předpoklad (ne)platnosti jeho právních úkonů, díky jejich autoritě v praxi hraje roli. Podle mého názoru však o tomto uvedené ustanovení vyhlášky

1 Srov. ust. § 27 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2 Taková absolutní „nula na kontě“, tedy absolutní neschopnost mít a vyjadřovat relevantním způsobem svou vůli, není v realitě lidí s postižením tak častá, jak ji soudy dosud ve svém rozhodování identifikovaly. I proto je institut zbavení způsobilosti k právním úkonům u nás i v zahraničí, pokud je tam právní úprava obdobná, podroben takové kritice a bude výrazně změněn.

3 Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

4 Ust. § 38 odst. 2 občanského zákoníku.

proti vůli uživatele

č. 98/2012 Sb. nehovoří.

V souvislosti se způsobilostí byl položen závažný dotaz: Jak správně řešit situaci, kdy klient zbavený způsobilosti k právním úkonům, který i podle psychiatra není schopen posoudit poskytování zdravotních služeb, odmítá nadále psychiatra navštěvovat a užívat psychiatrické léky, když zákonný zástupce (opatrovník) naopak s poskytováním těchto služeb souhlasí? „*Jsmo (pozn.: zařízení sociálních služeb) oprávněni poskytnout v tomto případě uživateli tyto zdravotní služby proti jeho vůli, třeba i za použití prostředků omezujících pohyb (při použití prostředků omezujících pohyb bychom samozřejmě postupovali v souladu se zákonem)*“

U dotazu není zřejmé, o jaké zdravotní služby se má jednat. O ty, které poskytuje psychiatr, nebo o ty, které poskytuje zařízení sociálních služeb? Každopádně, na úkony v oblasti zdravotních služeb lze vztáhnout obecné pravidlo: zákonný zástupce má postupovat v zájmu zastoupeného a při tom, pokud možno, v souladu s jeho vůlí a preferencemi. Pokud jsou jejich názory v rozporu (a pokud se nejedná o otázku, jež má podléhat schválení soudu), je rozhodující názor opatrovníka. Pro ochranu pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům ovšem stanoví v ust. § 35 zákon o zdravotních službách, že:

- a) vždy je třeba zjistit názor pacienta a vyznačit ho do zdravotnické dokumentace;
- b) poskytovatel zdravotních služeb „oznámí soudu do 24 hodin za účelem ustanovení (pozn.: kolizního) opatrovníka, že názor pacienta na poskytnutí zdravotních služeb, které mohou podstatným způsobem negativně ovlivnit jeho další zdravotní stav nebo kvalitu života a které nelze poskytnout bez souhlasu, je v rozporu s názorem zákonného zástupce“.

Lze si představit, že i podávání některých medikamentů (například hormonů) může být tématem pro oznámení soudu při rozdílném názoru pacienta a opatrovníka. Ovšem obecně lze uzavřít, že opatrovník i proti vůli opatrovaného může rozhodnout o řadě věcí, například že bude zaregistrován u ambulantního lékaře, že budou poskytovány nějaké zdravotní služby. A pokud je řeč o medikaci, zdravotní sestra zařízení sociálních služeb tak může získat předpis podání konkrétních medikamentů, a to s různými cestami podání.

Jedna věc je farmakoterapii naordinovat a druhá věc je donutit někoho, aby podání léků strpěl nebo aby poskytl fak-

tickou součinnost. Tuto povinnost totiž jako pacienti máme jen ve velmi málo situacích. Lze si tedy představit řadu scén, jak se člověk vyhýbá přijetí medikace, a naopak hledání nástrojů, jak překonat pacientovu nesoučinnost. Otázkou je, zda se v nich poskytovatel chce ocitat. Není k tomu totiž většinou povinen.

Pokud uvažují o zmíněných omezovacích prostředcích (legálních pro oblast poskytování zdravotních služeb dle ust. § 39 zákona o zdravotních službách) či opatřeních omezujících pohyb (umožněných pro oblast sociálních služeb ust. § 89 zákona o sociálních službách⁵), nedovedu si jako souladné s právem představit jiné situace použití než velmi vypjaté situace aktuálního, bezprostředního či téměř bezprostředního ohrožení života či zdraví osoby nebo ostatních. Stěží to bude důsledek neúspěšné diskuse nad ranní dávkou medikace. Poskytovatel sociálních služeb musí ze zákona postupovat tak, aby jeho metody předcházely situacím, ve kterých je nezbytné použít opatření omezující pohyb. Vědomě se tedy rozhodnout pro to, že při odmítnutí medikace klientem nastoupí fyzické donucení anebo postup eskalující napětí a vedoucí k útoku klienta, je protiprávní. Pokud nelze různými okolnostmi klienta přimět k tomu, aby léky přijal (sdělením důsledků jeho chování pro trvání smlouvy o poskytnutí sociálních služeb, nemožnost podílet se na oblíbených aktivitách, jež mají nějaké riziko, nebo se těšit ze společnosti ostatních), je dle mého názoru na místě vyjednat jeho hospitalizaci, jejímž cílem bude zaléčení a zvýšení jeho spolupráce při léčbě. Toto řešení navrhuji pro situace, kdy lze (ve smyslu zákona o zdravotních službách) poskytovat péči i bez souhlasu, tedy v případě vážné duševní poruchy, v důsledku jejíhož neléčení se vší pravděpodobností dojde k vážnému poškození zdraví pacienta.

Na závěr ještě noticka: V praxi poskytování zdravotních služeb se rovněž jako automatické podává, že názor opatrovníka převládne, i co se týká nástupu hospitalizace, a i v případě nesouhlasu pacienta se přijímá podpis opatrovníka pod souhlasem s hospitalizací. Jak je zřejmé z výše uvedeného ust. § 35 zákona o zdravotních službách, nebude to možné vždy, ovšem to již není přímou starostí poskytovatele sociálních služeb.

Mgr. Marie Lukasová

⁵ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Odnáška jídla domů

*jako porušení
stravovací
povinnosti?*

Pracovníci, kteří se přímo podílí na přípravě nebo výdeji stravy, mají zákonem určenu stravovací povinnost, aby nebrali jídlo uživatelům sociálních služeb. Neporušují tuto stravovací povinnost tím, že si jídlo sice hradí a odebírají, ale místo konzumace si je odnáší domů, čímž vzniká prostor pro domněnku, že mohou brát jídlo i uživatelům?

Odpovídá

JUDr. Vladimír Hort:

Ustanovení § 3 odst. 9 vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 430/2001 Sb. stanoví mj. povinnost zaměstnance, který se přímo podílí na přípravě nebo výdeji jídel, uhradit za každou odpracovanou směnu sníženou úhradu za jedno hlavní jídlo, pokud neprokáže, že se ve stravovacím zařízení nestravuje. Když zaměstnanec jídlo uhradí, znamená to, že si je „koupil“, tj. může si s ním dělat, co chce. Jídlo se stává jeho vlastnictvím, kupující má k němu dispoziční právo. Jestli pak jídlo sní v jídelně, na chodbě, v kanceláři nebo si je odnese domů, je jeho věc. Musí se jednat samozřejmě pouze o to jedno hlavní jídlo, které si „koupil“.

Firma roku 2011

- zaměstnavatel neslyšících

Již počtvrté se letos uskutečnila celorepubliková soutěž s názvem „Firma roku – zaměstnavatel neslyšících“.

Jak samotný název soutěže napovídá, oceňování jsou ti zaměstnavatelé, kteří se nebojí poskytnout pracovní příležitost osobám s nejrůznějšími sluchovými vadami. Sami zaměstnanci svým hlasováním rozhodnou o tom, který zaměstnavatel je k nim ve svém přístupu nejotevřenější a poskytuje nejvíce šancí pro jejich osobní rozvoj.

Smyslem soutěže je veřejné ocenění a poděkování firmám, které podporují světový trend začleňování zdravotně znevýhodněných osob na otevřeném trhu práce. Zároveň si soutěž klade za cíl příkladem oceněných firem vybídnout i další firmy k jejich následování – a přispět tak k vyššímu pracovnímu uplatnění českých neslyšících. V neposlední řadě je nutné podotknout, jak důležitá je možnost pravidelného setkávání pro ty, kteří zaměstnávají osoby se sluchovou vadou – setkání jim poskytne prostor a příležitost ke sdílení vlastních zkušeností.

První ročník soutěže se uskutečnil již před čtyřmi lety – Firmou roku 2008 se tehdy stala společnost Four Seasons hotel Prague, a. s., která v daném roce zaměstnávala na rozličných pozicích 15 neslyšících zaměstnanců. Od tohoto roku se soutěž pořádá každoročně.

Organizátorem soutěže je APPN, o. s. – Agentura pro neslyšící. Nominovat je možné každého zaměstnavatele, který v pracovněprávním vztahu zaměstnává osobu se sluchovou vadou. Hlasování probíhá na webových stránkách APPN, o. s. Firma, která obdrží nejvyšší počet hlasů, se stává Firmou roku.

Vrcholem celé soutěže je předávání ocenění, které se odehrává v slavnostním duchu v některých z reprezentativních pražských prostor. První ročník soutěže hostila velká zasedací místnost pražského magistrátu, další dva ročníky historická Grabova vila v Libni. Letošní ročník proběhl poněkud netradičně, a to v neformálním prostředí Tiché kavárny – první pražské kavárny s neslyšící obsluhou. A právě prostředí Tiché kavárny v Ládví výstižně naplňuje motto soutěže Firma roku: „Neslyším, pracuji“. Vždyť právě tady se mohou všichni příchozí přesvědčit na vlastní oči o tom, že neslyšení nemusí být překážkou ve vykonávání jakékoliv práce – vždyť i beze slov se lze domluvit, stačí jen chtít.

Letošním vítězem se stal Mövenpick Hotel Prague

Každé slavnostní vyhlášení provází pestrý kulturní program snažící se přiblížit všem přítomným specifickou jazykovou a kulturní menšinu neslyšících. Český znakový jazyk je při takové události opravdu všudypřítomný – ať již „z rukou“ neslyšících moderátorů či tlumočnicků, umělců, ale i neslyšících zaměstnanců, kteří přijdou osobně podpořit svého kandidáta. Někteří ze slyšících příchozích tak mají leckdy možnost poprvé si v klidu vychutnat jazyk, který nepotřebuje být slyšet.

Letošní vyhlášení výsledků proběhlo 14. června 2012. Soutěž proběhla jako již tradičně pod záštitou místostarostky Městské části Praha 8 paní Mgr. Vladimíry Ludkové. Slavnostním večerem provázely Monika Jindrová a Renata Škopková, které do znakového jazyka tlumočily Zuzana Silovská, Barbora Pejšmanová a Vendula Šantrůčková. V průběhu slavnostního večera vystoupil pěvecký sbor Gabriel, jehož písně byly tlumočeny do znakového jazyka. Pan Sergej Bov-

kun přednesl ve znakovém jazyce příběh o stvoření světa.

Celkem bylo do soutěže nominováno 7 firem, a to Alza.cz, a. s., Group 4 Securicor, firma Karel Slivenecký, KFC, Marks and Spencer Czech Republic, a. s., Mövenpick Hotel Prague a Sattech Auto.

Vítězem letošního ročníku Firma roku 2011 – zaměstnavatel neslyšících se stal Mövenpick Hotel Prague. Na druhém místě se umístila společnost Alza.cz, a. s., třetí místo získala společnost Marks and Spencer Czech Republic, a. s.

Vítěz získal poukaz na překlad reklamního spotu do znakového jazyka a pozvání do magazínu Rádía Česko „Jak jinak“ a do pořadu Metropol TV „Na vrcholu“. Ocenění předala paní Mgr. Marie Horáková – ředitelka Agentury APPN, o. s.

Firma Mövenpick Hotel Prague se tak zařadila do řady svých předchůdců: Four Seasons hotel Prague, a. s., AB plus CZ, s. r. o., a Oresi, s. r. o.

Soutěž Firma roku je jednou z mnoha aktivit Agentury APPN, o. s., která se již několik let snaží zlepšit postavení sluchově postižených spoluobčanů na trhu práce a přispět tak k jejich plnému začlenění do života slyšící společnosti. Soutěž Firma roku je jednou z cest, jak toto poslání naplnit.

Text: Veronika Fuková, APPN, o. s.

Foto: Jan Zavřel

NOVINKA:

Obojživelná obuv Bonno Beany® je vyráběna z ultralehkého materiálu s tvarovou pamětí, takže botu na chodidle takřka nevnímáte.

beany®

Přezujte do pohodlí.

Dlouhodobé sledování a praktické zkoušky prokázaly postupné mírnění bolesti kolenních kloubů a snížené zatížení zádového svalstva!

Obuv **Bonno Beany®** je neobyčejně měkká a pohodlná.

Je testována a schválena jako **lehká pracovní obuv**.

Splňuje parametry ČSN EN ISO 20347.

Materiál obuvi je odolný vůči bakteriím a zápachu.

Uvnitř boty se neusazuje vlhkost, a voda tak obuv nepoškozuje.

Podrážka je testována na protiskluznost a splňuje normu SRA.

Účinně tlumí nárazy a vibrace při došlapu.

Nezanechává na podlaze šmouhy.

Ventilační otvory zaručují dobré provzdušňování a komfort.

Obuv je snadno omyvatelná vodou.

Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 21 České Budějovice
oopp@bonno.cz

BONNO®

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov pro seniory Sóltún

Již od počátku představuje Domov pro seniory Sóltún nový standard v oblasti ubytování a péče v pobytových zařízeních pro seniory na Islandu. Domov je vybaven moderními technologiemi a efektivním signalizačním systémem pro pohodlí uživatelů i zaměstnanců. Domov nabízí ubytování pouze v jednolůžkových pokojích studiového typu o rozměrech 30 m², jejichž součástí je koupelna a WC. V zařízení se na 3 podlažích nachází celkem 92 pokojů, které jsou uspořádány do 12 bytových jednotek/domácností. Jedenáct domácností tvoří 8 jednolůžkových pokojů a společné prostory, jedna domácnost je tvořena 4 pokoji a společnými prostory. Společné prostory každé domácnosti tvoří obývací pokoj, jídelna a kuchyňka. V zařízení je provozována fyzioterapie a fitness. Uživatelé mohou relaxovat v horkých vířivkách (jacuzzi), využívaných pro hydroterapii.

Příklad dobré praxe

Na pokojích domova Sóltún je zaveden **moderní signalizační systém**. Oproti podobným systémům v ČR se jedná o zpracovaný systém, který monitoruje pohyb i příp. pády uživatele.

Jedná se o velmi sofistikovaný a přítomný tichý signalizační systém poskytující personálu veškeré potřebné informace o uživateli, jejich aktuálním stavu, pohybu a potřebách; informace ze systému jsou zaznamenávány a vyhodnocovány v počítačích. Na základě průzkumů totiž bylo zjištěno, že signalizační systémy, resp. alarmující zvuky, které vydávají, stresují jak uživatele, tak zaměstnance domova

a vyvolávají v nich nepříjemné pocity a stavy.

Mezi další moderní technologie na pokojích uživatelů patří stropní zvedací systém se závěsným vakem, který pomáhá imobilním uživatelům při přesunu z postele na WC či do sprchy. Systém mikrofonů, kamer a monitorů umožňuje přenos kulturních a společenských událostí ze společných prostor na pokoje uživatelů, kteří se jich kvůli své zdravotní situaci nemohou osobně účastnit.

(Pozn. redakce: Značka kvality byla na Islandu zavedena v létě 2011, do této chvíle prošly certifikací 3 islandské domovy pro seniory.)

Domov pro seniory Sóltún

Sóltún Nursing home
Sóltúni 2

Reykjavík 112 – Island

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	930 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Dům seniorů Kdyně, příspěvková organizace

Naším posláním je podat pomocnou ruku těm, kteří už tímto světem sami „jít“ nemohou. Vytvořit pro ně domov, který se nejvíce bude podobat tomu pravému. Vytvořit pro ně prostředí, ve kterém už nebudou muset podzim svého života přežívat, ale budou jej moci naplno prožívat.

Domov poskytuje dlouhodobé pobytové služby pro 104 obyvatel. Deset jednolůžkových pokojů a 47 dvoulůžkových pokojů je umístěno na dvou podlažích. Všechny pokoje mají WC se sprchou a balkon nebo ložii.

S domovem je z jižní strany bezbariérově spojen pavilon s výhledem do zahrady. Pavilon poskytuje zázemí pro nejrůznější aktivity v každé roční době a za každého počasí, a to i pro imobilní obyvatele. Zahrada v letních měsících nabízí příjemné posezení.

V domově samozřejmě nechybí občerstvení pro obyvatele i návštěvníky, rehabilitační středisko s telocvičnou a vířivou vanou, rukodělná dílna a prádelna. Domov má vlastní kuchyni.

Příklad dobré praxe

V domově je zaveden moderní informační systém. Mimo jiné umožňuje získat kdekoli v domově aktuální informace o daném obyvatele, zjistit, kdo jakou službu potřebuje, jaké konkrétní postupy se musí dodržet a podobně. Každý zaměst-

nanec je vybaven malým tabletem, na němž tyto informace vyhledává.

Léky jsou podávány z originálního balení přímo u obyvatele. Díky informačnímu systému probíhá kontrola podávaného léku těsně před podáním obyvatele.

Dům seniorů Kdyně, příspěvková organizace

Pod Korábem 669

34506 Kdyně

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	901,25 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Letní slavnosti nejen pro seniory

Provozovatelé sociálních služeb stále pláčou nad nedostatkem peněz, nad špatnými zákony, zkrátka nad vším. Naše středisko se potýká se stejnými problémy, ale protože plakat je zbytečné, řešíme to jiným způsobem.

Před čtyřmi lety jsem potkala mladého nadšeného muzikanta. Ten mě zaujal tím, že hrál zadarmo pro seniory dechovku. A tenhle šikovný mladý muž se nabídl, že s námi bude spolupracovat.

Od té doby pořádáme Letní slavnosti pro seniory, letos již 3. ročník. Rok od roku se jedná o větší akci, od několika-hodinových hudebních pořadů, až po vystoupení známých osobností a celodenní zábavu pro širokou veřejnost. V loňském roce nás navštívila Květa Fialová, Naďa Konvalinková, Ondřej Ruml a další významní hosté.

Letní slavnosti byly od počátku koncipovány jako dvoudenní. První den zahrajeme v zahradě klientům z domova seniorů a z domu s pečovatelskou službou. Návštěvníci jsou vítáni, ale jedná se o komornější akci, kam přicházejí a přijíždějí imobilní klienti na vozíčkách, s chodítky a jejich radost je tou největší odměnou pro všechny, kdo akci pořádají.

Letos se na improvizovaném pódiu pod altánem představila Žižkovanka Petra Soviče a Senior dixieland. Obě tělesa získala velký potlesk. Pan Josef Zíma, na kterého se seniři moc těšili, se bohužel den předem omluvil, protože jej hluboce zasáhla nenadálá tragédie v rodině a v těchto dnech nemohl vystoupit.

V minulých letech se druhý den slavností konal v krásné zahradě u objektu klubu seniorů v Harrachovské ulici v Praze. V letošním roce jsme si poprvé vyzkoušeli pořádání akce v parku. Park Podvinný mlýn je krásně upravený a láká

k návštěvě. Pódium, které jsme ráno stavěli, vzbuzovalo pozitivní reakce a již v dopoledních hodinách se pomalu začali scházet diváci. Do parku jsme dovezli židle, stoly, stany a vše, co je pro takovou akci potřeba. Petr Sovič zajišťující kulturní stránku, sháněl generátor, aby měl dost elektřiny pro zvukaře. V neposlední řadě byly dovezeny popelnice, toalety, catering...

Letos jsme se rozhodli, že Letní slavnosti budou nejen pro seniory, a tak jsme požádali o spolupráci nejrůznější umělce a kolegy. Takže na slavnostech bylo možno vidět holiče, malování obličejů a výrobu šperků, bylo možno ochutnat výborné víno, pivečko nebo trdelníky.

V neposlední řadě čekal na návštěvníky úžasný program. Ze známých osobností uvedme např. Martina Maxu, který k seniorům a dalšímu obecenstvu empaticky promluvil a krásně jim zazpíval. Martin Písařík byl neuvěřitelně milý a oba umělci sklidili velký potlesk. I všechny další vystupující soubory, ať už profesionální nebo amatérské, vzbudily velké ovace.

Velký podíl na úspěchu celé akce mají dobrovolníci, kteří celý den pomáhali, bez nich bychom tak velkou a krásnou akci nezvládli.

A proč to vlastně všechno děláme? Chceme ukázat, že i zdravotně postižení, imobilní lidé si mohou užívat života a mít radost. Všechny programy jsou totiž bezbariérové a zdarma. Odměnou pro nás je spokojenost seniorů. Prostřednictvím akce můžeme široké veřejnosti prezentovat také naše služby a ukázat výrobky našich klientů.

Mgr. Michaela Žáčková
ředitelka Střediska sociálních služeb MČ Praha 9

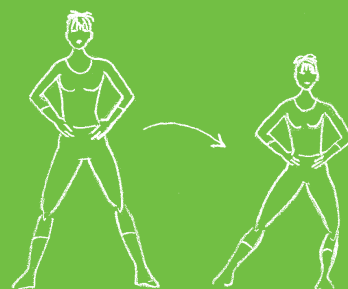
Okénko České asociace Sport pro všechny

Cviky pro kloubní pohyblivost nohou

Cvik č. 1

Stoj rozkročný, ruce v bok:

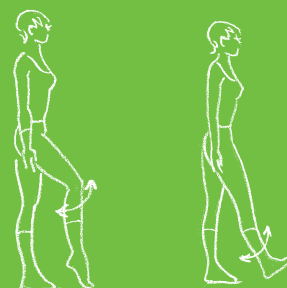
Doba 1–4 přenos váhy vlevo a vpravo do podřepu úložného (koleno vpřed nad chodidlo), opakovat 8x.

Cvik č. 2

Sed pokrčmo roznožný (na kraji postele), upažit:

Doba 1–4: levá vzpaží (tah paže vzhůru), pravá připaží a čelným obloukem opačně, opakovat 8x.

Cvik č. 3

Stoj rozkročný, levou vpřed:

Doba 1–4 přenosem váhy podřep zánožný pravou, pata na zemi, doba 5–8 zpět do podřepu přednožného levou, vztyčit chodidlo, totéž opačně, opakovat 4x.

Autor: **PhDr. Marie Skopová**
členka Komise seniorů ČASPV
Kresby: **PhDr. Ladislav Růžička**

Senioři seniorům

V roce 2007 byla v našem domově zřízena nová služba „domov se zvláštním režimem“ pro klienty s kognitivními poruchami a s Alzheimerovou chorobou. Přijímaní klienti mají nejen poruchy paměti, ale i poruchy myšlení, především v abstraktní oblasti, mají problémy v orientaci – časem i místem, objevují se u nich poruchy řeči a učení. Nejsou už schopni logického úsudku a nezřídka dochází ke změně osobnosti.

Práce s těmito lidmi je velice psychicky a fyzicky náročná, přesto se snažíme, aby námi poskytovaná péče měla vysokou úroveň a kvalitu, jakou si tito klienti po celoživotní práci zaslouží. Proto se časem objevil problém, jak klienty zaměstnávat, jak co nejdéle udržet jejich stávající schopnosti, vědomosti a dovednosti, jak docílit, aby se cítili příjemně, aby neztráceli kontakt s okolním prostředím.

Profesionálně vyráběné pomůcky pro tyto potřeby jsou velice drahé a dodací lhůty dlouhé. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že si společně s uživateli domova pro seniory v aktivizační dílně některé hry a pomůcky pro klienty s kognitivními poruchami sami vyrobíme. Při jejich výrobě vycházíme ze schopností a dovedností klientů, kteří tam docházejí, a máme na zřeteli především funkčnost a praktičnost pomůcek. Musí být dostatečně velké, výrazně barevné, jednoduše použitelné.

Kolíčky – jednoduchá pomůcka pro klienty s poruchami paměti

Pomůcka slouží k procvičování jemné motoriky, znalosti barev, k rozvíjení kombináčích schopností, k připomenutí dřívě vykonávané činnosti – věšení prádla.

POMŮCKY:

- červené, bílé, žluté a přírodně zbarvené dřevěné kolíčky po 12 kusech (případně barva na natření – Balakryl)
- žlutý, bílý a hnědý kruh
- 2x tvar ježka
- prádelní šňůra nebo provázek
- krabice na uložení

Postup:

Z tvrdého papíru, nejlépe z krabic po zboží, vyřízneme tvar ježků a 3 kruhy o průměru 20 cm. Vše natřeme příslušnou

barvou, nejlépe Balakrylem. Tím také natřeme kolíčky. Pro zrychlení výroby lze kolíčky koupit už barevné.

Využití:

Práci s pomůckou klientům motivujeme rozhovorem o přírodě, o květinách, o sluníčku atp.

1. připínáme kolíčky na barevné papírové předlohy:

SLUNÍČKO – žlutý kruh, žluté kolíčky
KOPRETINA – žlutý kruh, bílé kolíčky
SLUNEČNICE – hnědý kruh, žluté kolíčky
GERBERY – žlutý kruh, červené kolíčky
JEŽEK – tvar ježka a přírodní kolíčky

2. připínání kolíčků podle vlastního výběru
3. připínání kolíčků podle pokynů pracovníce, cvičení barev, čísel, kombinací

Irena Bártová, aktivizační pracovníce
Domov Modrý kámen, p. s. s.
Mnichovo Hradiště

Příspěvky uveřejněné v této rubrice se nemusejí shodovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu a krácení příspěvků bez vědomí autorů i na případné odmítnutí urážlivých či jinak nevhodných příspěvků.

Prvky psychobiografického modelu péče prof. E. Böhma v praxi

V říjnu roku 2011 jsme v tomto odborném časopise uveřejnili příspěvek na téma zavádění inovačních prvků psychobiografického modelu péče v našem zařízení, tedy v Domově důchodců Dobrá Voda u Českých Budějovic.

Velice se nám osvědčila práce s biografií klienta při poskytování přímé péče klientům, ale také v kontaktu s jejich rodinami. Klienti lépe zvládají adaptaci na nové situace, aktivizace začaly být pro ně zajímavější tím, že jsou vytvářeny a organizovány na základě jednotlivých biografií, a tím podporují jejich individualitu. Velmi rádi se vrací ve vzpomínkách ke svému životu, aktivně vzpomínají a díky tomu dochází také k přirozenému trénování paměti. Klienti jsou komunikativnější a emočně reagují na témata jednotlivých rozhovorů. Dalším přínosem, který můžeme hodnotit, je zlepšující se orientace v čase a místě. Zlepšuje se i interakce mezi klientem, personálem a rodinou na základě větší otevřenosti. Přínos také vidíme v profesním růstu veškerého personálu. Práce je pro ně plnohodnotnější, zajímavější, klient není již jenom objekt výkonu péče. Nastává mezi nimi vztah založený na důvěře, úctě a vzájemném respektu.

Práci s biografií klienta jsme začali realizovat nejprve na jenom oddělení a nyní se snažíme ji rozšiřovat po celém domově formou projektové práce. Zanedlouho by každý klient měl mít vypracovaný biografický list či knihu. Při snížené a porušené orientaci klienta v daném okolí zpracujeme klientovi plán péče, kde se snažíme na základě jeho biografie poruchu orientace buď zmírnit, nebo téměř odstranit. Dále se snažíme doplnit informační složku o seznam pozitiv a negativ u všech aktivit denního života. Tím jsou potřeby klienta rychleji zjištěny a následné saturace založeny na velmi individualizované péči. Nabídka aktivizační a reaktivizační péče je také zaměřená dle biografie klienta, nedegraduje tedy klienta na nižší vývojový stupeň, ale zachovává jeho schopnosti a dovednosti.

Samozřejmě také usilujeme o to, aby tento nový prvek v dokumentaci nebyl jen pasivní součástí, ale byl vnímán personálem jako užitečný zdroj informací, který je neustále doplňován a využíván v každodenní přímé péči.

Každý pracovní úsek má stanovené termíny setkávání v týmu pro vizitaci péče. Při těchto pracovních diskusích si tým vyměňuje informace o klientech, hledá východiska pro zátěžové situace, které každodenně nastávají, a zamýšlí se nad tím, jak zlepšit péči u konkrétního klienta.

Mnohdy nám pomůže jen zamyšlení se nad principem normality seniorské generace. Celkovým cílem naší práce je umožnit klientovi žít svou normalitu všedního dne, zachovat si denní režim a aktivity denního života, na které byl zvyklý.

Je pro nás velice důležité vnímat důstojnost seniora, ochránit jeho sebe-

hodnotu, dát mu pocit, že je užitečný, např. zapojením klienta do rozdělování prádla. Každý člověk a zvláště osoba postižená demencí potřebuje prioritně stabilizovat pocit bezpečí, pocit domova na základě zachování denních stereotypů a rituálů.

Velice se nám osvědčila i práce s biografickými knihami, v kterých je zpracován celý život klienta. Tato kniha je doplněná o fotografie klienta nebo událostí z doby, ve které klient žil. Je pro nás důležitá i v případě, kdy se později klientův zdravotní stav zhorší či je hospitalizován a navrací se do domova důchodců. Klient si cvičí paměť a jsou u něj navozeny pocity štěstí nad příjemnými vzpomínkami z jeho života.

Rodina a blízcí našich klientů jsou velice důležití při naší práci. Jsou pro nás velkým zdrojem informací, např. u nekomunikujících klientů. Donášejí nám fotografie a oblíbené věci našich klientů, které mají pro ně nesmírnou emoční cenu. Z tohoto důvodu pořádáme pravidelná setkání s rodinami a také oslavy narozenin našich klientů konané vždy 1x v měsíci pro oslavence v daném období. Pro klienty máme vždy připravený individuální dárek, který vybíráme na základě znalostí jejich biografie. Například klientce, která hrávala ochotnické divadlo a ve vzpomínkách se stále k němu vrací, darujeme vstupenku do Jihočeského divadla a zajistíme i doprovod.

Zamýšlet se nad přáním klienta s rodinami je důležité pro budování vzájemně empatického vztahu mezi klíčovým pracovníkem a rodinou klienta.

Aktivizace, která se zejména klientkám velice líbila, byla „RETRO módní přehlídka“, kterou jsme pořádali ke Dni otevřených dveří. Klientky se opět mohly cítit jako „Ženy“ a velice si tento pocit užívaly. Měly načesané vlasy do účesů z 50. let, byly nalíčené a oblečení měly také z dob jejich mládí. Jejich ostych přecházel při vstupu na módní molo a rázem některé z nich nepotřebovaly ani chodítka nebo francouzské hole.

Bc. Alena Bártíková

sociální pracovnice Domova důchodců
Dobrá Voda u Českých Budějovic

Střípky z domova

Oslava diamantové svatby

Zruč nad Sázavou – Ve čtvrtek 21. června 2012 jsme uspořádali v Domově pro seniory Centrin ve Zručí nad Sázavou krásnou oslavu 60. výročí svatby manželů Marcely a Jaroslava Trachtových. Diamant patří po právu k nejtvrdějším kamenům. Ale také může být chápán jako krásný šperk. A když je z tohoto šperku utkáán celý život, může být i ten život stejně tvrdý jako tento kámen, ale také stejně blyštivý...

A takový život a společné soužití, podobné diamantu, vedou manželé Marcela a Jaroslav Trachtovi, kteří 21. června slaví šedesát let společného života – diamantovou svatbu.

Co jim přát víc než trochu toho zdraví, které oba potřebují a plně si ho zaslouží, lásku, která jim pomáhá překonávat všechny překážky a strasti, a dostatek času. Pro sebe navzájem a pro své blízké.

Mgr. Helena Bednářová, manažerka
Domov pro seniory Centrin
Zruč nad Sázavou

Slavnostní zahájení stavby

Kyjov – Ve středu 27. 6. 2012 se v Kyjově uskutečnilo slavnostní zahájení stavby „Centrum služeb pro seniory Kyjov – rozšíření“. Symbolického poklepu základního kamene se zúčastnili představitelé Jihomoravského kraje v čele s hejtmanem Michalem Haškem, představitelé města Kyjova v čele se starostou Františkem Luklím, pracovníci Úřadu Regionální rady Jihovýchod vedeni vedoucím odboru Janem Karáskem, přítomni byli ředitelé řady příspěvkových organizací Jihomoravského kraje, účast-

níci výstavby z okruhu přípravy, projekce i z dodavatelsko-odběratelské sféry, zaměstnanci a uživatelé současného zařízení a v neposlední řadě místopředseda Senátu Parlamentu České republiky Zdeněk Škromach.

Stavbou bude navýšena dosavadní kapacita pobytového zařízení sociálních služeb ze současných 71 míst pro uživatele na 131 míst. Nových 60 lůžek bude pouze ve dvoulůžkových a jednolůžkových pokojích, přičemž vždy 2 pokoje budou mít samostatné sociální zařízení, což představuje výrazný kvalitativní posun proti dosavadnímu bydlení v zařízení. Navýšená kapacita uživatelů bude rozložena do tří služeb. Služba domov pro seniory se navýší o 39 míst, služba domov se zvláštním režimem o 16 míst a 5 míst nově zřizovaná odlehčovací služba.

Lucie Ždánská, DiS.

sociální pracovnice

Domov pro seniory Kyjov

I senioři sportují

Horní Planá – Myslíte si, že senioři nemohou sportovat? Ale to jste na velkém omylu... Důkazem toho je již pátý ročník sportovních her konaný v Domově důchodců v Horní Plané.

V letošním roce bylo pozváno dalších pět družstev ze zařízení pro seniory, aby se společně utkalo v důstojném klání. Nakonec se her zúčastnila i s domácími družstvy čtyři. DPS Vyšehrad Český Krumlov, DS Wágnerka Český Krumlov, DS Kaplice a domácí. Zároveň probíhala soutěž mezi obyvateli domova.

Celkem šest disciplín bylo rozmístěno po areálu domova důchodců, v budově i na zahradě. Největší raritou bylo shazování plechovek vodní stříkačkou, vodu samozřejmě pumpoval mladý pomocník od hasičů. Zpestřením byla ještě zkouška trpělivosti v lovení rybiček. Ani úmorné vedro nezastavilo sportovní nadšení všech účastníků.

Po vydatném obědě a zaslouženém odpočinku se všichni sešli na terase, aby si poslechli vyhlášení výsledků a rozdávání cen. S největším počtem bodů nakonec

zvítězilo družstvo DPS Vyšehrad ČK, jehož jedna členka měla i absolutně nejvyšší počet bodů. Z domácích byl nejlepší pan Pěsta a z žen paní Jandlová.

Za odměnu si všichni pochutnali na grilované klobáse a točeném pivku. A k dobré náladě přispěla naše tradiční kapela Troufalka.

Závěrem velké poděkování všem účastníkům, organizátorům, dobrovolníkům a také sponzorům. A na úplný závěr – nakonec nad všemi zvítězilo počasí. Takovou bouřku a průtrž mračen nikdo nepamatuje, a to někteří toho pamatují už dost. Ale my se nevzdáme a příští rok opět zabudujeme.

Gabriela Maliňáková

DD Horní Planá

Hrubovodské gulášení

Hrubá Voda – Dne 20. června 2012 odstartoval první ročník soutěže ve vaření guláše. Svá kulinářská umění předvádělo deset mužstev z různých domovů, mezi nimiž nemohla samozřejmě chybět ani naše organizace. Klání probíhalo v DD Prostějov za velmi horkého a dusného počasí. Na obloze se nehnul ani mráček a vítr s námi hrál na schovávanou. Každé družstvo se skládalo ze tří kuchařičků a dvou až třech pomocníků. Vařilo se o sto šest venku ve stanech. Místní prostějovští domorodci připravili úžasné polní podmínky se skvělým hygienickým režimem a případnými protipožárními prostředky. Domácí atmosféru dotvářelo čepované pivo a klobásky, na které se však v tom vedru zrovna fronta nestála. V našem stanu vařili mistr Rostislav Uherko, mistryně Květoslava Melcrová a Anička Rajnohová. Cibule se krájela, suroviny a tajné ingredience mizely bleskovou rychlostí v hrnci a vůně se linula široko daleko. Ve chvíli, kdy se vše už intenzivně vařilo a dochucovalo, začala teprve nervozita gradovat. Účastníci se vzájemně hecovali a navštěvovali, kontrolovali svá díla, popřípadě vyzvídali postup gulášení a divotvorné přísady. Jakmile bylo vše hotovo, přiřítla se hladová porota s miskami a započalo již očekávané ochutnávání, pomlaskávání, kritizo-

Střípky z domova

vání, chválení... Místnímu panu řediteli se dělaly boule za ušima a chválou vůbec nešetřil. Jediný náš hrnec se pyšnil prázdným dnem a byl předem předurčen k vítězství, ve které jsme ovšem v ten okamžik ani nedoufali. Já osobně jsem si myslela aspoň na třetí místo, ale po vyhlášení třetího a druhého místa jsem přišla o iluze. Vtom se najednou ozvalo: „Rostislavův guláš, DD Hrubá Voda získává prvenství v této soutěži.“ Byl to naprosto jedinečný, skvělý a nezapomenutelný zážitek.

Marcela Kučerová

Domov důchodců Hrubá Voda

Sportovní hry v Jesenci

Jesenec – Celkem osm týmů ze spříteleňých zařízení z Olomouckého kraje přijelo 8. 6. do Jesence na tradiční Sportovní hry. Konal se zde již jejich VII. ročník.

Čtyřčlenná družstva bojovala v disciplínách kuželky, třídění vršků, stavění věže, lovení rybiček a hod do koše. Patronát nad hrami převzali náměstci hejtmána Olomouckého kraje Yvona Kubjátová a Alois Mačák. Přítomen byl i starosta obce Jesenec.

Vítězové byli nakonec všichni; každý účastník si odvezl na památku nějaké upomínkové předměty anebo cenné vzpomínky či zážitky na aktivně prožitý den v jiném prostředí, než je třeba zvyklý. Přesto: 3. místo obsadili senioři z Ludmírova, 2. místo domácí tým z Jesence a vítězem se stal Prostějov, Nerudova ulice.

Při příležitosti her bylo slavnostně otevřeno nové oddělení domova. Vzniklo z půdních prostor budovy z 60. let minulého století, jež sousedí s hlavním objektem barokního zámku z počátku 18. století, který je v majetku Olomouckého kraje a kde Domov důchodců v Jesenci sídlí. Dostavba přinesla tři nové pokoje pro uživatele, hygienické zázemí pro uživatele, sociální zázemí pro uživatele i personál, šatnu pro zdravotnický personál a pracovnu pro pracovníky v sociálních službách. Současně došlo ke snížení počtu lůžek na stávajících pokojích.

Mgr. Yvona Andělová

sociální pracovnice DD Jesenec

Tři století muži

Náchod – Dne 6. 6. 2012 u příležitosti narozenin 3. nejstaršího obyvatele našeho zařízení jsme si dovolili seznat tři muže starší 100 let k zachycení tohoto vzácného a ojedinělého okamžiku. Vzhledem k údajím ze statistik ohledně dožitího průměrného věku v ČR (muži 75 let a ženy 81 let) působí až neuvěřitelně.

A jaký je recept na dožití vysokého věku? Podle našich mužů to je určitě pracovitost, zájem o dění kolem, láska k lidem, ochota pomáhat druhým a láska k životu. Svoji roli samozřejmě hrají genetické předpoklady a také bezesporu dobrá práce a odborná péče personálu Domova důchodců Náchod, za kterou bych chtěl na tomto místě ze srdce a upřímně poděkovat.

Bc. Václav Voltr, ředitel
Domov důchodců Náchod

Turnaj v „Člověče, nezlob se“

Kutná hora – Téměř padesát reprezentantů ze tří organizací zajišťujících sociální služby se sešlo na zábavném dopoledni v Domově Barbora Kutná Hora. Turnaj ve známé stolní hře „Člověče, nezlob se“ se uskutečnil poslední květnový den. Již třetí ročník soutěže, kterou pořádá Oblastní charita Kutná Hora, se těšil obrovské účasti a hrálo se dokonce u jedenácti stolů. Kromě hráčů týmu Oblastní charity (středisko A+D a Maják) a hostitelů z Domova Barbora přišli také „sousedé“ z Centra Bartoloměj. A bylo rušno. Některé stoly měly jasněho vítěze již za krátkou dobu, jinde se zápolilo o něco déle. Vítězové se pak utkali mezi sebou a pohár putuje tentokrát k Bartolomějovi. Kromě hráčů se přišlo podívat

několik diváků především z Domova Barbora, kteří povzbuzovali hráče z vlastních řad. Z úst pořadatelů zazněl i příslib na další ročník tohoto turnaje. „Pokud se nerozrosteme, tak bychom rádi turnaj opět uspořádali v Domově Barbora,“ podotkla organizátorka Markéta Machanová ze střediska A+D Oblastní charity Kutná Hora. Spolupráce těchto organizací, jejichž cílové skupiny se prolínají, má již své kořeny. Klienti se zdravotním postižením z Domova Barbora se účastní aktivizace v kavárně Centra Bartoloměj. Lidé z Dobrovolnického centra Oblastní charity Kutná Hora pravidelně navštěvují obyvatele Domova Barbora a připravují pro ně kulturní program. Turnaj v „Člověče, nezlob se“ opět ukázal, jak dobrá a přínosná je vzájemná spolupráce místních organizací poskytujících sociální služby a jak téměř padesátku lidí dokáže spojit a pobavit hrací deska, kostka a taktické tahy čtyřmi figurkami.

Jitka Koděrová, sociální pracovnice
Domov Barbora Kutná Hora

Senioři hráli kuželky

Ostrava-Zábřeh – Ve čtvrtek 24. května 2012 uspořádal Domov Korýtko v Ostravě-Zábřehu již XV. ročník kuželkového turnaje. Ve hře ruské kuželky se utkala čtyřčlenná družstva z třinácti domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem. Turnaje se zúčastnilo celkem 52 hráčů-seniorů, kteří reprezentovali ostravská i mimoostravská zařízení (Orlová, Kyjovice, Karviná). V průběhu turnaje panovala dobrá nálada, o kterou se starali také trpěliví zaměstnanci, kteří hráče s různou úrovní soběstačnosti na turnaji doprovázeli. Vítězný tým i nejlepší hráč byl z Domova Čujkovova z Ostravy-Zábřehu. Nejúspěšnějším týmům a nejzdatnějšímu hráči turnaje předali ceny Marek Kyjovský, ředitel Domova Korýtko, příspěvkové organizace, a Karel Sibinský, starosta městského obvodu Ostrava-Jih v doprovodu Lenky Podolinské, vedoucí odboru sociální péče.

Ing. Mgr. Kristýna Slaná
vedoucí úseku odborných sociálních služeb
Domov Korýtko, příspěvková organizace

Střípky z domova

Den otevřených dveří v Domově Na Hrádku

Červený Hrádek – Dne 25. května 2012 proběhl v Domově Na Hrádku jako každý rok den otevřených dveří. Tento se však oproti předcházejícím významně lišil. Byl slavnostně předán sedmimístný osobní automobil pro 6 uživatelů chráněného bydlení v Cerhenicích. Finanční částka na tento vůz byla získána díky sponzorům a díky fondu Středočeského kraje. Předání se osobně zúčastnila Zuzana Jentschke Stöcklová – radní pro oblast sociální věci a Karel Molnár – radní pro oblast legislativy Středočeského kraje.

Významnou událostí bylo dokončení další etapy projektu „Vybudování bezbariérového přístupu na zahradu – vycházkové zóny pro osoby se zdravotním postižením“. Tento projekt byl realizován za finanční podpory Středočeského kraje z Humanitárního fondu. Bude sloužit k odpočinku, využití volného času nejen pro klienty zařízení, ale v budoucnosti i pro občany Červeného Hrádku a okolí, především pro rodiče s dětmi.

V průběhu dne probíhala zooterapie, hipoterapie a zoorehabilitace. Své umění předvedli kynologové ze Svazu záchranné brigády kynologů Středočeského kraje. Velmi atraktivní bylo i vystoupení skupiny historického šermu Páni z Michalovic.

Počasí nám přálo. Dne otevřených dveří se zúčastnilo mnoho významných hostů, sponzorů, občanů, uživatelů z jiných sociálních zařízení a samozřejmě rodin a přátel našich klientů.

Bc. Jitka Tesařová

sociální pracovnice

Domov na Hrádku, Uhlířské Janovice

Jako tři dny u moře

Hodonín – Spalujícím vedrům v polovině června unikli, jako již poněkolkáté, uživatelé služby domova se zvláštním režimem z Domova na Jarošce v Hodoníně do nejbližší solné jeskyně s hvězdným nebem, jezírkem a vodopádem.

V solné jeskyni je využívána síla solí z Mrtvého moře s výrazně preventivní-

mi, regeneračními a relaxačními účinky. Odborníci se shodují, že jedna hodina pobytu v solné jeskyni je srovnatelná s třídním pobytům u moře. Vlhký ionizovaný vzduch, bohatý na minerály a stopové prvky má léčebné účinky na mnoho zdravotních obtíží, proto se snažíme navštěvovat solnou jeskyni několikrát v roce a vřele ji doporučujeme k vyzkoušení všem.

Ing. Jana Matušinová, ředitelka

Domov na Jarošce, příspěvková organizace

Den plný tance

Křešice – Čtvrteční den 24. 5. 2012 byl v našem domově ve znamení tance. Pořádali jsme totiž Taneční soutěž v párových a skupinových tancích. Celé dopoledne proběhlo v klidu a velmi pěkné náladě. Tanečníci se snažili odevzdat co nejlepší výkony, publikum z řad uživatelů služeb i zaměstnanců DNP je mohutně podporovalo a porota složená ze zástupců jednotlivých soutěžících zařízení měla úkol velmi složitý. Jelikož se ale jednalo o soutěž, došlo i na hodnocení. V párových tancích zvítězily páry z DNS Čížkovic, 2. místo obsadil pár z DNP Křešice a na 3. příčce byly páry z DSP Skalice. Ve skupinových tancích zvítězil kolektiv DSD Jestřebí před kolektivy DNP Křešice a DNS Čížkovic. Diplom a cenu za 3. místo získal další kolektiv DSD Jestřebí a na 4. místě se umístili tanečníci DNZ Liběšice. Děkujeme všem za účast a předvedené výkony, Křešičance – Pustajce

za hudbu, organizátorům z DNP Křešice za odvedenou práci, kolektivu kuchyně DNP Křešice za občerstvení a zase za rok u nás Na Pustaji při dalším tanečním klání na shledanou.

Oldřich Körber

vedoucí Domova Na Pustaji Křešice

Dětský cirkus

Kyjovice – Dne 28. 6. zpestřil odpoledne uživatelům Domova Na zámku Kyjovice i obyvatelům obce dětský cirkus. V kulisách barevné manéže měly děti z českých a ukrajinských dětských domovů pod záštitou organizace „Duha zámek“ a pod vedením umělecké agentury „Cirkus trochu jinak“ nacvičené pásmo sestavené z ukrajinských písní a žongléřských i akrobatických kousků. Vše se děti naučily během jediného společného týdne v tábořišti Myšinec v Budišovicích. Na jejich nadšení a snahu nezbývá než říci: „Klobouk dolů a díky za hezké odpoledne!“

Ivana Bartoncová

Domov Na zámku Kyjovice

Módní přehlídka našich seniorů

Lysá nad Labem – Již tradičně se v Lysé nad Labem konala výstava Senior – Handicap 2012. Zde se mohou prezentovat poskytovatelé sociálních služeb z celé republiky. A my jako „domáci“ si nenecháme tuto příležitost ujít. Náš výstavní stánek byl letos v duchu „retro“ a ne náhodou. Každoročně se zapojujeme i do doprovodného programu výstavy a letos jsme uspořádali módní „retro“ přehlídku. Chtěli jsme ukázat, že ještě nepatříme do „starého železa“ a umíme pobavit a potěšit nejenom sebe, ale i ostatní. Přípravy modelů započaly již měsíc předem a moc jsme se na přehlídce těšili. Při přehlídce měl každý z našich seniorů svého patrona – zaměstnance domova a ozdobou byly děti z MŠ Dráček z Lysé. Tato generační setkání jsou na místě a často je využíváme. Vystoupení doplnila i naše zámecká kapela Šporkovjanka, také slo-

Střípky z domova

žená z klientů domova. Módní přehlídku jsme i v rámci jiných akcí uspořádali již po třetí a vždy s úspěchem.

V rámci této výstavy se také konal již XIII. ročník soutěže „Šikovné ruce našich seniorů“. Naše výrobky z pracovní dílny rozšířily již tak velice početnou výstavu krásných výrobků. Letos se nám dostalo velkého ocenění za naši práci. Získali jsme zvláštní cenu ministra práce a sociálních věcí Dr. Ing. Jaromíra Drábka za naši expozici výrobků a za práci se seniory. Cena nás velice potěšila a povzbudila v naší práci.

Mgr. Jiří Hendrich, ředitel

Domov Na Zámku Lysá nad Labem, p. o.

Školení bezpečnosti pro naše klienty

Ráby – Dne 29. 5. a 30. 5. se stal Domov pod Kuňkou spolurealizátorem pilotního projektu Motoklubu CzCMO s názvem „Míček a doprava“.

První hrací den byl situován do vnitřních prostorů a areálu domova, kde uživatelé v osmičlenných týmech absolvovali stanoviště policie a prevence, BESIP v akci, zdravotně a záchranné systémy (Český červený kříž) a hasiči. Zde za podpory a výkladu profesionálů získali poznatky o prevenci a bezpečnosti nejen při pohybu na komunikacích, ale v praxi si osvojili i základy poskytování první pomoci, správného použití a manipulace s vybavením lékárníčky či povolání záchranných sborů při ohrožení či vzniklém nebezpečí, popř. úrazu. Nelze opomenout ani praktickou ukázkou hasebních prostředků, kdy se účastníci za podpory a instrukcí profesionálních hasičů pokoušeli zamezit vzniku požáru a správně zacházet s hasičskými přístroji.

Druhý den se akce přesunula na dopravní hřiště v Pardubicích, kde si účastníci získané poznatky z prvního dne vyzkoušeli v praxi při simulovaných dopravních situacích, zdravotních komplikacích či patologických jevech (vandálismus apod.), se kterými mohou běžně přijít do styku. Za vynaložené úsilí byli oceněni upomínkovými předměty a občerstvením.

Akce měla u uživatelů velmi kladný ohlas a již po jejím skončení si přáli, aby se následující rok opakovala. Poděkování patří nejen garantovi a tvůrci projektu Jiřímu Kučerovi (Motoklub CzCMO), ale především hasičskému záchrannému sboru, Městské policii Pardubice, Nadaci BESIP, Českému červenému kříži a v neposlední řadě i všem pracovníkům domova, kteří se na akci spolupodíleli.

Bc. Tereza Štýbnarová
vedoucí terapeutického oddělení
Domov pod Kuňkou Ráby

Úspěch na filmovém festivalu

Anenská Studánka – V Praze v divadle Palace proběhl 6. ročník mezinárodního filmového festivalu (ne)herců s mentálním a kombinovaným postižením Mental Power Prague Film Festival. Podle organizátorů je hlavním úkolem festivalu přesvědčit, že lidé s handicapem mají ve společnosti rovnocenné a pevné místo. Podmínkou účasti filmu na přehlídce je stopáž do třiceti minut a musí v něm hrát výhradně lidé s mentálním nebo kombinovaným postižením. Na slavnostním galavečeru byly oceněny nejlepší tituly v deseti kategoriích, které vybírala porota v čele s textařem Michalem Horáčkem. Mezinárodního filmového festivalu se letos zúčastnil i Domov u studánky z Anenské Studánky se svým titulem (Ne)podařený výlet, který byl nominován ve čtyřech kategoriích – nejlepší film, nejlepší scénář, nejlepší ženská a mužská hlavní role. Nakonec si odvezl „domů“ cenu za nejlepší ženskou hlavní roli.

Dali jsme našim klientům možnost, aby ukázali, co v nich je, a aby za to byli patřičně oceněni tak, jako jiné celebrity na filmových festivalech.

Petr Hubálek
produkcčně, programově a kulturně výchovný pracovník
*Domov u studánky
Anenská Studánka*

Den města Vítkova

Vítkov – 31. května 2012 proběhla v našem městě významná událost, a to Den města Vítkova. V rámci této rozsáhlé společenské akce zde prezentovali své sociální služby i náš Domov Vítkov. Do této aktivity se s nadšením zapojili také naši uživatelé, a to jak v přípravě, tak i v samotné prezentaci. Občanům města Vítkova jsme předvedli ukázky z naší výtvarné a keramické dílny, vzpomínkový kufr, jenž se používá při reminiscenční terapii. K nahlédnutí byla Domovská kronika a Domovský zpravodaj, který vychází pravidelně každý měsíc. Obdiv i pobavení sklidily hmatové pytlíky. Ty používáme při procvičování jemné motoriky. Bylo příjemné pozorovat seniory při vyprávění svým známým, jak v domově tráví svůj volný čas a co vše ještě s úžasem zvládnou. K našemu prezentačnímu stolu se zájmem přicházely i děti a vyzkoušely si různé disciplíny z našeho sportovního klubu. Za doprovodu kytary si zacvičily i cviky, jaké v domově pravidelně cvičíme. Nadšení sklidila i ukáзка prstové jógy, které se v domově věnujeme.

Ludmila Grosmanová, terapeut
Domov Vítkov, p. o.

Vítání léta

Kaplice – Dne 29. 5. 2012 se na zahradě domova pro seniory uskutečnila akce Vítání léta s účastí více jak 140 hostů.

V rámci programu byla představena nově upravená relaxační a pohybová zóna pro seniory a děti, konala se slavnostní výsadba stromů významnými osobnostmi, přivítali jsme nové

Střípky z domova

obyvatele domova – tři ovce kamerunské a v neposlední řadě jsme společně „mezigeneračně“ oslavili s dětmi tří mateřských škol Den dětí. Mediálním partnerem akce bylo Hitrádio Faktor.

Mezi hosty byli představitelé měst, škol, školek, obyvatelé okolních domovů pro seniory, dobrovolníci, studenti, obchodní zástupci a mnoho dalších přátel našeho domova.

Pro děti bylo připraveno patnáct sportovních disciplín, po kterých následovala sladká odměna – zmrzlina, čokoláda, lízátko, limonáda...

K tanci a poslechu hrálo duo AGRIA. Dětskou diskotéku obstaral moderátor Hitrádia Faktor Matyáš Palkovič.

Touto akcí jsme podpořili „Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity“.

Prolínání generací je zřejmé u mnoha aktivit našeho domova. A bude tomu tak i nadále. Poděkování patří všem, kteří nás podporují. Díky vám nás baví měnit slova ve skutky a teorii v praxi.

Bc. Petra Exnerová

Domov pro seniory Kaplice

Jsmo aktivní a veselí po celý rok

Česká Lípa – V Domově pro seniory Pampeliška nemají klienti čas se nudit.

Kromě každodenních aktivit, jako jsou ruční a výtvarné práce, paměťové a kognitivní hry a sportovní a hudební činnosti, zpestřujeme klientům pobyt také slavnostními akcemi.

Každý měsíc slavíme narozeniny s klienty, kteří se v daném měsíci narodili. U kávy a dobrého dortu zavzpomínáme na pěkné chvíle, zazpíváme si za doprovodu kytary. Kromě toho každý měsíc pořádáme pro všechny klienty velké kulturní slavnosti, které jsou motivované ročním obdobím a folklorními zvyky.

V letošním roce jsme již zažili maškarní bál, staročeskou zabijačku, čarodějnický rej, majálesovou veselici a také grilování burtů. První týden v červnu jsme pro naše klienty uspořádali ve spolupráci se základní uměleckou školou koncert. Krásnou hrou na akordeon, kytary, klávesy a klarinet nás potěšili učitelé a žáci ZUŠ Česká Lípa.

Rovněž jsme se v červnu zúčastnili sportovních her v DpS Mimoň. Děkujeme tímto panu řediteli Sociálních služeb města Mimoň J. Tichému a paní Vilmě Kusé za pozvání a za krásně strávené přátelství odpovědně.

Naši klienti jsou při všech posezeních velice spokojeni a zážitky jsou pro ně příjemnou změnou a zpestřením jejich každodenního života. Radost ze strany klientů je pro nás zpětnou vazbou a oceněním zároveň.

Darja Gabrielová

*za kolektiv aktivizačních pracovníků
Domov pro seniory Pampeliška
Česká Lípa*

I letos se soutěžilo

Pilníkov – Dne 22. 6. 2012 se uskutečnil již osmý ročník tradičních Sportovních her, jejichž pořadatelem je organizace Domov pro seniory Pilníkov. Ve třech soutěžích – ruských kuželkách, šipkách a jízdě zručnosti – zápolilo celkem 18 soutěžících ze 7 zařízení, které poskytují pobytové sociální služby v Královéhradeckém kraji. Již po páté přijali pozvání členové Klubu seniorů Trutnov, kteří jako hosté povzbuzovali soutěžící. Počet všech účastníků, kteří se v průběhu dne akce zúčastnili, se blížil stovce. Program zpestřily tanečním vystoupením děti z místní ZŠ a hip hop přijeli předvést členové tanečního oddílu ReBels team Trutnov. Po připraveném občerstvení se uskutečnilo vyhlášení výsledků a předání pohárů a diplomů pro vítěze včetně dalších krásných cen. Důležitá byla především odvaha soutěžit, proto ani ostat-

ní soutěžící neodešli s prázdnou. Následovala volná zábava do večerních hodin za doprovodu živé hudby. Akce se velmi vydařila, za což patří veliké poděkování všem zaměstnancům a přátelům organizace, kteří se na přípravě a pořádání podíleli.

Ing. Vít Petira, ředitel
DpS Pilníkov

Výlet seniorů na Remeslný jarmark

Vážany – V pátek 18. května nás vylákalo slunečné počasí do ulic našeho krásného historického města. Cílem malého výletu byl Remeslný jarmark na Velkém náměstí a prohlídka Podzámecké zahrady. Společně s námi se výletu zúčastnili studenti Odborného učiliště v Holešově, kteří v rámci povinné školní praxe vypomáhají v domově. Senioři se svým doprovodem měli možnost obdivovat zručnost řemeslníků, pohladit si kůzlátka či ochutnat krajové speciality. Mnozí z přítomných si během prohlídky jarmarku zavzpomínali na „staré časy“. Po prohlídce náměstí následovala vycházka a posezení u dobré kávy v Podzámecké zahradě.

Všichni se moc těšíme na další společný výlet po blízkém okolí Kroměříže!

Mgr. Barbora Malá
*pracovnice terapie
DpS Vážany*

Střípky z domova

Oslava životního jubilea

Žďár nad Sázavou – Nádherné životní jubileum, sté narozeniny, oslavila dne 12. 6. 2012 paní Božena Nejedlá, obyvatelka Domu klidného stáří ve Žďáře nad Sázavou. Gratulantů bylo opravdu mnoho. Popřát přišli mimo jiné i místostarosta Žďáru nad Sázavou Ladislav Bárta, Roman Stránský, starosta obce Vepřová, Eva Štěpničková, ředitelka Sociálních služeb města Žďár nad Sázavou a Miroslav Lučka, ředitel Okresní správy sociálního zabezpečení, který paní Nejedlé přinesl kromě krásné kytice také gratulaci od ministra práce a sociálních věcí.

I přes svůj vysoký věk se paní Nejedlá stále věnuje četbě knih a také se zúčastňuje společného cvičení. Vitalita a duševní svěžest paní Nejedlé je obdivuhodná.

Ještě jednou blahopřejeme k životnímu jubileu a přejeme hodně zdraví, spokojenosti a pohody do dalších let.

Eva Josífková, DiS., vedoucí
Dům klidného stáří
ve Žďáře nad Sázavou

Příroda inspiruje...

Orlová – Letní dny lákají k setkávání se s přáteli a k posezení na zahradě. Vždyť ne nadarmo se říká: „Všechno důležité v životě se odehrává setkáním“. A nejinak tomu je i v našem Domě seni-

orů POHODA, o. p. s. Pro tentokrát jsme se nechali inspirovat přírodou, tím, co nám v letním čase nabízí. Zahradní slavnost patří k tradicím a tu letošní jsme nazvali Jahodové odpoledne. Konala se dne 15. 6. 2012 v areálu zahrady domova. Je nutno zmínit, že velké poděkování patří samotnému městu Orlová, které se prostřednictvím dotace z variabilního fondu kultury na realizaci slavnosti podílelo, a také drobným dárcům. Naše pozvání přijali jak zástupci města Orlová, tak dlouholetí přátelé z Domova Vesna, Sociálních služeb města Orlová, Domova pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, Domu Pomocy Społecznej v Gorzycach a Miejskiego Domu Pomocy Społecznej v Rybniku. Přípravy na samotnou akci již začaly několik týdnů předem, jahody se šily z textilu, malovaly, vystřihávaly a poté aplikovaly na ubrusy. Pod rukama našich uživatelů vznikaly barevné plody přírody různých velikostí i provedení. Jahodová tematika se rovněž prolínala celým programem, počínaje výzdobou areálu přes občerstvení až po soutěžní kvíz. Odpolednem nás provázela hudební skupina Duo Vox, jejíž skladby vybízely ke zpěvu, k tanci či jen k poslechu. K příjemné atmosféře přispělo jak úvodní vystoupení pěveckého sboru Sluníčko ze ZŠ K. Dvořáčka v Orlové, tak i tanečního klubu Kmit z Domu dětí a mládeže Orlová. Na programu nechyběla vskutku bohatá tombola, a tak nikdo neodcházel s prázdnou. Pevně věříme, že to byl den plný zážitků, dobré nálady a přátelství. A již nyní přemýšlíme o tom, čím netradičním příště zpestříme pobyt zdejšími uživateli a přáteli.

H. Třasková, aktivizační pracovnice
Dům seniorů POHODA, o. p. s.

Svatoantonínská pouť za papírem

Moravské Budějovice – Šestnáctým rokem vystupuje želetický ručně vyráběný papír v povědomí jižní Moravy. Do této rukodělné manufaktury směřovaly i kroky některých obyvatel Domu sv. Antonína Moravské Budějovice dne 18. 7. 2012.

Výkladu se ujal pan Karel David, jenž vyprávěl pět tisíc let starou historii tohoto světodějného produktu od papyru přes pergamen až po dnešní papír. Pouť staletími za papírem připadala obyvatelům skutečnější, jakmile docházelo na ukázky původních materiálů, na jejich fyzický kontakt s barvou, tvarem i vůní. Následovala exkurze v provozu.

Dílna, srdce manufaktury, ústila v prodejnu papírem, bylinkami a sušeným ovocem provoněných výrobků. Kdyby již Komenský dávno nenapsal „Svět v obrazech“, „Orbis pictus“ by po této zkušenosti snad napsali sami obyvatelé Domu sv. Antonína.

Poté obyvatelé s nadšením jeden za druhým přistupovali k předem připravené kádi a za pomoci papírenského mistra nořili do papírové masy tabulky se sítkami opatřenými dračím filigránem. Rámečky s okapaným polotovarem poponášeli na předem připravenou tkaninu. Všechny devět výrobků pak mistr odnesl k hydraulickému lisu. Během té doby se naskytla příležitost k občerstvení a přemítání nad skutečností, že se nachází v areálu rodinné firmy, která vyrábí papír způsobem užívaným již před dvěma tisíci lety.

Plní dojmů, s vlastnoručně vyrobeným papírem se navrátili do svého domova. Rádi by všem doporučili výlet do Staré školy se slovy: „Zbožňujeme exkurze a do želetického papíru jsme se zamilovali na první pohled!“

Pavel Pokorný

Dům sv. Antonína, Mor. Budějovice
(redakčně kráceno)

Kácení májky

Kroměříž – Stavění májky je dávným zvykem. Májka je symbolem lásky a života. Dříve ji stavěl chlapec pro svou milovanou dívku a za odměnu dostal její ruku.

Střípky z domova

I tento zvyk není našim klientům cizí. Dne 31. 5. 2012 se uskutečnilo kácení májky v našem zařízení.

Tentokrát se personál proměnil v kuchařku, slepičky a zajíčky. Kácení májky znamenalo loučení s jarem a oslavu života. Po celé odpoledne hrál na housle a kytaru pan Jiří Šimorda, který měl u klientů velký úspěch. Bylo to odpoledne plně vzpomínek, úsměvů a písniček.

Personál DZR Strom života

Litoměřický rok seniorů – mezigenerační propojení

Litoměřice – V rámci komunitního plánování města Litoměřic byl zpracován také projekt Litoměřický rok seniorů. Jedním z bodů tohoto projektu je zaměření na mezigenerační propojení. Farní charita Litoměřice, respektive pečovatelská služba, za kterou píší, navázala kontakt s Klokánkem Fondu ohrožených dětí. Připravila pro děti z Klokánku a naše seniory několik společných akcí.

Jednou z nich byly i sportovní hry, pořádané dne 20. 6. 2012 v Domě s pečovatelskou službou v ulici Kosmonautů.

Nejprve děti absolvovaly exkurzi na veterinární klinice LIVE v Litoměřicích.

Po příjezdu do DPS v ulici Kosmonautů už byly připraveny sportovní disciplíny, které děti prováděly pod „bdělým“ dohledem našich uživatelek v roli porotkyň. Největší úspěch měla disciplína točení kruhů na rukou a „břišní vlnění“ s obručí, do které se spontánně zapojily i naše porotkyně (bez ohledu na svůj věk a ne-duhy).

Po vysilujících výkonech bylo pro děti připraveno občerstvení v podobě polárkového dortu a pak už následovalo vyhlášení vítězů a předávání cen.

Sportovní hry se vydařily a všichni se těšíme na další společnou akci.

Děkuji uživatelnám DPS, které se aktivně zapojily do organizace sportovního dne, jmenovitě: paním Dreherové, Týco-

vé, Ondráčkové a Novákové a studentce SPgŠ slečně Hodyšové.

Dále bych touto cestou chtěla moc poděkovat firmám, které poskytly peněžní a věcné dary a bez kterých by tato akce nemohla být dotažena do zdárného konce. Jsou to: Stříbrnictví Provinská, Mikro-elektro team, Gastrospeciality – Smažilová.

Irena Budinská

aktivizační pracovnice PS

Farní charita Litoměřice

(redakčně kráceno)

20 let Charity svaté rodiny

Nový Hrozenkov – U příležitosti 20. výročí Charity Svaté rodiny Nový Hrozenkov pozvala organizace veřejnost dne 19. května v dopoledním čase na prohlídku svých zařízení v Halenkově a Novém Hrozenkově.

Ve 13 hodin pak v kostele sv. Jana Křtitele v Novém Hrozenkově proběhla děkonná mše koncelebrovaná prezidentem Arcidiecézní charity Olomouc P. Bohumírem Vitáskem. Při této mši zazněly krásné skladby prostřednictvím Jany Bařákové na varhany a Jana Macečka na housle.

Odpolední program byl plný hostů jak v sále, tak i na jevišti. Mezi ty v sále patřil např. senátor Jiří Čunek, již dříve jmenovaný prezident ACHO P. Bohumír Vitásek, Petr Hradecký, radní Zlínského kraje, farář Marek Poláčik, zástupci obecních úřadů regionu a kdo nesměl na této slavnosti chybět, byla zakladatelka Charity paní Božena Divínová. Mezi hosty na jevišti patřil sbor Cancioneta Praga se sbormistrem Lukášem Jindřichem. Po vystoupení souboru následoval dokument Martina Žuchy mapující službu organizace. Hlavní program byl zakončen vystoupením tanečního souboru ze Základní umělecké školy v Karolince pod vedením paní učitelky Alice Veitové.

K malému občerstvení, poslechu a vzájemnému sdílení hrála cimbálůvka Kotula složená z mladých hudebníků z Nového Hrozenkova. Celý program uváděla paní Judita Grycmanová a celkovou at-

mosféru dotvářela krásná výzdoba celého sálu vytvořená pracovníky i uživateli Denního stacionáře Slunečnice.

Závěrem chci poděkovat všem pracovníkům, bývalým i současným, za jejich obětavou službu potřebným.

Danuše Martinková, ředitelka

Charita Svaté rodiny Nový Hrozenkov

(redakčně kráceno)

Benefice se vydařila

Tábor – V pátek 8. 6. připomínala zahrada centra Kaňka obrovský zahradní piknik. Oficiální gratulanti, přátelé centra, rodiny „našich“ dětí a všichni, kdo se přišli pobavit, proudili od 16 hodin otevřenou branou. „Je to pro nás obrovská vzpruha, když můžeme cítit a slyšet podporu všech, kteří si našli čas a přišli to s námi oslavit,“ komentovala to ředitelka centra Irena Lintnerová.

Děti i dospělí procházeli různá stanoviště (nechybělo například společné malování obřího plátna, slalom na vozíčku, malování na tvář, vyrábění), bavili se při vystoupení Kaňky a jejich tygrů, soutěžili v Superstar, viděli tanec Maja, se kterým Kaňka nedávno vyhrála první místo v soutěži Fontedance.

Karolína Kamberská si hravě a profesionálně poradila s tím, že na její vystoupení zapršelo, a nepustila své zaujaté posluchače z míst. Až do 22 hodin jsme tančili a zpívali s tábořskou rockovou kapelou MATABOR.

Hlavními sponzory letošní Benefice byl RUMPOLD, s. r. o., Petr Adensam z této firmy předal klientovi Centra Kaňka speciální dotykový počítač, a SC Metal, s. r. o., jejíž zástupce Aleš Strnad předal Kaňce finanční dar. Město Tábor pak podpořilo v rámci aktivních grantů odboru kultury veřejnou část benefice. Děkujeme!

Ing. Ludmila Budilová

marketing, PR a fundraising

Kaňka, o. s.

(redakčně kráceno)

Střípky z domova

I lidé s postižením mohou tančit

Opava – První červnový den se stal oním pomyslným dnem D. Občanské sdružení FOKUS – OPAVA pořádalo závěrečné předtančení kurzu tance a společenského chování Hokus Fokus. Pro řadu z nás běžný krok, pro osoby s mentálním postižením úkol, před kterým stály poprvé v životě.

Je nasnadě, že takovéto významné události se dostalo patřičné pozornosti. Občanské sdružení FOKUS – OPAVA přistoupilo k celému tanečnímu kurzu s velkou odpovědností. Samotný výběr tanečního instruktora, známého tanečního mistra Miroslava Spáčila, jenž se tohoto úkolu ujal s ochotou a velkou dávkou tolerance a taktu, naznačil, že jak samotný kurz, tak závěrečná ukázka nově nabytých tanečních dovedností bude na vysoké úrovni. A kurzisté rozhodně neklamali. Je pochopitelné, že ne všem se podařilo zakrýt svou nervozitu a tváří v tvář početným přihlížejícím z řad příbuzných, známých, ale i zcela neznámých se jim tu a tam krokové variace vymykaly z rukou (nebo snad nohou?). O to větší bylo nadšení kurzistů a o to větší to byl zážitek pro diváky. Všichni účastníci obdrželi diplomy o absolvování kurzu. Skladba kurzistů byla velmi různorodá a pokryla značnou dávku sociálních služeb na Opavsku: Zámek Dolní Žitovice, Charita Opava, Síríus Opava, Praktická škola v Opavě, Marianum Opava a další osoby z přírodního domácího prostředí.

Mgr. Martin Pardy
sociální pracovník
Marianum Opava

Sport pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Šumperk – Společnost PONTIS Šumperk, o. p. s., za podpory MPSV, města Šumperk, obce Vikýřovice a Penamu Šumperk uspořádala dne 13. 6. 2012 pro seniory a osoby se zdravotním postižením již osmé Sportovní hry.

V letošním roce se Sportovních her zúčastnilo 50 soutěžících, kteří si svoji zdatnost vyzkoušeli za asistence studen-

tů ze SZŠ Šumperk v osmi netradičních disciplínách – pétanque, hod na cíl, slalom s vejcem na lžici, střelba na balónky a čtyři disciplíny zaměřené na trénink paměti. Jednotlivé aktivity byly voleny tak, aby vyhovovaly všem účastníkům, a do soutěže se tak mohli zapojit i lidé se zdravotním postižením.

Sportovní den a dobrou náladu účastníkům a pořadatelům nezakazilo ani nepříznivé počasí, které zpočátku dne panovalo. Před ranním deštěm všechny ochránil prostorný nepromokavý stan, na jehož zakoupení se finančně podílelo město Šumperk a obec Vikýřovice. Během dne se však počasí umoudřilo a všichni účastníci si tak mohli sportovní den naplno užít.

Po sportovním klání přišla na řadu i volná zábava, k tanci a poslechu hrála skupina Albatros, která provázela přítomné odpolednem. Sportovní den tak byl ukončen příjemně v 17 hodin, kdy se účastníci vydali na cestu domů.

Ing. Blanka Horáčková
projektový manager
PONTIS Šumperk, o. p. s.

Senioři dokončili první ročník školy

Blansko – Nenechte se však z nadpisu mýlit, že by si někdo až nyní, v pokročilém věku, teprve osvojil základy čtení, psaní a aritmetiky. Naopak, první ročník školy v Senior centru Blansko byl zaměřen na úzký okruh témat, která v učivu prvního stupně ZŠ nenajdeme: filozofii, zdravotně, historii, finance a právo, umění a další. Studenti tohoto ročníku totiž patří mezi uživatele služby Domov pro seniory a Škola 3. věku je projekt, který v Senior centru Blansko začal v září loňského roku.

Smyslem takovéto školy je uspořádat pro obyvatele domova, kteří ještě mají zájem dozvědět se nové poznatky a vědomosti v různých oborech lidské činnosti, vzdělávací přednášky s různými externími lektory a odborníky. Pravidelně 1–2x v měsíci během školního roku 2011/2012 dorazili na besedu cestovatelé, lékařka, notářka, vysokoškolský profesor geo-

grafie či pracovník z Městské knihovny Blansko. Některé semináře byli ochotní a schopní zajistit sami pracovníci domova tzv. z vlastních řad, když čerpali ze své profesní praxe. Tímto tedy děkujeme všem přednášejícím, kteří si ve svém nabítném programu našli trochu času a ujali se uspořádání odborného semináře.

Celkem 29 absolventů této školy a zároveň obyvatelů domova splnilo požadavek minimálně 60% účasti na seminářích a získali tak v úterý 26. června při slavnostním ukončení prvního ročníku pamětní vysvědčení.

Závěrem nezbyvá, než u úspěšných studujících ocenit jejich vytrvalost a popřát jim hodně chuti a píce při studiu v dalším roce. Vždyť v září tohoto roku otevíráme u nás v domově druhý ročník s novými tématy. A všichni absolventi i noví uchazeči o studium jsou už nyní předem přijati. Tak směle do toho!

Zaměstnanci domova
Senior centrum Blansko

Mezinárodní zkušenosti

Háj u Duchcova – Klienti ÚSP Háj u Duchcova byli za finalisty celorepublikového turnaje v malé kopané s názvem SENI CUP vybráni na mezinárodní soutěž do polské Toruně. Dočkali se zařazení do skupiny B, tedy druhé nejsilnější, s velice vyspělými soupeři. Přes veškerou snahu výsledkově neuspěli, nicméně vstřelili mnoho pěkných branek. Na závěr obdrželi pohár a dary. Péče pořadatelů a podpora ze strany vedení ústavu všechny velmi potěšila. Za tento zážitek stálo i podstoupení nemalé vzdálenosti 680 kilometrů. Příští rok by si klienti účast rádi zopakovali a ukázali, že fotbal hrát umí. Ústav děkuje organizátorům akce, firmě Bella Bohemia.

Jitka Kosejková, ÚSP Háj u Duchcova

Není čas na experimenty

Chraňte kůži svých klientů kosmetikou
Menalind professional

Nutriskin Komplex vytváří na pokožce ochrannou vrstvu a tím ji chrání před škodlivými vlivy. Přispívá k lepší elasticitě kůže a zlepšuje buněčný metabolismus. Obsahuje:

- Esenciální mastné kyseliny
- Aminokyseliny
- Mandlový olej
- Kreatin

Emulze voda v oleji

Zajišťuje hloubkovou a dlouhodobou hydrataci pokožky.

Příjemná svěží vůně a neutralizér zápachu.

Pumpička pro snadné a úsporné dávkování. Nový tvar se zarážkami zabraňuje proklouzávání.

Pro více informací volejte na bezplatnou linku
800 100 333, navštivte www.hartmann.cz
nebo pište na kontakt@hartmann.cz

Menalind®
professional